

Názov:

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ždiar na roky 2015-2022

(Program rozvoja obce Ždiar) - aktualizácia Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ždiar na roky 2007-2015

Územné vymedzenie :	<i>Obec Ždiar</i>
Územný plán obce/VÚC schválený:	<i>áno</i>
Dátum schválenia PHSR:	<i>24.11.2015</i>
Dátum platnosti:	<i>od 01.01.2016 do 31.12.2022</i>
Verzia ¹	<i>1.1</i>
Publikovaný verejne:	<i>23.12.2015</i>

Zdroj: vlastné spracovanie

Obsah

ÚVOD	6
EX POST HODNOTENIE PHSR	8
1 ANALYTICKÁ ČASŤ	10
1.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	10
1.1.1 HISTÓRIA OBCE.....	10
1.1.3 INFRAŠTRUKTÚRA.....	18
1.1.3.1 Technická infraštruktúra	18
1.1.3.3 Vodovodná a kanalizačná sieť	21
1.1.4 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	22
1.1.5 OBYVATEĽSTVO	23
1.1.5.1 Obyvateľstvo podľa vierovyznania a národnosti	24
1.1.5.2 Stav a pohyb obyvateľstva v obci	25
1.1.5.3 Veková štruktúra obyvateľstva	31
1.1.7 BÝVANIE.....	36
1.1.8 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY.....	38
1.1.9 ŠKOLSTVO	39
1.1.10 SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ.....	41
1.1.11 ZDRAVOTNÍCTVO	43
1.1.12 KULTÚRA A ŠPORT	43
1.1.13 CESTOVNÝ RUCH.....	45
1.1.14 REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2009 – 2014	48
1.1.15 SAMOSPRÁVA	48
1.1.16 EX ANTE HODNOTENIE.....	49
1.2 ANALÝZY VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	52
1.2.1 CHARAKTERISTIKA ŠPECIFICKÝCH STRÁNOK REGIÓNU	52
1.2.2 IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ	55
1.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	57
2. STRATEGICKÁ ČASŤ	63
2.1 VÍZIA OBCE	63
2.2 SOCIÁLNA OBLASŤ	63
2.3 EKONOMICKÁ OBLASŤ	64
2.3 ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ	65
3 PROGRAMOVÁ ČASŤ	70
5 FINANČNÁ ČASŤ	85
ZÁVER	89

PRÍLOHY 90

**PRÍLOHA Č. 1 ZOZNAM ČLENOV RIADIACEHO TÍMU, PRACOVNÝCH SKUPÍN A PARTNEROV
SPRACOVANIA PRO..... 90**

PRÍLOHA Č. 2 ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PRO 90

PRÍLOHA Č. 3 ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PRO 90

PRÍLOHA Č. 4 AKČNÝ PLÁN 90

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Zámer spracovania PRO.....	6
Tabuľka 2 Harmonogram spracovania PRO.....	7
Tabuľka 3 Prehľad najväčších projektov za roky 2007 - 2013	8
Tabuľka 4 Tabuľka prehľad najväčších projektov za roky 2007 - 2015.....	8
Tabuľka 5 Celková výmera územia obce (m ²)	14
Tabuľka 6 Počet obyvateľov žijúcich v obci ku 31.12. 2014	23
Tabuľka 7 Počet obyvateľov podľa pohlavia	23
Tabuľka 8 Hustota obyvateľov k 31.12. podľa územia a roku (osoba/km ²)	24
Tabuľka 9 Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa vierovyznania (v %)	24
Tabuľka 10 Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti (v %)	25
Tabuľka 11 Prehľad stavu trvalo bývajúceho obyvateľstva za posledných 10 rokov (osoba)	25
Tabuľka 12 Prirodený prírastok obyvateľstva za posledných 10 rokov	26
Tabuľka 13 Hrubá miera živorodenosti za posledných 10 rokov	26
Tabuľka 14 Hrubá miera úmrtnosti za posledných 10 rokov	27
Tabuľka 15 Prehľad migrácie obyvateľstva obce za posledných 10 rokov	28
Tabuľka 16 Celkový prírastok obyvateľstva za posledných 10 rokov	29
Tabuľka 17 Prehľad počtu sobášov v obci za posledných 10 rokov	30
Tabuľka 18 Prehľad počtu rozvodov v obci za posledných 10 rokov	30
Tabuľka 19 Veková štruktúra obyvateľstva za posledných 10 rokov – hlavné vekové kategórie	31
Tabuľka 20 Štruktúra obyvateľov v päťročných vekových kategóriách	32
Tabuľka 21 Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania (SODB 2011)	33

Tabuľka 22 Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity (SODB 2011)	34
Tabuľka 23 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa odvetví (SODB 2011).....	34
Tabuľka 24 Miera evidovanej nezamestnanosti k 31.12. daného roka (v %).....	35
Tabuľka 25 Veková štruktúra uchádzačov o zamestnanie k 31.12.2014 (v %).....	36
Tabuľka 26 Početnosť bytového fondu	36
Tabuľka 27 Obývané domy podľa typu	37
Tabuľka 28 Obývané byty podľa formy vlastníctva	37
Tabuľka 29 Obývané byty podľa zásobovania vodou.....	37
Tabuľka 30 Obývané byty podľa systému dodávky vody	37
Tabuľka 31 Obývané byty podľa typu kúrenia	38
Tabuľka 32 Obývané byty podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie	38
Tabuľka 33 Obývané byty podľa počtu obytných miestností.....	38
Tabuľka 34 Sociálne služby poskytované v obci	42
Tabuľka 35 Počet evidovaných nezamestnaných a poberateľov sociálnych dávok.....	42
Tabuľka 36 Zdravotnícke zariadenia v obci	43
Tabuľka 37 Hospodárenie obce celkom (v €)	48
Tabuľka 38 Príslušnosť obyvateľov k úradom ŠŠS	49
Tabuľka 39 STEEP analýza	56
Tabuľka 40 SWOT analýza pre Sociálnu oblasť.....	57
Tabuľka 41 SWOT analýza pre Hospodársku oblasť.....	60
Tabuľka 42 SWOT analýza pre Environmentálnu oblasť	62
Tabuľka 43 Hierarchia cieľov pre Sociálnu oblasť	67
Tabuľka 44 Hierarchia cieľov pre Hospodársku oblasť	68
Tabuľka 45 Hierarchia cieľov pre environmentálnu oblasť.....	69
Tabuľka 46 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v Sociálnej oblasti	70
Tabuľka 47 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v Hospodárskej oblasti	73
Tabuľka 48 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v Environmentálnej oblasti	76

Tabuľka 49 Merateľné ukazovatele sociálna oblasť.....	77
Tabuľka 50 Merateľné ukazovatele hospodárska oblasť	79
Tabuľka 51 Merateľné ukazovatele environmentálna oblasť	81
Tabuľka 52 Plán priebežných hodnotení PRO na programové obdobie 2015 - 2022	84
Tabuľka 53 Predpokladané zdroje financovania jednotlivých opatrení.....	85
Tabuľka 54 Indikatívny rozpočet - sumarizácia	88

Úvod

Program rozvoja obce je spolu s územným plánom základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy. Vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov nachádzajúcich sa v území. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho rozvoja obce. *Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ždiar na roky 2015 - 2022* je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z.

Pre potreby spracovania *Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ždiar na roky 2015 - 2022* boli analyzované už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty na:

- **Regionálnej a lokálnej úrovni** (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ždiar na roky 2007 – 2013, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2008 - 2015, Územný plán obce Ždiar),
- **národnej** (Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010, Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, 2010),
- **medzinárodnej** - cezhraničné a európske strategické dokumenty (Stratégia Európa 2020, Spoločný strategický rámec EK, Materiály Európskej komisie k programovému obdobiu 2014 – 2020 a politiky súdržnosti).

Tabuľka 1 Zámer spracovania PRO

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	<i>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ždiar na roky 2015 - 2022</i>
Forma spracovania	<i>pracovníkmi samosprávy, s pomocou externých odborníkov</i>
Riadenie procesu spracovania	<i>pracovné skupiny boli zriadené z vedenia obce, pracovníkov obecného úradu a poslancov obecného zastupiteľstva</i>
Obdobie spracovania	<i>viď tabuľka č 2 Harmonogram spracovania PRO</i>
Financovanie spracovania	<i>náklady na financovanie boli hradené z rozpočtu obce</i>

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012.

Celý proces spracovania *Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ždiar na roky 2015 - 2022* a harmonogram realizácie jednotlivých častí je nastavený tak, aby umožňoval poslancom a občanom obce aktívne sa zúčastňovať na jeho tvorbe a takto zachytiť čo najviac podnetov, ktoré budú viesť k vyššej kvalite života v obci.

Program rozvoja obce Ždiar na roky 2015 - 2022 pozostáva z týchto častí:

- Analytická časť
- Strategická časť
- Programová / Plánovacia časť
- Realizačná časť
- Finančná časť

Tabuľka 2 Harmonogram spracovania PRO

Harmonogram spracovania PRO												
Termín	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012.

Analytická časť *Programu rozvoja obce Ždiar na roky 2015 - 2022* sa venuje analýze územia. Opisuje obec s jej základnými geografickými údajmi a hlavnými socio-ekonomickými charakteristikami, ktoré charakterizujú sociálny a ekonomický rozvoj obce. Jej súčasťou je spracovanie súhrnnej analýzy rozvojového potenciálu obce, vyhodnotenie jej silných a slabých stránok a taktiež príležitostí a ohrození, s cieľom získania súhrnného pohľadu na reálnu situáciu obce a možnosti jej rozvoja.

Strategická časť vymedzuje oblasti možného rozvoja územia a jeho víziu. Je orientovaná na formulovanie strategického rozvoja obce. Globálne ciele sú rozpracované do špecifických cieľov, ktoré majú stabilizačný prípadne rozvojový charakter. Stabilizačné ciele, a s tým súvisiace opatrenia, sú zamerané na riešenie súčasného stavu v jednotlivých oblastiach tak, aby nedošlo k prehĺbovaniu jestvujúcich problémov. Opatrenia viažuce sa na rozvojové ciele sú zamerané na možnosti aktivácie potenciálu obce a na podporu jej dlhodobého rozvoja.

Programová / plánovacia časť sa zaoberá riešením potrieb územia a plánovaním realizácie jednotlivých aktivít. Spracúva zoznam opatrení a aktivít určených na zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ako aj časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a aktivít.

Realizačnú časť *Programu rozvoja obce* tvorí podrobný opis organizačného zabezpečenia riadenia, zodpovednosti a pravidiel spolupráce medzi jednotlivými orgánmi a subjektmi pri realizácii jednotlivých cieľov vyplývajúcich z *Programu rozvoja obce Ždiar na roky 2015 – 2022*.

Finančná časť hovorí o finančnom zabezpečení t.j. o zdrojoch financovania, ktoré je potrebné pre zabezpečenie realizácie jednotlivých aktivít a ich rozdelenie medzi finančné zdroje vnútorné (štátne a súkromné) a zdroje EÚ.

Základným cieľom takto spracovaného *Programu rozvoja obce Ždiar na roky 2015 – 2022* ako kľúčového strategického a rozvojového dokumentu v strednodobom horizonte je analýza hospodárskych a sociálnych daností a potrieb obce a definovanie príslušných cieľov a opatrení, ktoré napomôžu rozvoju obce s ohľadom na potreby občanov obce.

Na príprave *Programu rozvoja obce* spolupracovali: Občania obce Ždiar, členovia obecného zastupiteľstva a externí pracovníci na základe dohody s obecným úradom, ktorým sa chceme aj touto cestou poďakovať za spoluprácu na príprave tohto dokumentu.

EX POST HODNOTENIE PHSR

V programovom období 2007 – 2013 v obci bolo realizovaných niekoľko projektov, ktoré boli financované alebo spolufinancované obcou:

Tabuľka 3 Prehľad najväčších projektov za roky 2007 - 2013

Názov projektu	Rok realizácie	Finančné náklady
Multifunkčné ihrisko	2009	74 866,32 €
Rekonštrukcia Základnej školy s materskou školou v Ždiari	2010	639 807,62 €
Revitalizácia krajiny v obci	2011	92 696,00 €
Obnova kultúrneho a duchovného dedičstva obce Ždiar	2012	41 228,00 €
Prestavba a dostavba hasičskej zbrojnice Ždiar	2012	265 240,47 €
Regenerácia centrálnej časti obce Ždiar	2015	421 170,47 €
Spolu	-	1 535 008,88 €

Zdroj: obec Ždiar

Financovanie projektov

Tabuľka 4 Tabuľka prehľad najväčších projektov za roky 2007 - 2015

Názov projektu	Financovanie	
	Vlastné zdroje	Iné Štátny rozpočet, environmentálny fond a ERDF
Multifunkčné ihrisko	35 033,62 €	39 832,70 €
Rekonštrukcia Základnej školy s materskou školou v Ždiari	31 990,38 €	607 817,24 €
Revitalizácia krajiny v obci	4 634,80 €	88 061,20 €
Obnova kultúrneho a duchovného dedičstva obce Ždiar	2 061,40 €	39 166,60 €
Prestavba a dostavba hasičskej zbrojnice Ždiar	13 262,02 €	251 978,45 €
Regenerácia centrálnej časti obce Ždiar	21 058,52 €	400 111,95 €

Zdroj: obec Ždiar

Vyhodnotenie plnenia PHSR 2007 – 2013

Na základe vyššie uvedených realizovaných projektov môžeme konštatovať, že hodnota realizovaných projektov v predchádzajúcom Programovom období (roky 2007 – 2013) bola v objeme **1 535 008,88 €**. Všetky obcou realizované projekty mali vplyv na zvýšenie konkurencieschopnosti obce, zvýšenie atraktivity prostredia v obci a zlepšenie a skvalitnenie infraštruktúry v obci a regióne v oblasti sociálnej, hospodárskej a environmentálnej.

Sociálna oblasť

V rámci sociálnej oblasti došlo k vylepšeniu podmienok v oblasti vzdelávania. Celkovou rekonštrukciou základnej školy boli vytvorené podmienky pre zatraktívnenie výučby v škole a zabezpečením didaktických pomôcok došlo k zvýšeniu úrovne vyučovacieho procesu. Rekonštrukciou materskej škôlky došlo k zvýšeniu pohodlia a zatraktívneniu procesu predškolskej prípravy pre najmladších obyvateľov obce a regiónu. V rámci projektu „Obnova kultúrneho a duchovného dedičstva obce Ždiar“ došlo k spracovaniu a vydaniu publikácie o obci, živote v obci a o kultúrnom dedičstve v obci a regióne ďalej došlo k inštalácií veľkoplošných informačných tabúl a v rámci múzea Ždiarsky dom bolo vybudované pódium s hľadiskom.

Hospodárska oblasť

Rekonštrukciou a prestavbou budovy hasičského zboru vznikli priestory v ktorých našli svoj domov tak členovia dobrovoľného hasičského zboru ako aj pracovníci obecného úradu spolu so starostom obce. Rekonštrukciou bývalej budovy obecného úradu došlo k zabezpečeniu vhodných priestorov pre výstavbu denného stacionára v ktorom môže byť poskytovaná služba viac ako 20 obyvateľov obce. Výstavbou multifunkčného ihriska boli v obci vytvorené podmienky pre skvalitnenie procesu výučby na hodinách telesnej výchovy pre žiakov materskej aj základnej školy ako aj pre voľnočasové aktivity obyvateľov a návštevníkov obce. Regeneráciou centrálnej časti obce došlo k skvalitneniu miestnych komunikácií výstavbe priekop na odvod dažďovej vody, osadeniu dopravných značiek a prvkov drobnej architektúry.

Environmentálna oblasť

V rámci environmentálnej oblasti bol v programovom období realizovaný projekt v rámci ktorého boli realizovaná výstavba hrádzok, odrážok a zasiakávacích pásov na záchyt dažďovej vody z privalových dažďov. Realizáciou týchto opatrení v rámci projektu došlo k zníženiu počtu privalov vody do obce čo malo vplyv na ochranu majetku obyvateľov obce.

1 ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

Obec Ždiar sa nachádza v lone Spišskej Magury a pohoria Belianske Tatry pod dolnou hranicou Tatranského národného parku v krásnej prírodnej scenérii. Riešené územie obce je vymedzené jeho katastrálnymi hranicami. Takto vymedzené územie má rozlohu 27 234 516 m². Záujmové územie tvorí územie bezprostredne súvisiace s riešeným územím majúcim prevádzkové a ekologické väzby, ochranné pásma a väzby na technickú infraštruktúru a zamestnanosť.

Vzťahy vymedzeného územia k vyššej územnej jednotke vyplývajú z polohy územia aj vzhľadom ku Popradu a jeho prísluším územiám. Sú to zreteľné obojsmerné vzťahy medzi vyššou a nižšou územnou jednotkou a to ako v komunikačných väzbách a územnotechnických faktoroch, tak aj v sociálnoekonomickej sfére a v krajinnoeekologických záujmoch oboch území.

Obec Ždiar sa nachádza na území prešovského samosprávneho kraja a administratívne je súčasťou okresu Poprad. Nadmorská výška obce je 895 m n.m. katastrálne územie obce susedí s katastrami obcí Tatranská Lomnica, Osturňa, Jezersko, Malá Franková, Lendak, Spišská Bela a Tatranská Javorina.

Obec Ždiar je vybudovaná a na celoštátnu cestnú sieť napojená prostredníctvom cesty I/66 Poprad – Spišská Bela – Ždiar – Tatranská Javorina – hranica SR - Poľsko

Verejná preprava osôb v obci a jej vzťahu na vonkajšie väzby je zabezpečovaná autobusovou dopravou SAD v smere Ždiar – Poprad, Ždiar – Kežmarok a Ždiar – hranica s Poľskom.

V súčasnom období sa kladie vyšší dôraz na vzájomné zhodnocovanie a využívanie miestneho potenciálu územia a na vyššiu participáciu vlastného obyvateľstva pri rozvoji, čo sa má preukázať aj pri riešení územného plánu obce Ždiar vo vzťahu k vyššej územnej jednotke.

Územie rekreačnej oblasti vysokých Tatier predstavuje z hľadiska rozvoja osídlenia, ako aj z hľadiska rozvoja nových ekonomických aktivít územie s najsilnejším potenciálom. Z lokálneho hľadiska rozvojové potenciály spočívajú predovšetkým v založenej dopravnej a technickej infraštruktúre, ktorá má perspektívy ďalšieho rozvoja. Katastrálne územie obce Ždiar, ako i celá Slovenská republika patrí do Európskej únie, čo umožňuje sídelné a komunikačné prepojenie s celoeurópskou sídelnou sieťou a dopravnou infraštruktúrou.

1.1.1 HISTÓRIA OBCE

Lokalita sa prvý krát spomína v liste Juraja Horváta z roku 1590. František Lužinský, kastelán Horvátovcov – Palocsayovcov sa zrejme pričínil, že v roku 1628 sa už Ždiar v listine označuje ako obec. Jej obyvatelia sa okrem chovu dobytky a obhospodarovania ornej pôdy živili i drevorubačstvom a pálením dreveného uhlia. Prvých 13 ždiarskych rodín sa údajne začali osídľovať v Bachledovej doline. Neskôr v osídľovaní pokračovali cez Antošovský vrch, Blaščackú, Pavlovskú, Vaverčackú, Bartušovskú a Monkovú dolinu, ako aj Slodičovský vrch a Príslop. Niektoré, (napr. Príslop) z týchto lazov už zanikli. Vzhľadom na životné podmienky v Ždiari bolo v tejto obci silné vysťahovalectvo do

okolitých dedín, či oblasti Slovenska, ale i celého sveta. Zaujímavým vystáhovalctvom bolo to, ktoré sa snažil zorganizovať knieža K.K. Hohenlohe v záujme rozšírenia svojich poľovných revírov chotárom Ždiaru, keď ponúkal Ždiaranom za ich gazdovstva náhradné napr. v Granč-Petrovciach, ale i na Zemplíne a inde, kde boli gazdovstvá na predaj. Cirkevne bol katolícky Ždiar súčasťou lendackej farnosti až do roku 1739, kedy v Ždiari vznikla fara. Najstaršou sakrálnou stavbou bola drevená kaplnka na nižnom konci, ktorú postavili v roku 1693. V roku 1733 bol tento kostol rozšírený, ale pre jeho schátralosť bol namiesto neho postavený druhý drevený kostol v roku 1768. Murovaná kaplnka na dolnom konci, stisnutá medzi dvoma starými lipami bola postavená v roku 1797. Tretí, murovaný kostol, ktorý i dnes stojí na pôvodnom mieste je z roku 1831. V Ždiari boli až štyri cintoríny, z ktorých sa dodnes zachoval len jeden. Nádherný ždiarsky kroj a neopakovateľný folklór do Ždiaru pritiahli umelcov z celého sveta. Tento impulz dal podnet k rozvoju cestovného ruchu. Vzhľadom na nerentabilné poľnohospodárstvo sa dnes čoraz viac ždiarskych rodín venuje najmä poskytovaniu ubytovania v súkromí. V obci pribúdajú objekty so zameraním na turizmus. V 70-tych rokoch 20 storočia sa lokalita Strednica začala profilovať ako lyžiarsky areál, neskôr aj Bachledova dolina. Rekreačné zariadenia poskytovali vhodné pracovné príležitosti pre obyvateľov obce. Časť obyvateľov sa zamestnala v poľnohospodárskom sektore. Pracovné príležitosti sa vytvorili aj v okolitých väčších mestách Kežmarku a Poprade.

Gorali je pomenovanie ľudí žijúcich v horách, pričom slovensky správne znejúce horali. V konkrétnom prípade rumunsko – ukrajinsko – slovensko – poľsko – českého (Morava) teritória Karpát možno hovoriť dokonca o etnickej skupine. Ich príchod do karpatskej oblasti je spojený s pastierskou, valašskou kolonizáciou v 14. až 17. storočí, ktorá započala od Balkánu cez Valašskú nížinu po ktorej nesie i pomenovanie a pokračovala ďalej, najmä hrebeňmi vonkajšieho oblúka Karpát cez Rumunsko, Ukrajinu, Poľsko a Slovensko až na Moravu. Oblasti, ktoré osídlili sú ich kultúrou silne ovplyvnené a zachovávajú si dodnes spoločné, charakteristické črty. Prejavuje sa to najmä v architektúre drevených zrubových stavieb, v zástavbe samôt, lazov a iných terénnych lokalít, rovnakými technológiami, hudbou, slovný folklór a najmä jazyk, ktorý je dnes v okrajových oblastiach silne poznačený asimiláciou s úradnými jazykmi v jednotlivých štátoch.

Uznesením vlády č.315/1977 boli časti obce vyhlásené za pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry. V Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok je evidovaných 117 pamiatok ľudovej architektúry. Typická pre obec je usadlosť s prísne uzavretým celkom, ktorému dominuje trojpriestorový karpatský dom so stromami, obyčajne jaseňami, vysadenými pred domom. Pre drevené domy sú charakteristické rôzne ornamentálne maľby, najmä okolo okien.

1.1.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

V zmysle členenia Slovenska podľa geomorfologických jednotiek je riešené územie súčasťou Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty a provincie Západné Tatry. Dotknuté územie leží na rozhraní dvoch geomorfologických subprovincií – Vonkajšie a Vnútorne Západné Karpaty.

Ždiarska brázda je pretiahnutá zníženina, ktorá sa viaže na ílovcové horniny flyšu centrálnokarpatského paleogénu. Je vytvorená eróznou-denudačnými procesmi v málo odolných horninách. Tiahne sa v smere západ - východ, je 15 km dlhá a 1-5 km široká. Má mierne až stredne členitý podvrchovinný reliéf s amplitúdou 101-200 m. Dno brázdy leží v nadmorskej výške 800 - 900 m, chrbty 900 – 1 100 m.

Ždiarska brázda na juhu prechádza do Belianskych Tatier, ktoré predstavujú vyvinutý subsekvenčný hrebeň zložený z hornín zložitého príkrovu, ktorého vrstvy sa skláňajú na sever. Belianske tatre majú tak isto pretiahnutý tvar v smere západ – východ. Takmer 14 km dlhý vápencovitý hrebeň rozdeľuje Široké sedlo na dve časti – na západnú časť so silne členeným reliéfom a na východnú časť s menej členitým povrchom.

Z hľadiska morfológicko – morfometrických typov reliéfu sú v dotknutom území zastúpené silne členité vrchoviny. Úpätie Belianskych Tatier predstavuje veľmi silne členité vyššie hornatiny. Prevládajúcou základnou morfoštruktúrou v území je vrásovo – bloková fatransko – tatranská morfoštruktúra, hraste a klinové hraste centrálnokarpatských flyšových pohorí, ktorá na juhu prechádza do pozitívnych morfoštruktúr – hrasti a klinových hrasti jadrových pohorí.

Geomorfologické pomery zaraďujú dotknuté územie a jeho okolie do základných typov eróznou – denudačného reliéfu:

- Ždiarska brázda – vrchovinový reliéf s vysokými riečnymi terasami
- Úpätie Belianskych tatier – vysočinový podhorný reliéf s karmi

Eróznou – denudačné formy reliéfu predstavujú hladko modelovaný reliéf na mäkkých horninách flyšu Ždiarskej brázdy. Bazálne súvrstvia sú tvorené zlepcami, brekciami, vápencami, pieskovicami až piesčitými ílovcami.

Vyššie paleogénne súvrstvia sa vyznačujú pravidelným striedaním pieskovcov a ílovcov v rôznom smere. Flyš, ktorý tvorí Spišskú Maguru postupne prechádza cez odolnejšie horniny bazálneho paleogénu tvoriac bralný reliéf, do hornín mezozoika v svahoch Belianskych Tatier.

Kvanter je zastúpený na svahoch diluviálnymi sedimentmi, v alúviách riek ide o prevažné fluviálne sedimenty a v úzkych nivách miestnych potokov sú proluviálne – fluviálne sedimenty. Toky sa zahĺbili cez kvartérne sedimenty až na materskú horninu, ktorú tvoria rôzne odolné lokálne horniny. Fluviálne – eróznou činnosťou tokov sa vytvorili sprievodne formy fluviálne – akumuláčného reliéfu ako nízke terasy a slabo rozrezané až nerozrezané kužele.

Stredničiansky potok prielomom v smere odtoku obteká holocennou dolinou kvestu Vtáčích turní, kde ústi do toku Biela, ktorý pokračuje v JV smere cez Monkovu dolinu k obci Ždiar

Geologická stavba

Na geologickej stavbe riešeného územia sa podieľajú horniny centrálnokarpatského paleogénu a mezozoika. Ždiarska brázda je budovaná horninami hutianskeho, zuberského a borovského súvrstvia centrálnokarpatského paleogénu. Tiahne sa v smere Z –V. Je vytvorená eróznou – denudačnými procesmi málo odolných horninách. Budujú ju bazálne paleogénne zlepenice, munulitové vápence a pieskovce, vápenaté ílovce a brekcie

Belianske Tatry sú budované horninami mezozoika vnútorných Karpát – organodetrítickými a vrstevnatými ílovitými vápencami, piesčitými a škvritými vápencami, pestrými ílovitými bridlicami,

pieskocami a dolomitmi až tmavými gutensteinskými vápencami a ramsauskými dolomitmi. Nepravidelný kvartérny pokryv tvoria bližšie nerozlíšené svahoviny a sutiny.

Podľa Geologickej mapy Spišskej Magury budujú geologickú stavbu priamo dotknutého územia kalovce s podradným zastúpením pieskovcov a zlepcov hutianskeho súvrstvia. Tieto sedimenty majú v území široké rozšírenie. Z juhu sú obmedzené úzkym pásom borovského súvrstvia budovaného brekciami a zlepcami stredného a vrchného eocénu.

Prítomnosť kalovcov sa v morfológii územia odráža hladko modelovaným pahorkatinným až vrchovinným reliéfom, ktorého energia sa náhle zvyšuje pri prechode do nadložného zubereckého alebo podložného borovského súvrstvia. Hrúbka hutianskeho súvrstvia dosahuje cca 1200 – 1600 m.

Kalovce sú tmavohnedej, hnedočiernej až hnedej farby. Hlavným minerálom je kremeň a sericit, z vedľajších prevláda kalcit, dolomit, plagioklas, chlorit a pyrit. Kalovce majú nízky obsah karbonátov (okolo 7%). Zrnitosť je v kalovcoch pomerne rovnako zastúpená ílová a prachová frakcia, čo opodstatňuje termín „kalovec“, ktorý sa používa namiesto termínu „ílovec“ pre jemnozrnné sedimenty hutianskeho súvrstvia.

Kalovce sa striedajú s občasnými vrstvami pieskovcov. Pomer kalovec : pieskovec je premenlivý. Pieskovce sú väčšinou strednozrnné, vo vyšších častiach litofácie sa objavujú aj jemnozrnné pieskovce. Vrstvy majú vždy ostrú bázu a sú hrubé 5 – 30 cm. V kalovcoch sa nachádzajú aj polohy zlepcov. Hrúbka vrstiev zlepcov dosahuje 20 cm až 5 m. Petrografické zastúpenie jednotlivých hornín, veľkosť úlomkov a ich opracovanie sa v jednotlivých vrstvách mení.

Vrcholové časti Vtáčich turní sú budované zlepcami vrchného eocénu. Zlepence tejto litofácie vytvárajú šošovkovité telesá v kalovcoch hutianskeho súvrstvia a pravdepodobne vznikli podmorskými zosuvmi. Hrúbka polôh je niekoľko desiatok cm až 6 m. Zlepence sú polymiktné, tvorené úlomkami karbonátov, kremeňa, kryštalických a mezozoických bridlíc, ako aj materiálom paleogénu – útržkami pieskovcov a kalovcov. Vznikali pravdepodobne svahovými poruchami na vonkajšom okraji šelfu, ktoré boli podmienené poklesom relatívnej hladiny mora.

V údolných nivách tokov sú kumulované holocénne fluviálne sedimenty – hlinité, hlinito – štrkovité až balvanovitými obliakami. Niva Bielej vody má prevahu hĺn a piesčitých hĺn s menším zastúpením štrkov, pri báze nivného horizontu i balvanovitých obliakov. Hrúbka horizontu je 0,5 až 2 m. v podloží je dnová štrková akumulácia mladého pleistocénu

Pôdne pomery

Ždiarska brázda a úpätie Belianskych Tatier sú územím so špecifickým a pomerne rovnorodým pôdnym pokryvom. Jeho diferenciáciu podmieňujú najmä substrátové, hydrické a bioklimatické pomery, podmienené diferenciáciou reliéfu a geomorfologických procesov. Vplyv reliéfu sa na charaktere pôdneho pokryvu prejavuje najmä morfometricky rozmanitými reliéfovými formami. Okrem recentných geomorfologických pomerov zohrali vo vývoji pôd dôležitú úlohu staršie, pleistocénne a postpleistocénne erózne – akumulatívne procesy.

V závislosti od pôdotvorných faktorov najmä kvality pôdotvorných substrátov, geomorfologických a hydrických pomerov sú zastúpené pôdy od iniciálnych štádií pôdy po relatívne dobre vyvinuté charakteristické pôdy širšieho prostredia. Základom pôd v širšom okolí sa stali

deluviálne sedimenty. Tvoria medziriečne chrbáty a svahy terasových stupňov toku Stredničiansky potok. Majú charakter hĺn a ílovitých hĺn na zvetranom podloží centrálnokarpatského paleogénu, príp. druhohorných hornín s rôznym zastúpením úlomkov pieskovca a bridlíc alebo vápenca a slieňovca.

V doknutom území sa vytvorili nasledovné pôdne typy:

- Litozeme – hrebeň a bočné hrebienky so skalnými výstupmi
- Rendziny kambizemné
- Kambizeme modálne kyslé zo zvetralín kyslých hornín, sprievodné rendziny modálne výluhové zo zvetralín slienitých vápencov a slieňovcov
- Lokálne pseudogleje modálne kyslé a gleje zo zvetralín rôznych hornín

Na úpäť Belianskych Tatier sú to:

- Rendziny kambizemné, kambizeme rendzinové, sprievodné rendziny litozemné a rendziny sutinové
- Kambizeme modálne kyslé zo zvetralín kyslých hornín, sprievodné rendziny výluhové zo zvetralín slienitých vápencov a slieňovcov

Na nepriepustných podložiach delúvii flyša podmieňujúcich stálu alebo občasnú prítomnosť povrchovej alebo podpovrchovej vody sa nachádzajú močiare a vrchoviská s organozemou. Na nivách okolo potokov s plytkou podzemnou vodou a na náplavových kuželoch s plytkou pôrovou podzemnou vodou sa vyskytujú fluvizeme a gleje.

Pôdy dotknutého územia majú strednú až veľkú retenčnú schopnosť a strednú priepustnosť. Sú väčšinou hlinité, z hľadiska skeletovitosti ide o stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom i podpovrchovom horizonte 25 – 50%) až silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 – 50%, v podpovrchovom horizonte nad 50%). V prípade so striedaním stredne až silne skeletnatých pod aj 25 – 50%). Sú stredne ťažké hlinité, so zrnitosťou 30 – 45%. Humusový horizont je plytký až stredne hlboký. Obsah humusu je nízky.

Pôda podľa využitia je v rámci katastra obce Ždiar je uvedená v tabuľke č.3. Z uvedených hodnôt vyplýva, že v posledných rokoch je badateľný pokles výmery trvalých trávnych porastov, záhrad, ornej pôdy a naopak dochádza k nárastu zastavanej plochy. Na tento trend vplýva hlavne budovanie ubytovacích kapacít a rozvoj turistiky a cestovného ruchu v obci.

Tabuľka 5 Celková výmera územia obce (m²)

	2010	2011	2012	2013	2014
Celková výmera územia obce - (v m ²)	27 325 471	27 325 479	27 325 395	27 325 440	27 234 516
Poľnohospodárska pôda spolu	10 898 191	10 891 648	10 875 174	10 870 036	10 774 669
- orná pôda	700 988	698 221	698 368	694 801	691 921

- záhrada	9 926	9 611	9 374	9 374	9 374
- trvalý trávny porast	10 187 277	10 183 816	10 167 432	10 165 861	10 073 374
Nepoľnohospodárska pôda spolu	16 427 280	16 433 831	16 450 221	16 455 404	16 459 847
- lesný pozemok	15 321 446	15 321 446	15 321 446	15 321 446	15 321 268
- vodná plocha	168 683	168 717	168 717	168 717	168 408
- zastavaná plocha a nádvorie	769 759	774 539	796 121	802 579	806 666
- ostatná plocha	167 392	169 129	163 937	162 662	163 505

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

Klimatické pomery

Podľa klimatických oblastí Slovenska patrí dotknuté územie do oblasti chladnej, kde priemerná teplota vzduchu v júli klesá pod 16°C a okrsku mierne chladného s teplotou v júli od 12 do 16°C. Južná časť územia zasahuje do okrsku chladného horského s teplotou v júli od 10 do 12°C. oba okrsky sú veľmi vlhké.

Z hľadiska klimaticko – geografických typov patrí dotknuté územie do horskej klímy s malou inverziou teplôt, ktorá je vlhká až veľmi vlhká so subtypmi:

- Chladná horská klíma s teplotou v januári -5,0 až -6,5°C, v júli 13,5 až 16°C, ročné zrážky 800 – 1100 mm
- Studená horská klíma s teplotou v januári -6,0 až -7,0°C, v júli 11,5 až 13,5°C, zrážky 1000 – 1400 mm

Vzhľadom na reliéf územia je typická korelácia medzi klesaním teploty a stúpajúcou nadmorskou výškou, rýchla premenlivosť oblačnosti, slnečného svitu, zrážok, teploty vzduchu a veterných pomerov.

Obec Ždiar leží v oblasti Belianskych Tatier, ktoré sú jedným z najchladnejších a najdaždivejších častí Slovenska. V obci Ždiar bola v roku 2013 nameraná minimálna teplota - 30°C maximálna teplota 33°C a priemerná teplota bola 6,43°C. V roku 2014 boli namerané tieto hodnoty (minimálna teplota -23,5°C, maximálna 33°C a priemerná teplota 6,43°C). Za prvých 9 mesiacov roku 2015 bola nameraná minimálna teplota -25°C, maximálna teplota mala hodnotu 34,5°C a priemerná teplota za mesiace január až september bola 7,41°C.

Charakteristickým znakom je inverzné teplotné zvrstvenie, ktoré sa prejavuje priemerne v nadmorskej výške 800 až 1350 m n. m. Inverzie vplývajú aj na slnečnosť v ročnom priebehu (zvýšený počet slnečných dní so slnečným svitom v chladnom ročnom období nad hladinou oblačnosti). Počas teplotnej inverzie je častá hmlistosť, vyskytujúca sa prevažne pod hladinou oblačnosti.

Veterné pomery sú ovplyvnené orografickým profilom širšieho alebo bližšieho okolia konkrétnej oblasti. V svahových polohách na úpätiach hôr prevládajú v ročnom priemere západné

vetry, rovnako v pohorí aj v kotline. Prúdenie vzduchu sa v nižších polohách prispôsobuje tvárnosti reliéfu. Údolné polohy patria k menej veterným polohám. Vo všetkých údolných lokalitách sa bezvetrie vyskytuje v 20-35% relatívnej početnosti.

Počas roka je v Ždiari najveternejší koniec zimy a jarne obdobie, najnižšie rýchlosti vetra sa vyskytujú koncom leta a začiatkom jesene.

Hydrogeografické pomery

Podľa slovenského hydrografického členenia patrí riešené územie do povodia Popradu. Dotknuté územie odvodňuje Stredničiansky potok, ktorý sa vlieva do potoka Biela a ten následne do rieky Poprad, ktorá ústi do rieky Dunajec. Stredničiansky potok a potok Biela nie sú v zmysle vyhlášky MŽP SR 211/2005 zaradené do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.

Maximálna vodnosť tokov je v mesiaci marec až máj a k akumulácií dochádza v mesiacoch september až február. Koncom jesene a začiatkom zimy sa prejavuje výrazné až mierne výrazné podružné zvýšenie vodnosti.

Vodné plochy sa v dotknutom území ani jeho okolí nenachádzajú.

Podzemná voda pochádza len zo zrážok, ktoré z dlhodobého hľadiska dosahujú ročný priemer okolo 800 mm. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho hydrologické vlastnosti. Hladina podzemnej vody je väčšia – 5 m hlboko, v oblasti nív sa nachádza tesne pod povrchom.

Režim zrážok v tatranskej oblasti a jej podhorí podmieňuje atmosférická cirkulácia a s ňou súvisiace poveternostné poruchy (intenzívna cyklonálna činnosť) postupujúce do strednej Európy zo severozápadu z oblasti Atlantického oceánu. Masív Tatier tvorí prekážku, ktorá zadržiava značnú časť týchto výdatných zrážok, ovplyvnenú západným a severozápadným prúdením, tzv. európskeho monzúnu (najvýdatnejšie zrážky v období V až VII, s maximom v VI a VII). V tomto období odtoká 13-14% z ročného odtoku. Typické anticyklonálne počasie (teplé a suché) je na jeseň počas tzv. babieho leta. Minimum zrážok pripadá na II. a III.

Orientácia hlavného hrebeňa horstva delí celú oblasť na výrazné návetrie a závetrie so zreteľom na prevládajúci smer prúdenia vzduchu. Zrážky sú zachytávané na náveterných svahoch, rozdiel medzi náveternou a záveternou stranou tatier je výrazný najmä v období zrážkového maxima. Úhrny zrážok sú v júli na severnej časti Tatier oproti úhrnom z iných častí pohoria veľmi vysoké. V uvedenom období je aj najčastejší výskyt povodní spôsobených búrkovými lejakmi. So stúpajúcou nadmorskou výškou pribúda aj celkový úhrn zrážok. Priemerný ročný úhrn zrážok v okolí Ždiaru je 800 – 1100 mm.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Podľa fytogeografického členenia Slovenska leží dotknuté územie vo fytogeografickej oblasti západokarpatskej flóry, na rozhraní dvoch obvodoch: obvod flóry vysokých Karpát, okresu tatry a podokresu Belianske tatry a obvodu východobeskydskej flóry, okresu Spišské vrchy. Vyskytujú sa tu rastliny ktoré sú typické pre horský vegetačný stupeň, ktorý siaha približne od 700 do 1200 m n.m. Okrem políčok, lúk a pasienkov ho tvoria rozsiahle lesné komplexy i roztrúsené lesíky s dominanciou smreka obyčajného, borovice lesnej, smrekovca opadavého pravého, smrekovca opadavého poľského a jedle bielej. Z listnatých drevín sa tu nachádza javor horský, breza previsnutá, javor mliečny, buk lesný, jelša lepkavá, jelša sivá a jarabina vtáčia. V lesoch sa vyskytujú niektoré druhy

tráv napríklad chlpáň smlz chlpkatý, chlpaňa hájna a byliny ako napríklad starček hájny, jastrabík lesný a papraď samčia.

Z chránených druhov rastlín sa v katastri obce nachádzajú nasledovné druhy: plamienok alpínsky, vstavačovec Fuchsov pravý, vstavačovec májový pravý, krušík močiarny a päťprstica obyčajná.

Zo zoogeografického hľadiska podľa členenia územia Slovenska na živočíšne regióny patrí fauna riešeného územia do provincie Karpát, oblasti Západných Karpát, do Vnútorneho obvodu, Centrálného okrsku, Vysokotatranského podokrsku. Živočíšne spoločenstva majú charakter západokarpatskej podhorskej a horskej fauny.

Súčasný stav rozšírenia živočíchov v oblasti je výsledkom dlhodobého pôsobenia najmä prírodných činiteľov. Zastúpené sú tu typické živočíšne druhy, napr. hrdziak lesný, jeleň lesný, srnec hôrny. Vyskytujú sa tu predstavitelia vzácnej a ohrozenej fauny tatier, napríklad hraboš snežný.

Dotknuté územie sa vyznačuje vysokou diverzitou živočíchov. Ako lovné teritórium ho využívajú viaceré vzácne a chránené druhy predovšetkým z triedy vtákov. Významnú časť fauny tvoria drobné stavovce a tiež bezstavovce.

Ekosystém lesa v území tvorí prírodné až druhotné horské lesné biotopy charakteristické živočíšnymi druhmi:

Obojživelníky - salamandra škvrnitá, mlok horský, mlok karpatský, kunka žltobruchá, ropucha bradavičnatá a skokan hnedý

Plazy – užovka obojková, vretenica severná a jašterica živorodá

Vtáky - orol skalný, orol krikľavý, výr skalný, sova dlhochvostá, kuvik kapcavý, kuvik vrabčí, d'ateľ čierny, d'ateľ trojprstý, jariabok hôrny, bocian čierny, orešnica perlavá, kráľíček zlatohlavý a iné.

Cicavce – rys ostrovid, medveď hnedý, vlk dravý, jazvec lesný, diviak lesný jeleň lesný, zajac poľný, hranostaj čiernochvostý, lasica myšožravá, tchor tmavý, kuna lesná, jazvec lesný vydra riečna, líška hrdzavá a iné..

Ichthyofauna je v Stredničianskom potoku zastúpená len hlavačom pásoplutvým a od sútoku s potokom Biela sa vyskytuje ojedinele aj pstruh potočný, ktorý sa kvôli premrzaniu **tuku** Stredničianskeho potoka neudrží.

1.1.3 INFRAŠTRUKTÚRA

1.1.3.1 Technická infraštruktúra

Telekomunikácie a informačná infraštruktúra

Z hľadiska telekomunikačnej siete patrí obec Ždiar a rekreačno – hotelová lokalita do UTO Poprad. Územie je súčasťou Regionálneho technického centra východ a primárnej oblasti Poprad

s prípojkami miestnej telefónnej siete na telefónnu ústredňu. V obci je dobre fungujúca aj sieť mobilných operátorov a to: Slovak Telekom, a.s., Orange Slovensko a.s., O2 a.s.

Elektrická rozvodná sieť

Obec Ždiar je elektrickou energiou napájaná z elektrickej stanice ES Kežmarok vedením VN 254 – 22 kV. . Vedenie elektrickej energie VN prechádza prevažne okrajom obce a zásobuje distribučné trafostanice 22/0,4 kV. Rozvody elektrickej energie sú realizované kombináciou vzdušného a káblového vedenia. Na území Ždiaru je použitý normalizovaný systém NN 3PEN 50 Hz 400 V/TN-C. Elektrická sieť nízkeho napätia je vzdušná a prevádzkuje sa ako lúčová. Domové prípojky sú realizované väčšinou závesným, resp. zemným káblom. Na rozvod elektrickej energie je napojených 100 % domácnosti a v obci sa v najbližšom plánovacom období nepredpokladá ďalšie rozširovanie rozvodov elektrickej energie. V súčasnom období vzhľadom na neustále sa rozširujúcu sa výstavbu ubytovacích kapacít a služieb s tým spojených dochádza k montáži ďalšej trafostanice, a zvyšovaní kapacity výmenou dvoch trafostaníc, ktoré by mali pokryť zvýšenú spotrebu elektrickej energie v obci a príľahlých lyžiarskych strediskách.

Verejné osvetlenie

Vonkajšie osvetlenie v obci je napájané vzdušným vedením a svietidla sú osadené na stĺpoch verejného osvetlenia, ktoré pokrýva celé obývané územie obce. V najbližšom období nepredpokladáme potrebu rekonštruovať alebo rozširovať rozvody verejného osvetlenia a v tomto programovacom období predpokladáme len výmenu svietidiel za energetický menej náročnejšie a zároveň účinnejšie svietidla.

Obecný rozhlas, monitorovací systém a média

Obec ma vybudovaný funkčný káblový rozhlas, ktorým zamestnanci úradu zabezpečujú prenos informácií a oznamov pre obyvateľov a návštevníkov širšieho centra obce. Čo sa týka monitorovacieho systému v obci nie sú inštalované žiadne snímacie zariadenia. Obec vydáva obecné noviny s názvom Zorský spravodaj, ktorý vychádza 4 x ročne v náklade 450 výtlačkov.

Internet

Predpoklad riešenia nových rozvodov rozhlasu

Plynofikácia

Zásobovanie obce zemným plynom je z VTL plynovodu Lendak – Ždiar – Tatranská Javorina DN 150PN 4,0 MPa. Napojenie obce je realizované cez 3 regulačné stanice VTL/STL: RS 1200 základná škola, RS 500 Antošovský vrch a RS 500 Bachledová dolina. Hlavným zásobovací rád tvorí potrubie DN 100 vychádzajúce z RS 1200 po miestnu komunikáciu kde sa rozdeľuje smerom na horný a dolný koniec obce. Zvyšok tvoria odbočky a okruhy vedené k jednotlivým skupinám domov a k miestam existujúcej zástavby. Rozvodná sieť je strednotlaká s prevádzkovým tlakom 0,3 MPa. A viaceré odbočné rozvody sú nízkotlaké na spoločný uličný regulátor tlaku plynu. Plyn sa využíva na varenie, vykurovanie a ohrev vody. Nakoľko je na plynovú prípojku pripojených 100 % domácnosti nepredpokladáme ďalšie rozširovanie rozvodov zemného plynu.

1.1.3.2 Dopravná infraštruktúra

Cestná doprava

Doliny v ktorých leží obce Ždiar sú vzájomne prepojené miestnymi komunikáciami, ktoré sú napojené na cestu I/66, ktorá je jedinou spojnicou na ostatnú cestnú sieť. Cesta I/66 smeruje z Popradu cez Veľkú Lomnicu, Kežmarok, Spišskú Belu a Ždiar až po štátnu hranicu s Poľskom. Táto sa v Spišskej Belej napája na cestu I/77, ktorá pokračuje v smere na Starú Ľubovňu a následne na cestu I/68, ktorá smeruje na Prešov a Košice. Dĺžka miestnych komunikácií je 25 km a vzhľadom na členitý terén sa popri miestnych komunikáciách nenachádzajú žiadne chodníky. Ako chodníky slúžia len krajnice komunikácií. Do budúca sa uvažuje s výstavbou chodníka pozdĺž cesty I/66.

Železničná doprava

Obec nie je napojená priamo na železničnú sieť. Najbližšia železničná stanica je v Tatranskej Lomnici (vzdialené od Ždiaru 20 km) odkiaľ vedie železničná trať smerom na Poprad (vzdialený od Ždiaru 32 km), z ktorého sa možno pripojiť na hlavné železničné ťahy Košice – Prešov – Bratislava a medzinárodné železničná doprava z Bratislavy do Viedne a Budapešti a cez Púchov do Prahy. Ďalšia železničná trať vedie z Tatranskej Lomnice na Štrbské pleso a odtiaľ sa dá dostať železnicou do obce Štrba, ktorá leží na hlavnej železničnej tepne v smere Košice – Bratislava - Praha.

Osobná autobusová doprava

Obec Ždiar je vybudovaná a na celoštátnu cestnú sieť napojená prostredníctvom cesty I/66 Poprad – Spišská Bela – Ždiar – Tatranská Javorina – hranica SR - Poľsko, ktorá je napojená do vonkajšieho cestného i ostatného dopravného systému.

Verejná preprava osôb v obci a jej vzťahu na vonkajšie väzby je zabezpečovaná autobusovou dopravou SAD v smere Ždiar – Poprad, Ždiar – Kežmarok a Ždiar – hranica s Poľskom.

Miestne komunikácie vetvového systému prechádzajúce obcou, plnia funkciu vnútornej zbernej komunikácie, ktoré sa napájajú na vonkajší cestný systém. Na miestnej komunikácií sa nenachádza len jedna autobusová zastávka a to v Bachledovej doline kam zachádza linka SAD ostatné autobusové zastávky v počte 6 sa nachádzajú pri ceste I/66.

Letecká doprava

V meste Poprad, ktorý je od Ždiaru vzdialený 32 km sa nachádza medzinárodné letisko. Letisko má veľký prínos pre celý tatranský región v oblasti cestovného ruchu nakoľko leteckú dopravu využívajú turisti najmä z krajín bývalých sovietskych republík a západnej Európy. Domáci obyvatelia medzinárodné letisko v Poprade využívajú hlavne na charterové lety v letnom dovolenkovom období

do prímorských destinácií prípadne pravidelne lety do Londýna a iných miest, kde veľa hlavne mladých ľudí cestuje za prácou.

Cyklistická doprava

V súčasnosti sa v obci nenachádzajú žiadne cyklistické chodníky ale v obci a jej okolí sú vybudované cyklotrasy a to v Monkovej doline a späť popri lyžiarskom stredisku Strednica. Do budúcnosti však obec plánuje ich výstavbu. Cyklistický chodník vedie z mesta Spišská Belá do Tatranskej Kotliny, ktorá leží cca 7 km od obce Ždiar a má dĺžku takmer 11 km. Z tohto cyklochodníka sa dá dostať lesnou cestou, ktorá slúži aj ako cyklistický chodník do obce Ždiar a odtiaľ až do obce Osturňa. Vybudovaný cyklochodník vedie Spišskou Magurou do Bachledovej doliny a odtiaľ sa dá dostať do obcí Lendak a Slovenská Ves až na Magurské Sedlo. Celková dĺžka cyklotrasy je viac ako 25 km. Výstavba cyklistického chodníka popri ceste I/67 je prakticky nemožná nakoľko sa jedná o veľmi členitý terén a skôr sa uvažuje o výstavbe v rámci lesných ciest a lúk.

1.1.3.3 Vodovodná a kanalizačná sieť

Zásobovanie pitnou vodou

Vodovod v obci sa začal budovať v roku 1987 a to napojením na vodovod v Javorine. Zdrojom vody je potok Javorinka z ktorého sa voda zachytáva a upravuje v úpravovni vody, ktorá sa nachádza na obci Javorina a odtiaľ sa pitná voda pre obec privádza do vodojemu, ktorý sa nachádza nad obcou a je ním zásobovaná horná časť obce. Ďalší vodojem sa nachádza v strede obce a ním je zásobovaná dolná časť obce. V súčasnom období je v obci napojených na rozvod pitnej vody cca 90% domácností. Správcom verejného vodovodu v obci je PVPS, a.s. Poprad. Predstavitelia obce plánujú realizovať rozšírenie vodovodných rozvodov tak aby všetky domácnosti v obci boli napojené na rozvody pitnej vody. V súčasnom období prebieha spracovávanie projektovej dokumentácie. Rozvody pitnej vody sú potrebné aj z hľadiska ďalšieho rozvoja obce a to hlavne pre rozširujúce sa budovanie zariadení pre CR.

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Rozvody na odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd pokrývajú zhruba 50 % zastavaného územia obce na kanalizačnú sieť je napojených takmer 95 % domácností nakoľko sa jedná o značne členitý terén je vybudovaná aj jedná prečerpávací stanica, ktorú podobne ako kanalizačnú sieť má v správe PVPS, a.s. Poprad. Domácnosti, ktoré ešte nie sú napojené na kanalizačnú sieť riešia problémy s odpadovou vodou buď domovými čističkami odpadových vôd (0,20% domácností) alebo odvádzaním odpadových vôd do žump (49,80%). Záujmom predstaviteľov obce je aby všetky domácnosti a ostatné objekty boli napojené na kanalizačnú sieť a čističku odpadových vôd, ktorá je taktiež v správe PVPS, a.s. Poprad. U odľahlejších usadlostí sa ako najschodnejším riešením javí výstavba domových čističiek odpadových vôd.

Dažďové vody z intravilánu obce sú z časti odvádzané v priekopách na okraji ciest prípadne dažďová voda voľne steká do potoka, ktorý prechádza stredom obce.

1.1.4 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Obec predstavuje v hierarchii relevantných subjektov najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba naplňať environmentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržania ekologickej stability.

Obec Ždiar leží na úpätí Belianskych Tatier, ktoré sú súčasťou Tatranského Národného parku (TANAP) preto ochrana životného prostredia sa jej obyvateľov výsostne dotýka a kvalita životného prostredia má veľký vplyv rozvoj v oblasti cestovného ruchu v ktorom pracuje a podniká veľká časť obyvateľov obce.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programu odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obec Ždiar má vypracovaný program odpadového hospodárstva. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj nakladanie s odpadmi v súlade s platným zákonom. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov, vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Obec má zabezpečený vývoz komunálneho odpadu 2 x do mesiaca, ktorý realizuje firma VPS Vysoké Tatry, s.r.o. Starý Smokovec. V obci je zriadený separovaný zber a triedy sa na tieto komodity: plasty, papier, sklo, kovy a viackombinované materiály. Mimo toho sa v obci realizuje vývoz odpadu vo veľkokapacitných kontajneroch, ktorý prebieha podľa potreby a požiadaviek obyvateľov obce cca 6 krát ročne. Vývoz elektroodpadu je organizovaný 1 x ročne. Obec nemá vlastný zberný odpadový dvor ani kompostáreň či spaľovňu odpadu. Ročne sa v obci vyprodukuje 184 t odpadu a na svojom území obec neeviduje žiadnu čiernu skládku.

Ochrana pred povodňami

Pre zabezpečenie ochrany intravilánu obce pred privalovými dažďovými vodami sú vybudované nad obcou záchytné priekopy. Ináč je všetka dažďová voda zvedená do priekop a potoka, ktorý preteká stredom obce. Dažďová voda v oblasti lyžiarskeho strediska Strednica steká do vybudovaných záchytných hatí, ktoré v letnom období slúžia ako zásobníky vody v prípade lesných požiarov.

Civilná ochrana obyvateľstva

V súčasnosti v obci nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. Obec má spracovaný evakuačný plán v rámci ktorého sú obyvatelia obce informovaní o prípadných zhromaždiskách obyvateľov alebo krytov v prípade nepredvídateľných udalostí.

Požiarna ochrana

V obci sa nachádza požiarna zbrojnica kde má sídlo dobrovoľný hasičský zbor. V prípade väčšieho požiaru sa najbližšie zásahové jednotky nachádzajú v mestách Spišská Bela, Starý Smokovec, Kežmarok a Poprad. Dobrovoľný hasičský zbor má 30 členov a vlastní automobil Tatra 815. V prípade lesných požiarov v okolí obce sú v lyžiarskom stredisku Strednica vybudované nádrže odkiaľ sa dá čerpať voda aj do vakov, ktoré pri požiaroch používajú helikoptéry.

1.1.5 OBYVATEĽSTVO

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako sú pohlavie, vek, vierovyznanie, vzdelanie, atď. Tabuľka číslo 5 ukazuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Ždiar v roku 2014 na základe údajov zo Štatistického úradu SR.

Tabuľka 6 Počet obyvateľov žijúcich v obci ku 31.12. 2014

Spolu	Muži	Ženy
1382	680	702

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

Z údajov v tabuľke č.5 vidíme, že v rámci pohlavia z celkového počtu obyvateľov 1382 je 702 obyvateľov ženského pohlavia čo predstavuje 50,8%. Tento údaj kopíruje aj priemer Prešovského kraja. Počet obyvateľov obce tabuľka č.6 za posledných 10 rokov mierne stúpol (približné o 50 osôb) a to najmä vplyvom prirodzeného prírastu.

Tabuľka 7 Počet obyvateľov podľa pohlavia

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ždiar k 1.1.	1330	1338	1336	1337	1343	1361	1371	1375	1368	1379
Ždiar k 31.12.	1338	1336	1337	1343	1361	1382	1375	1368	1379	1382
Muži	669	665	672	673	684	687	685	679	678	680
Ženy	669	671	665	670	677	695	690	689	701	702
Index	1,006	0,999	1,001	1,004	1,013	1,015	1,003	0,995	1,008	1,002

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

Hustota obyvateľov

V tabuľke 6 vidíme pre porovnanie údaj o hustote obyvateľov na 1 km². A to za obec Ždiar, okres Poprad, Prešovský kraj a Slovenskú republiku. Z vyššie uvedených údajov vyplýva, že hustota obyvateľov na 1 km² mierne stúpa ale aj tak dosahuje sotva polovičné hodnoty oproti okresu a kraju v ktorom sa obec nachádza. Tento fakt je daný veľkosťou katastrálneho územia obce a počtom obyvateľov obce.

Tabuľka 8 Hustota obyvateľov k 31.12. podľa územia a roku (osoba/km²)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ždiar	48,9	49,0	48,5	49,2	49,5	50,3	50,3	50,2	50,3	50,7
Okres Poprad	94,4	94,5	94,4	94,6	94,7	95,0	94,1	94,3	94,4	94,5
Prešovský kraj	88,9	89,1	89,3	89,5	89,8	90,1	90,8	91,0	91,2	91,3
Slovenská republika	109,9	110,0	110,1	110,3	110,5	110,8	110,1	110,3	110,4	110,5

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

1.1.5.1 Obyvateľstvo podľa vierovyznania a národnosti

Obyvateľstvo podľa vierovyznania

Obec je podľa kritérií vierovyznania značne homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (90,9 %). Aj keď pri pohľade na vývoj za posledných 20 rokov vidíme, že počet obyvateľov hlásiacich sa k niektorému z vyznaní klesol a naopak stúpol počet obyvateľov bez vyznania.

Tabuľka 9 Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa vierovyznania (v %)

	SĽDB 1991		SODB 2001		SODB 2011	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	1400	91,7	1258	95,4	1252	90,9
Gréckokatolícka cirkev	3	0,2	8	0,6	10	0,7
Pravoslávna cirkev	1	0,1	0	0,0	1	0,1
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	5	0,3	10	0,8	5	0,4
iné	0	0,0	0	0,0	7	0,5
bez vyznania	21	1,4	16	1,2	42	3,1
nezistené	97	6,4	27	2,0	60	4,4

Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	1527	100,0	1319	100,0	1377	100,0
------------------------------------	------	-------	------	-------	------	-------

Zdroj: <http://sodb.infostat.sk/sodb/index.htm>; <http://census2011.statistics.sk/tabulky.html>

Obyvateľstvo podľa národnosti

Na základe údajov z roku 2011 (tabuľka 8) vyplýva, že 96,7 % obyvateľov obce je slovenskej národnosti druhé najvyššie zastúpenie tu majú obyvatelia s českou prípadne moravskou a poľskou národnosťou 0,5% resp. 0,4% čo je dané historickými skutočnosťami a to donedávna spoločný Česko – Slovenský štát a blízkosť hraníc s Poľskou republikou.

Tabuľka 10 Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti (v %)

	SĽDB 1991		SODB 2001		SODB 2011	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
slovenská	1509	98,8	1305	98,9	1332	96,7
maďarská	0	0,0	0	0,0	1	0,1
rusínska	0	0,0	0	0,0	1	0,1
česká	12	0,8	5	0,4	5	0,4
nemecká	0	0,0	1	0,1	0	0,0
poľská	5	0,3	4	0,3	6	0,4
moravská	0	0,0	0	0,0	1	0,1
ostatné, nezistené	1	0,1	4	0,3	31	2,3
Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	1527	100,0	1319	100,0	1377	100,0

Zdroj: <http://sodb.infostat.sk/sodb/index.htm>; <http://census2011.statistics.sk/tabulky.html>

1.1.5.2 Stav a pohyb obyvateľstva v obci

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Ždiar vidíme, že situácia čo sa týka vývoja počtu trvalo bývajúceho obyvateľstva je pozitívna. Nakoľko počet obyvateľov obce vzrástol zhruba o 50 obyvateľov a pomer obyvateľov mužského a ženského pohlavia ostáva zachovaný.

Tabuľka 11 Prehľad stavu trvalo bývajúceho obyvateľstva za posledných 10 rokov (osoba)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	1338	1336	1337	1343	1361	1382	1375	1368	1379	1382
Muži	669	665	672	673	684	687	685	679	678	680
Ženy	669	671	665	670	677	695	690	689	701	702

% žien	50,0	50,2	49,7	49,9	49,7	50,3	50,2	50,4	50,8	50,8
--------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Tabuľka číslo 10 prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v SR, okrese Poprad Prešovskom samosprávnom kraji a Slovensku na 1000 obyvateľov, ako aj prirodzený prírastok v obci Ždiar. Z tabuľky vyplýva, že obec stabilný aj keď pomerne nízky prirodzený prírastok obyvateľstva ale v hrubej miere prirodzeného prírastku dosahuje lepšie ukazovatele ako je priemer Slovenska ale na druhej strane horšie ako v okrese Poprad a prešovskom kraji. Táto hodnota je daná aj tým, že v obci nežijú príslušníci marginalizovanej rómskej komunity pre ktoré sú typické mnohopočetné rodiny a oveľa vyššia pôrodnosť.

Tabuľka 12 Prirodzený prírastok obyvateľstva za posledných 10 rokov

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prirodzený prírastok obyvateľstva (Osoba)	Ždiar	9	10	-4	-3	6	8	1	2	1	2
Hrubá miera prirodzeného prírastku obyvateľstva (Promile)	Ždiar	6,7	7,5	-3,0	-2,2	4,4	5,8	0,7	1,5	0,7	1,4
	Slovenská republika	0,2	0,1	0,1	0,8	1,5	1,3	1,6	0,6	0,5	0,7
	Prešovský kraj	3,7	3,5	3,2	4,1	5,1	4,5	4,4	3,2	3,2	3,2
	Okres Poprad	3,3	3,4	3,3	3,3	4,4	4,0	3,6	2,6	2,7	2,1

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

Počet živonarodených

Za posledných 10 rokov sa v obci narodilo od 9 do 22 detí ročne pričom v posledných troch rokoch je to priemerne 15 detí ročne. V tomto ukazovateli sú v poslednom roku (2014) dosiahnuté lepšie výsledky v obci ako v okrese Poprad aj ako je priemer v Slovenskej republike. Lepší výsledok v tomto ukazovateli dosiahol len Prešovský kraj. Taktiež za zmienku stojí údaj, že za posledných 10 rokov v obci nedošlo k žiadnemu prípadu mŕtvonarodeného dieťaťa.

Tabuľka 13 Hrubá miera živorodenosti za posledných 10 rokov

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Narodení (Osoba)	Ždiar	17	22	15	9	18	19	13	16	14	15

Živonarodení (Osoba)		17	22	15	9	18	19	13	16	14	15
Hrubá miera živorodenosti (Promile)	Ždiar	12,7	16,4	11,3	6,7	13,3	13,8	9,5	11,7	10,2	10,9
	Okres Poprad	11,4	11,3	11,0	11,2	12,6	11,9	12,0	10,7	10,6	10,0
	Prešovský kraj	12,2	12,0	11,8	12,5	13,5	13,1	12,7	11,6	11,5	11,4
	Slovenská republika	10,1	10,0	10,1	10,6	11,3	11,1	11,3	10,3	10,1	10,2

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

Počet zomretých

Hrubá miera úmrtnosti sa v obci pohybuje v období medzi rokmi 2005 – 2014 v hodnotách približne 6 – 14,3 promile. A od roku 2012 má klesajúcu tendenciu. V porovnaní s údajmi za okres Poprad a Prešovský kraj sú tieto hodnoty vyššie čo môže naznačovať väčší počet obyvateľov vo vyšších vekových kategóriách ale ak porovnáme tento údaj k údaju za Slovenskú republiku je táto hodnota nižšia.

Tabuľka 14 Hrubá miera úmrtnosti za posledných 10 rokov

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zomretí (Osoba)	Ždiar	8	12	19	12	12	11	12	14	13	13
Hrubá miera úmrtnosti (Promile)	Ždiar	6,0	9,0	14,3	8,9	8,9	8,0	8,7	10,2	9,5	9,4
	Okres Poprad	8,1	7,9	7,7	7,9	8,2	7,9	8,4	8,1	8,0	8,0
	Prešovský kraj	8,5	8,5	8,6	8,4	8,4	8,5	8,3	8,4	8,3	8,2
	Slovenská republika	9,9	9,9	10,0	9,8	9,8	9,8	9,6	9,7	9,6	9,5

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

Migrácia obyvateľstva

Migračné saldo v obci má pozitívnu hodnotu keď výnimku tvoria len roky 2005, 2006 a rok 2012 v ktorých bol zaznamenaný väčší počet obyvateľov ktorí sa vystaňovali z trvalého pobytu ako tých ktorí sa na trvalý pobyt prisťahovali. To je pozitívna hodnota. V porovnaní s okresom Poprad a Prešovským krajom kde za posledných 10 rokov vykazujeme viac vystaňovaní ako prisťahovaní.

Tabuľka 15 Prehľad migrácie obyvateľstva obce za posledných 10 rokov

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pristaňovaní na trvalý pobyt (Osoba)		16	8	28	11	15	30	18	11	16	18
Vystaňovaní z trvalého pobytu (Osoba)		17	20	23	2	3	17	15	20	6	17
Migračné saldo (Osoba)	Ždiar	-1	-12	5	9	12	13	3	-9	10	1
Hrubá miera	Ždiar	-0,8	-9,0	3,8	6,7	8,9	9,4	2,2	-6,6	7,3	0,7

migračného salda (Promile)	Okres Poprad	-3,3	-3,4	-1,9	-3,0	-1,3	-1,7	-2,2	0,2	-1,6	-1,2
	Prešovský kraj	-1,4	-1,1	-1,4	-1,6	-1,3	-1,5	-1,7	-1,3	-1,4	-1,9
	Slovenská republika	0,6	0,7	1,2	1,3	0,8	0,6	0,6	0,6	0,4	0,3

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

Celkový prírastok obyvateľstva

Celkový prírastok obyvateľstva poukazuje v absolútnych číslach rast alebo pokles počtu obyvateľov v obci prípadne v iných NUTS. Za posledných 10 rokov môžeme konštatovať, že v obci Ždiar až na roky 2006 a 2012 má tento ukazovateľ kladnú hodnotu, ktorá prevyšuje tento ukazovateľ ako u okresu Poprad tak aj u Prešovského kraja a Slovenskej republiky. Nárast počtu obyvateľov v obci predstavuje príležitosť pre ďalší rozvoj obce, zároveň však môže znamenať potrebu nárastu rozsahu a kvality služieb v obci.

Tabuľka 16 Celkový prírastok obyvateľstva za posledných 10 rokov

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celkový prírastok obyvateľstva (Osoba)	Ždiar	8	-2	1	6	18	21	4	-7	11	3
	Ždiar	6,0	-1,5	0,8	4,5	13,3	15,3	2,9	-5,1	8,0	2,2
Hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva (Promile)	Okres Poprad	0,1	0,1	1,4	0,3	3,0	2,3	1,4	2,8	1,1	0,8
	Prešovský kraj	2,3	2,4	1,8	2,5	3,8	3,0	2,7	1,9	1,9	1,3
	Slovenská republika	0,8	0,8	1,4	2,1	2,3	1,9	2,2	1,2	0,9	1,0

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

Sobášnosť a rozvodovosť

Na základe údajov v tabuľke 15 môžeme konštatovať takmer vyrovnaný počet sobášov v obci až na rok 2013 keď bol počet sobášov viac ako dvojnásobný oproti priemeru za jednotlivé roky. Hrubá miera sobášnosti pri porovnaní na okres Poprad, Prešovský kraj a Slovensku republiku kolíše. Čo sa týka rozvodovosti tabuľka 16 môžeme konštatovať, že počet rozvodov je nižší ako v okrese Poprad, Prešovskom kraji aj Slovenskej republike. Ako dôvod tohto faktu je iný životný štýl obyvateľov obce a väčšie rodinné väzby a vyznávanie tradičných rodinných hodnôt.

Tabuľka 17 Prehľad počtu sobášov v obci za posledných 10 rokov

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Sobáše (Počet v jednotkách)	Ždiar	6	4	7	3	7	8	5	5	12	5
Hrubá miera sobášnosti (Promile)	Ždiar	4,5	3,0	5,3	2,2	5,2	5,8	3,6	3,6	8,7	3,6
	Okres Poprad	5,6	5,2	5,6	5,4	5,2	4,7	5,2	5,3	5,0	5,1
	Prešovský kraj	5,5	5,4	5,6	5,9	5,6	5,6	5,6	5,6	5,5	5,6
	Slovenská republika	4,8	4,8	5,1	5,2	4,9	4,7	4,8	4,8	4,7	4,9

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

Tabuľka 18 Prehľad počtu rozvodov v obci za posledných 10 rokov

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rozvody (Počet v jednotkách)		0	0	2	0	1	2	2	0	1	1
Hrubá miera rozvodovosti (Promile)		0	0	1,5	0	0,7	1,4	1,5	0	0,7	0,7
Index rozvodovosti (Percento)	Ždiar	0	0	28,6	0	14,3	25,0	40,0	0	8,3	20,0
Hrubá miera rozvodovosti (Promile)	Okres Poprad	1,7	2,0	1,9	2,1	2,4	2,0	2,0	1,8	1,8	1,7
	Prešovský kraj	1,4	1,4	1,5	1,6	1,8	1,7	1,6	1,6	1,5	1,5
	Slovenská republika	2,1	2,4	2,3	2,3	2,3	2,2	2,1	2,0	2,0	1,9

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

1.1.5.3 Veková štruktúra obyvateľstva

Veková štruktúra obyvateľstva je veľmi dôležitý údaj, ktorý ukazuje predpokladaný vývoj počtu obyvateľov v sledovanom území. Tento údaj má vplyv aj na ďalší rozvoj sledovaného územia a to po stránke sociálnej tak aj po stránke hospodárskej. Z údajov uvedených v tabuľke 17 vidíme meniacu sa vekovú štruktúru obyvateľov obce Ždiar z uvedených hodnôt môžeme konštatovať, že počet obyvateľov do 0 do 14 rokov nám ubúda čo je dané hlavne tým, že kým v minulosti boli viacpočetné rodiny bežné hlavne vo vidieckych oblastiach tento trend ustál a v poslednom období je už viacpočetná rodina vzácnosťou. Tento trend je jasný aj z ďalších ukazovateľov a to pri kategórií obyvateľstva od 15 do 64 rokov t.j. tzv. produktívny vek a taktiež nárast počtu obyvateľov v kategórií 65 rokov a viac t.j. obyvateľstvo v post produktívnom veku. Na základe vyššie uvedených údajov o počte úmrtí a novonarodených obyvateľov môžeme byť optimistický nakoľko počet narodených obyvateľov prevyšuje počet úmrtí. A taktiež sledujeme neustáli nárast počtu obyvateľov obce.

Tabuľka 19 Veková štruktúra obyvateľstva za posledných 10 rokov – hlavné vekové kategórie

	14 rokov alebo menej		Od 15 do 64 rokov		65 rokov alebo viac		Spolu
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	
2005	270	20,2	887	66,3	181	13,5	1 338
2006	261	19,5	891	66,7	184	13,8	1 336
2007	258	19,3	898	67,2	181	13,5	1 337
2008	244	18,2	917	68,3	182	13,6	1 343
2009	240	17,6	942	69,2	179	13,2	1 361
2010	250	18,1	950	68,7	182	13,2	1 382
2011	247	18,0	939	68,3	189	13,7	1 375

2012	237	17,3	935	68,3	196	14,3	1 368
2013	240	17,4	937	67,9	202	14,6	1 379
2014	236	17,1	935	67,7	211	15,3	1 382

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

Pri porovnaní podielu osôb v hlavných vekových kategóriách s údajmi za okres Poprad, Prešovský kraj a Slovenskú republiku môžeme konštatovať, že v ukazovateli percento obyvateľstva v predproduktívneho veku má lepší ukazovateľ za celé sledované obdobie len Prešovský kraj. V percente obyvateľov v produktívnom veku má obec najnižšie percento čo znamená že ľudia v produktívnom veku odchádzajú z obce bývať do iných regiónov a zároveň pre obec to znamená zvýšiť úsilie a vytvoriť podmienky pre kvalitnejší život s väčšími možnosťami zamestnať sa v obci alebo v blízkom regióne. Podiel osôb v posproduktívnom veku v obci je vyšší ako v okrese Poprad, Prešovskom kraji a Slovenskej republike a poukazuje to na trend odchodu osôb z mladších vekových kategórií z vidieka do miest a naopak sťahovanie sa starších vekových kategórií späť do vidieckych oblastí.

Tabuľka 20 Štruktúra obyvateľov v päťročných vekových kategóriách

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Podiel osôb v predproduktívnom veku (Percento)	Ždiar	20,2	19,5	19,3	18,2	17,6	18,1	18,0	17,3	17,4	17,1
	Okres Poprad	17,8	17,3	17,0	16,6	16,5	16,4	16,6	16,6	16,6	16,5
	Prešovský kraj	20,3	19,7	19,2	18,8	18,5	18,4	18,4	18,3	18,1	18,0
	Slovenská republika	16,6	16,1	15,8	15,5	15,3	15,3	15,4	15,4	15,3	15,3
Podiel osôb v produktívnom veku (Percento)	Ždiar	66,3	66,7	67,2	68,3	69,2	68,7	68,3	68,3	67,9	67,7
	Okres Poprad	72,3	72,5	72,7	72,9	72,8	72,6	72,0	71,5	71,1	70,6
	Prešovský kraj	69,3	69,7	70,2	70,6	70,7	70,8	70,5	70,4	70,2	69,9
	Slovenská republika	71,7	72,0	72,3	72,5	72,4	72,3	71,8	71,5	71,1	70,7
Podiel osôb v	Ždiar	13,5	13,8	13,5	13,6	13,2	13,2	13,7	14,3	14,6	15,3

poproduktívnom veku (Percento)	Okres Poprad	9,9	10,1	10,3	10,6	10,8	11,0	11,4	11,8	12,4	12,9
	Prešovský kraj	10,5	10,5	10,6	10,7	10,8	10,9	11,1	11,4	11,7	12,1
	Slovenská republika	11,7	11,9	12,0	12,1	12,3	12,4	12,8	13,1	13,5	14,0

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

1.1.6 VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

Obyvatelia obce Ždiar sa v prevažnej miere zamestnávajú v oblasti cestovného ruchu, ktorý je najväčším zdrojom príjmov v tejto podhorskej obci. Pracujú tu väčšinou ako zamestnanci prípadne majitelia ubytovní, penziónov a iných ubytovacích zariadení na pozíciách ako recepčný, kuchár- čašník alebo údržbár. Ďalšia skupina obyvateľov je zamestnaná alebo podniká v lesoch ako lesný robotník. Z toho nám vychádza pri hodnotení obyvateľov podľa stupňa najvyššieho vzdelania, že z vyššie uvedených dôvodov je vzdelanostná úroveň dosiahnutého vzdelania obyvateľov nižšia a je tu vysoké percento obyvateľov bez vzdelania a tak základného, učňovského (bez maturity) a stredného odborného (bez maturity). V poslednom období sa však tento trend mení a čoraz viac hlavne mladších obyvateľov obce pokračuje v štúdiu na vysokých školách a univerzitách hlavne so zameraním na ekonomiku, hotelierstvo a drevárstvo.

Tabuľka 21 Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania (SODB 2011)

Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania	Počet	%
základné	221	16,0
učňovské (bez maturity)	223	16,2
stredné odborné (bez maturity)	152	11,0
úplné stredné učňovské (s maturitou)	57	4,1
úplné stredné odborné (s maturitou)	267	19,4
úplné stredné všeobecné	36	2,6
vyššie odborné	6	0,4
vysokoškolské bakalárske	27	2,0
vysokoškolské mag., inž., dokt.	90	6,5
vysokoškolské doktorandské	6	0,4
bez vzdelania	249	18,1

nezistené	43	3,1
Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	1 377	100,0

Zdroj: www.census2011.statistics.sk/tabulky.html

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra relatívne pozitívny pomer. Pre ďalší rozvoj obce je však potrebné naďalej zvyšovať počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním nakoľko práve tieto kategórie obyvateľstva má najväčšiu možnosť uplatnenia sa na trhu práce.

Tabuľka 22 Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity (SODB 2011)

	Počet			%		
	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
Osoby ekonomicky aktívne	350	257	607	57,7	42,3	100,00
- na materskej dovolenke	0	12	12	0,0	4,67	1,97
- pracujúci dôchodcovia	5	10	15	1,4	3,89	2,47
- nezamestnaní	54	60	114	15,42	23,34	18,78
- vypomáhajúci (neplatení) členovia domácnosti v rodinných podnikoch	0	0	0	0	0	0
Osoby ekonomicky neaktívne	355	435	790	-	-	-
- na rodičovskej dovolenke	1	39	40	-	-	-
- nepracujúci dôchodcovia	122	194	316	-	-	-
- ostatní nezávislí	7	6	13	-	-	-
- deti do 16 rokov, študenti SŠ, VŠ	194	184	378	-	-	-
- ostatní závislí, nezistení	11	12	23	-	-	-
Obyvateľstvo spolu	685	692	1377	-	-	-

Zdroj: www.census2011.statistics.sk/tabulky.html

Štruktúra zamestnanosti

V roku 2011 štruktúru zamestnanosti v obci Ždiar bola na základe údajov zo Štatistického úradu nasledovná. Najviac obyvateľov obce pracovalo v sektore poľnohospodárstva, veľkoobchodu a maloobchodu, priemyslu, stavebníctva a ubytovacích a stravovacích služieb. Tieto údaje sú logickým vyústením podmienok a lokality v ktorej sa obec Ždiar nachádza a čo môže ponúknuť obyvateľom a návštevníkom.

Tabuľka 23 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa odvetví (SODB 2011)

Odvetvie	Počet zamestnaných	%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	68	11,20
Ťažba a dobývanie	1	0,2
Priemyselná výroba	66	10,9
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	5	0,8

Dodávka vody, čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	3	0,5
Stavebníctvo	54	8,9
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov	66	10,9
Doprava a skladovanie	31	5,1
Ubytovacie a stravovacie služby	94	15,5
Informácie a komunikácia	6	1,0
Finančné a poisťovacie služby	9	1,5
Činnosť v oblasti nehnuteľnosti	7	1,2
Odborné, vedecké a technické činnosti	12	2,0
Administratívne a podporné služby	10	1,6
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	45	7,4
Vzdelávanie	36	5,9
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	37	6,1
Umenie, zábava a rekreácia	15	2,5
Ostatné činnosti	12	2,0
Zamestnávateľ v zahraničí	2	0,3
Nezistené	28	4,6
Spolu	607	100,0

Zdroj: www.census2011.statistics.sk/tabulky.html

Vývoj nezamestnanosti

Nezamestnanosť v Prešovskom kraji je dlhodobo vyššia oproti celkovej evidovanej nezamestnanosti v SR. Za posledných 10 rokov bola najnižšia v roku 2007 (12,1 %). V nasledujúcich rokoch sa zvyšovala, čo bolo s najväčšou pravdepodobnosťou dôsledkom hospodárskej krízy. Za posledné dva roky dochádza k postupnému poklesu nezamestnanosti. Ku koncu roka 2014 bola aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti v Prešovskom kraji 17,5 % a v okrese Poprad 11,0 %. Miera evidovanej nezamestnanosti mužov je nižšia ako u žien čo je dané charakterom oblasti, ktoré sa rozvíjajú a pre ktoré je typické vyššie zamestnávanie mužov ako žien (stavebníctvo, práce v lese a priemyselná výroba). Vo všeobecnosti však môžeme konštatovať, že miera nezamestnanosti je v okrese Poprad nižšia ako v Prešovskom kraji a približuje sa prípadne je nižšia ako je celoslovenský priemer.

Tabuľka 24 Miera evidovanej nezamestnanosti k 31.12. daného roka (v %)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	11,4	9,4	8,0	8,4	12,7	12,5	13,6	14,4	13,5	12,3
Prešovský kraj	15,8	13,7	12,1	12,9	18,3	17,8	19,0	20,7	19,4	17,5
Okres Poprad	11,9	8,55	6,86	7,33	10,8	10,7	12,3	12,6	13,9	11
- muži	11,3	7,59	5,93	6,47	10,7	10,4	12,1	12,6	13,7	10,8
- ženy	12,6	9,7	8,01	8,42	11,1	11	12,6	12,6	14,1	11,3

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

Z hľadiska vekovej štruktúry tvoria v okrese Poprad najväčšiu kategóriu nezamestnaných uchádzači a uchádzačky vo veku od 35 do 49 rokov – 36,7 % z celkového počtu uchádzačov a uchádzačiek. Veková štruktúra evidovaných nezamestnaných v okrese je porovnateľná so štruktúrou v SR a Prešovskom kraji. K zvýšeniu nezamestnanosti žien dochádza vo vekovej kategórii 35 – 49 rokov, pričom táto kategória tvorí až 31,5 % evidovaných nezamestnaných žien v okrese Poprad.

Tabuľka 25 Veková štruktúra uchádzačov o zamestnanie k 31.12.2014 (v %)

Vek	Slovenská republika	Prešovský kraj	Okres Prešov		
			Spolu	Muži	Ženy
15-24	17,5	19,9	17,4	19,0	15,5
25-34	24,1	25,2	26,0	26,3	25,7
35-49	33,6	33,2	34,0	31,5	36,7
50 a viac	24,8	21,7	22,6	23,1	22,1

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov, v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonávajú politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Poprade, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (AFTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov AFTP podporuje predovšetkým vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktívnych prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

1.1.7 BÝVANIE

Prevažujúcou funkciou obce je bývanie. Nachádza sa tu prevažne individuálna výstavba, veľmi časť bytového fondu je v hromadnej bytovej výstavbe. Výstavba v obci je daná prírodnými podmienkami t.j. členitosťou terénu obce a väčšina obydľí je budovaná v jednotlivých dolinách tak ako to dovoľujú prírodné pomery v katastri obce.

Tabuľka 26 Početnosť bytového fondu

Byty podľa typu budovy	Obývané byty	Neobývané byty	Nezistené	Spolu
Byty v bytových budovách	447	69	0	516

Byty v budovách s jedným bytom	245	56	0	301
Byty v budovách s dvoma bytmi	168	8	0	176
Byty v budovách s tromi alebo viac bytmi	34	5	0	39
Byty v nebytových budovách	1	0	0	1
Nezistené	0	0	0	0
Spolu	448	69	0	517

Zdroj: <http://census2011.statistics.sk/tabulky.html>

Tabuľka 27 Obývané domy podľa typu

Rodinné domy	Bytové domy	Iné
342	3	4

JUHAŠČÍKOVÁ, I., ŠKÁPIK, P., ŠTUKOVSKÁ, Z. 2013. Základné údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011: Domy v SR, krajoch, okresoch a obciach. Bratislava: ŠÚSR. ISBN 978-80-8121-293-2

Z hľadiska vlastníctva boli najpočetnejšou skupinou byty vo vlastných rodinných domoch 375. Iná forma vlastníctva bola zastúpená a to vlastné byty v bytových domoch 29, obecné byty 8 a iné 38. V obci sa nenachádzajú žiadne družstevné byty.

Tabuľka 28 Obývané byty podľa formy vlastníctva

Vlastné byty v bytových domoch	Byty vo vlastných rodinných domoch	Obecné byty	Družstevné byty	Iné
29	375	8	0	38

JUHAŠČÍKOVÁ, I., ŠKÁPIK, P., ŠTUKOVSKÁ, Z. 2013. Základné údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011: Byty v SR, krajoch, okresoch a obciach. Bratislava: ŠÚSR. ISBN 978-80-8121-291-8

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúce tabuľky predstavujú vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania vodou tvoria najpočetnejšiu skupinu byty zo zásobovaním zo spoločného zdroja v počte 368. 44 bytov je zásobovaných vodou z vlastného zdroja mimo bytu sú vodou zásobované 2 byty a 4 byty sú bez vodných zdrojov. Byty zásobované z vlastných zdrojov sa nachádzajú väčšinou na konci dolín, kde nie je riešený rozvod pitnej vody. Jedná sa prevažne a staršie stavby v ktorých žijú obyvatelia vyšších vekových kategórií.

Tabuľka 29 Obývané byty podľa zásobovania vodou

V byte zo spoločného zdroja	V byte z vlastného zdroja	Mimo bytu	Bez vodovodu
368	44	2	4

JUHAŠČÍKOVÁ, I., ŠKÁPIK, P., ŠTUKOVSKÁ, Z. 2013. Základné údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011: Byty v domoch v SR, krajoch, okresoch a obciach. Bratislava: ŠÚSR. ISBN 978-80-8121-294-9

Prevažná väčšina (421) obytných jednotiek je zásobovaná tečúcou vodou. Bez tečúcej vody je len 6 obytných jednotiek, v 17 prípadoch tento údaj nebol zistený.

Tabuľka 30 Obývané byty podľa systému dodávky vody

V obytnej jednotke je tečúca voda	V obytnej jednotke nie je tečúca voda	Nezistené
-----------------------------------	---------------------------------------	-----------

421	6	17
-----	---	----

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

Z hľadiska typu kúrenia tvoria najpočetnejšiu skupinu byty s ústredným lokálnym kúrením v počte 321. Dve obytné jednotky sú vykurované diaľkovým ústredným kúrením, iný typ kúrenia je využívaných v 93 obytných jednotkách. Šesť obytných jednotiek je bez kúrenia a túto skupinu tvoria neobávané bytové domy. .

Tabuľka 31 Obývané byty podľa typu kúrenia

Ústredné diaľkové	Ústredné lokálne	Iný typ kúrenia	Bez kúrenia
2	321	93	6

JUHAŠČÍKOVÁ, I., ŠKÁPIK, P., ŠTUKOVSKÁ, Z. 2013. Základné údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011: Byty v SR, krajoch, okresoch a obciach. Bratislava: ŠÚSR. ISBN 978-80-8121-291-8

Najčastejšími zdrojmi energie využívanými na kúrenie sú plyn (303 obytných jednotiek) a pevné palivo (108 obytných jednotiek). Malá časť obytných jednotiek (14) využíva na kúrenie elektrinu. Iný zdroj kúrenia vykazujú 3 obytné jednotky a v 6 obytné jednotky nemajú žiaden zdroj vykurovania.

Tabuľka 32 Obývané byty podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie

Plyn	Elektrina	Kvapalné palivo	Pevné palivo	Iný	Žiadny
303	14	1	108	3	6

JUHAŠČÍKOVÁ, I., ŠKÁPIK, P., ŠTUKOVSKÁ, Z. 2013. Základné údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011: Byty v SR, krajoch, okresoch a obciach. Bratislava: ŠÚSR. ISBN 978-80-8121-291-8

Z hľadiska počtu obytných miestnosti sú najpočetnejšou skupinou byty so štyrmi a piatimi obytnými miestnosťami. V tesnom závесе sú obytné domy s dvoma a viac ako piatimi obytnými miestnosťami.

Tabuľka 33 Obývané byty podľa počtu obytných miestností

1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 a viac obytných miestností	Nezistené
6	76	198	90	72	2

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

Najviac obytných domov bolo postavených medzi rokmi 1961 – 1970. V súčasnom období je zaznamenaná výstavba penziónov v ktorých sa nachádzajú byty majiteľov penziónov. Výstavba týchto penziónov aj keď väčšinou v súlade s krajinou vtláča novú pečať obce, ktorá bola známa skôr typickými nízkymi hospodárstvami. Je to daň za rozvoj turizmu a zvyšovanie kvality služieb pre obyvateľov a návštevníkov tejto malebnej dediny na úpäti belianskych Tatier.

1.1.8 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY

Obec Ždiar je typická podhorská obec ktorej obyvatelia sa už dlhé roky venujú hlavne poľnohospodárstvu a chovu hospodárskych zvierat. Po roku 1989 došlo k zmenám aj v tomto odvetví a v súčasnej dobe hospodárske zvieratá chovajú obyvatelia obce v malom počte viac menej pre

vlastnú potrebu. Po útlme poľnohospodárstva došlo k rozvoju ťažby a spracovaniu dreva a hlavne sa rozvinula oblasť poskytovania služieb v cestovnom ruchu. Došlo k rozšíreniu možnosti ubytovania, stravovania a reštauračnej činnosti čo využili niektorí občania obce na podnikanie v tomto segmente. Za posledné roky v obci došlo k výraznému rozvoju ponuky prevádzkovania zimných športov v tunajších lyžiarskych strediskách čo tiež pomohlo k vytvoreniu nových pracovných miest v obci a jej okolí.

Obyvatelia, ktorí sa nevenujú podnikaniu v oblasti cestovného ruchu a s tým spojených služieb dochádzajú za prácou do blízkych väčších miest ako napr. Poprad, Kežmarok a Spišská Bela kde je koncentrovaná podstatná časť výrobných aktivít a kde je smerovaná dochádzka za pracovnými príležitosťami.

V obci sa nachádza píla v ktorej sa spracováva drevo ťažené v blízkych lesoch. Táto píla patrí lesnému urbariátu. Iní väčší zamestnávateľia sa v obci nenachádzajú.

1.1.9 ŠKOLSTVO

V súlade so zákonom č.416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobnosti z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1.7.2002 prešla materská škola a základná škola, ktorá sa nachádza v obci do zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Základná škola a materskou školou poskytuje vzdelávanie okrem žiakom zo Ždiaru ešte žiakom z Tatranskej Javoriny, z Podspad a Tatranskej Kotliny.

Prvá zmienka o škole v Ždiari pochádza ešte spred roku 1800, bola to ľudová škola pri starom cintoríne. Pozostávala z 1 izby, ktorá slúžila zároveň ako trieda aj byt učiteľa.

V roku 1909 bola vystavaná nová kamenná škola s dvoma izbami pre učiteľa. Vyučovalo sa dvakrát týždenne. Cez vojnu vyučovali kňazi, väčšinou sa ale nevyučovalo vôbec.

Po vojne vyučoval v škole jeden učiteľ a na ploche 53 m² sa vyučovalo 150 – 200 žiakov.

V roku 1925 vznikajú v Ždiari dve jednotriedne školy a to jedná na hornom a druhá na dolnom konci. Nasledujúce roky sa striedali budovy v ktorých prebiehala výuka. Všetky tri školy existovali paralelne až do roku 1953, kedy boli zlúčené v osemročnú strednú školu.

Vyučovanie v novej budove začalo v školskom roku 1962/1963. Od roku 1976/1977 sa už budove vyučovali všetky ročníky. V škole bol zriadený školský klub a v budove bývalej hornej školy vznikla MŠ . Tá bola v roku 1981 presťahovaná do budovy dolnej školy kde sídli dodnes. V šk. roku 1992/1993 bolo za príspevia TJ Tatran v Ždiari zriadené pri ZŠ Školské športové stredisko so zameraním na bežecké lyžovanie, ktoré má v Ždiari dlhoročnú tradíciu

V súčasnosti má materská škola 6 zamestnancov, z ktorých sú 4 pedagogický zamestnanci a 2 nepedagogický zamestnanci. Základná škola ma spolu 29 zamestnancov z ktorých je 20 pedagogických pracovníkov a 9 je nepedagogických zamestnancov. Škola aj Materská škôlka má vlastnú kuchyňu a jedáleň.

Materská škola je umiestnená v samostatnej budove a v súčasnom období je navštevuje v priemere 43 detí. Významným medzníkom pre vznik MŠ sa stala výstavba novej školy. Vyžadovali si to nové reformy ale i počet detí i nový prístup v práci s deťmi. Ždiar bola rázovitá goralská dedina. Kde sa v týchto časoch ľudia živilí prácou na poli. Hovorilo sa tu goralským nárečím. Rast počtu detí spôsob života si vyžadovali nutnosť otvorenia MŠ, ktorá by pripravila deti na vstup do 1. ročníka. V roku 1980 sa začala prestavba dolnej školy na MŠ a v roku 1982 bola daná do prevádzky. Postupne pre nedostatok detí zanikla MŠ v hornej škole a takisto v 90-tych rokoch aj MŠ v Tatranskej Javorine. 18.01.1982 bola slávnostne otvorená MŠ s celodennou starostlivosťou. Obec plánuje k dvojtriednej škôlke pribudovať nadstavbu v ktorej by boli zriadené spálne.

Súčasná profilácia školy vychádza z prírodných daností obce, jej tradícií a polohy. Ochrana prírody je súčasťou environmentálnej výchovy, ľudové tradície a zvyky sa uplatňujú v regionálnej výchove. V MŠ dbajú na účelovosť prostredia, v ktorom má dieťa možnosť realizovať sa, byť aktívnym, rozvíjať tvorivosť a predstavy v každodenných aktivitách, hrať sa v centrách aktivít, ktoré mu poskytujú príležitosti pre samostatné objavovanie, skúmanie a vyhľadávanie potrebných informácií a pre uplatnenie a rešpektovanie jeho individuálnych záujmov a potrieb.

V MŠ uplatňujú inovatívne, moderné vyučovacie metódy, formy a prostriedky, s dôrazom na skupinové aktivity a individualizáciu výchovno-vzdelávacej činnosti, na uplatňovanie zážitkového učenia, učenia na základe vlastnej motivácie a skúsenosti, učenia na základe spontánnosti, iniciatívy a citového prežívania dieťaťa.

Vo výchove a vzdelávaní sa vo zvýšenej forme zameriavame na ľudové tradície, zvyky a obyčaje podľa ročných období. Realizujeme rôzne aktivity a vystúpenia s deťmi, posilňujeme úctu k rodičom, k starým rodičom, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám, uplatňujeme regionálne tradície.

Spolupráca materskej školy a rodiny je dôležitou súčasťou práce školy, do výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole angažujeme aj rodičov detí.

Pedagógovia a deti z MŠ realizujú rôzne akcie a vystúpenia ako napr. vystúpenia pre dôchodcov, Mikulášsku a Vianočnú besiedku, Víťanie jari, Veľkonočné tradície, oslavy Dňa matiek, Dňa detí, rozlúčku s predškolákmi, organizujeme exkurzie, školské súťaže, výstavy, a pod.

Základná škola, ktorá je plne organizovaná a má spolu 9 tried prešla v predchádzajúcom programovacom období kompletnou rekonštrukciou a vybavením a v tomto programovom období by bolo potrebné len vybaviť školu a odborné učebne modernými didaktickými pomôckami pre skvalitnenie úrovne vyučovacieho procesu.

Možnosť pokračovania v ďalšom štúdiu majú absolventi základnej školy v meste Poprad, ktorý je vzdialený cca 32 km a v meste Kežmarok, ktoré je od obce vzdialené cca 22 km. V týchto mestách sídlia stredné odborné školy, gymnázia a učňovské školy rôzneho zamerania.

Najbližšie možnosti štúdia na vysokých školách a univerzitách je v mestách Poprad, Prešov, Košice prípadne Zvolen, Žilina a Banská Bystrica.

1.1.10 SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Rekonštrukciou bývalej budovy obecného úradu bude od januára budúceho roku (2016) otvorený denný stacionár s kapacitou cca 20 ľudí. Vyznanie tradičnej hodnoty v rodine sa prejavuje v obci tak, že nie je potrebné vybudovať nejaké zariadenie, ktoré by poskytovalo služby v sociálnej oblasti. Obec má podpísanú zmluvu so Spišskou katolíckou charitou, ktorej zamestnancami sú aj obyvatelia obce a tá zabezpečuje prípadné potreby pre obyvateľov, ktorí sú odkázaný na pomoc iných. Obyvatelia, ktorí nemajú možnosť sa o seba postarať alebo to ich rodinným príslušníkom nedovolí čas a zamestnanie sú umiestnení v domovoch dôchodcov a to buď v Kežmarku alebo v Poprade. Jedná sa aj o tých starších ľudí, ktorí sú pripútaný na lôžko a vyžadujú si celodennú starostlivosť.

V poslednom období je charakteristické pre populáciu obyvateľstva zvyšovanie podielu obyvateľov v posproduktívnom veku a preto je predpoklad, že aj s meniacim sa vzťahom k tradičným rodinným hodnotám bude potrebné podniknúť určité opatrenia aj v tejto oblasti.

Najčastejšia pomoc pre osamelých občanov, o ktorých sa nemá kto postarať v starobe, je zabezpečenie opatrovateľskej služby v zmysle zákona o sociálnej pomoci. V rámci tejto aktivity obec nezamestnáva žiadnu opatrovateľku v zmysle zákona o opatrovateľskej službe.

Na území Prešovského samosprávneho kraja poskytuje sociálne služby 268 poskytovateľov zabezpečujúcich rôzne druhy sociálnych služieb v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách:

- sociálne služby krízovej intervencie,
- sociálne služby na podporu rodiny s deťmi,
- sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku,
- sociálne služby s poskytnutím telekomunikačných technológií,
- podporné služby,
- odborné činnosti.

V okrese Poprad sa nachádzajú zariadenia, ktoré poskytujú sociálne služby občanom odkázaným na pomoc inej fyzickej osoby. Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách definuje sociálnu službu ako odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Na území obce sú poskytované služby (v zmysle z. 448/2008 Zákon o sociálnych službách) v nasledujúcom rozdelení:

Tabuľka 34 Sociálne služby poskytované v obci

Názov poskytovanej služby v obci Ždiar	Existencia služby v obci	
	Áno	Nie
Sociálna služba na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb v nocľahárni, v nízko prahovom dennom centre	Áno od roku 2016	
Sociálna služba v nízko prahovom dennom centre pre deti a rodinu		X
Sociálna služba v zariadení pre seniorov		X
Sociálna služba v zariadení opatrovateľskej služby		X
Sociálna služba v dennom stacionári		X
Opatrovateľská služba		X
Prepravná služba		X
Odľahčovacia služba		X

Zdroj: Obec Ždiar

V obci žijú obyvatelia, ktorí sú poberateľmi sociálnych dávok a túto sociálnu pomoc využívajú ako súčasť sociálneho zabezpečenia v našom štáte. Takéto sociálne zabezpečenie je možné využívať v prípade, že sa občan ocitne v zlej životnej situácii resp. v hmotnej núdzi, to znamená, že jeho príjem nedosahuje životné minimum. V dolevedenej tabuľke je rozdelenie obyvateľov obce podľa evidencie nezamestnaných a podľa druhu poberanej sociálnej dávky v sledovanom období.

Tabuľka 35 Počet evidovaných nezamestnaných a poberateľov sociálnych dávok

Druh sociálnej dávky/druh dôchodku	Stav k 31. 12.				
	2010	2011	2012	2013	2014
Starobný	270	266	269	269	270
Predčasný starobný	12	8	9	8	5
Invalidný s pokl. schop. VZČ do 70 % vr.	23	28	24	26	27
Invalidný s pokl. schop. VZČ nad 70 %	26	27	31	31	25
Invalidný spolu	49	55	55	57	52
Vdovský	86	86	88	94	95
Vdovecký	10	11	12	11	9
Sirotský	4	4	6	5	7
Invalidný z mladosti	2	2	2	2	2
Úhrn	433	432	441	446	440

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Medzi cieľové skupiny, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením patria prevažne seniori, ale aj ostatní občania obce, ktorí sa nachádzajú v zlej sociálnej resp. nevyhovujúcej situácii. Medzi znevýhodnené skupiny, ktoré nemajú rovnaké šance a príležitosti, patria tiež ženy - zamestnankyne s nezaopatrenými deťmi (slabá ponuka služieb za zosúladenie rodinného a pracovného života).

Obec Ždiar ako samostatný územný samosprávny a správny celok sa podieľa na vytváraní takých životných podmienok pre obyvateľov, ktoré podporujú ich osobnostný rozvoj a snaží sa zamedziť vzniku zlej životnej situácie občanov.

1.1.11 ZDRAVOTNÍCTVO

Základná zdravotná starostlivosť je dostupná v zdravotnom stredisku nachádzajúcom sa priamo v obci a zabezpečujú ju 3 samostatné ambulancie a to ambulancia pediatra, stomatóloga a všeobecného lekára. Za odbornou zdravotnou ambulanciou a pohotovostnou službou dochádzajú občania do miest ako Poprad, Kežmarok prípadne Spišská Bela.

Budova v ktorej sídlia lekári je samostatná budova, je vo vlastníctve obce a je v zlom stavebno-technickom stave čo sa týka hlavne strechy, ktorá hlavne v zimnom období zateká a preto je potrebné uskutočniť jej rekonštrukciu prípadne opravu strechy riešiť ako nadstavbu s vytvorením bytov pre zdravotníckych pracovníkov. Vstup do budovy nie je zabezpečený bezbariérovou rampou pre imobilných, a tiež priestory v zariadení nie sú bezbariérové. Budova si vyžaduje rekonštrukciu, čo si obec dáva ako prioritu v prípade, že bude možnosť využiť finančné prostriedky z fondov EÚ v programovom období 2014-2020. Technické zabezpečenie zdravotníckeho zariadenia je na nižšej úrovni a je potrebné ho modernizovať. Nachádzajú sa v nich len nevyhnutné stroje, prístroje a zariadenia na zabezpečenie primárnej zdravotnej starostlivosti.

V obci je k dispozícii občanom aj jedna lekáreň, ktorá sa nachádza v budove zdravotného strediska.

Tabuľka 36 Zdravotnícke zariadenia v obci

Zdravotnícke zariadenia	2011	2012	2013	2014	2015
Lekárne a výdajne liekov	1	1	1	1	1
Samostatné ambulancie pediatra	1	1	1	1	1
Samostatné ambulancie stomatóloga	1	1	1	1	1
Samostatné ambulancie všeobecného lekára	1	1	1	1	1

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, SODB 2011

1.1.12 KULTÚRA A ŠPORT

Kultúrne pamiatky a zariadenia

V roku 1693 na rozkaz pána Samuela Lušenského si obyvatelia Ždiaru postavili na nižnom konci obce kaplnku. V roku 1712 mal kostol 1 oltár a 1 malý zvon. Bohoslužby sa vykonávali jedenkrát mesačne a mal patrocínium Návštevy Panny Márie, ktorej obraz sa nachádzal na hlavnom tehlovom oltári. Druhý kostol bol postavený na tom istom mieste v roku 1768 tiež z dreva a slúžil až do roku 1831.

Karol Planic, cirkevný hodnostár a náboženský spisovateľ dal v roku 1809 podnet na murovanú stavbu tretieho kostola v Ždiari v strede obce. Je to typ jednododového vidieckeho kostola s polygonálnym zakončením presbytéria, pristavanou sakristiou a vežou vstavanou do štítového priečelia. **Rímskokatolícky kostol Návštevia Panny Márie** bol sprístupnený v roku 1831.

V interiéri kostola sa nachádzali: Plastika, polychrómovaná drevorezba na severnej strane lode – Kristus na kríži, od ľudového rezbára Liptáka zo Ždiaru z rokov 1870 – 1880. Bývalý hlavný oltár z polovice 17. storočia epitafového typu sv. Anny, v strede má obraz sv. Anny, v jeho nadstavci sa nachádza reliéf sv. Trojice a po stranách dvaja anjeli. V súčasnosti je zavesený na severnej strane lode. Na neslohovom hlavnom oltári je obraz Návštevy Panny Márie od Štefana Hegedüsa z roku 1894.

V zápisoch Histórie domus z roku 1922 sa uvádza, že na mieste pôvodného oltára sa nachádzal oltár Svätej Panny Márie Lurdskej s jej obrazom. Väčší chór sa nachádzal oproti oltáru a na ňom bol orgán. Táto doba priniesla takýto zasadací poriadok: Vo „furtke“ stáli, alebo sedeli oneskorenci, pod chórom mladší ženatí chlapi, na chóre mládenci, v laviciach na ľavej strane ženy, na pravej strane muži, medzi lavicami presbytériom dievčatá, vpredu mladšie a za nimi staršie.

V ždiarskom chotári sa nachádza viacero krížov: Na Príslope, Na Strednici, Pod Strednicou, Pri Jascíkoch, Pri Zoričákovcoch, Na starom cintoríne, Pod Vojtaššákovcami, Pri Slobodovskom moste, Na Magure. Všetky boli drevené, okrem kríža pod Strednicou a pri Zoričákovcoch, ktorý bol z kameňa s kovovým krížom. Desiaty kríž sa nachádzal na novom cintoríne. V súčasnosti obec Ždiar má viacero krížov, ale nevieme presne z ktorého obdobia pochádzajú.

Začiatky činnosti spojené s autentickým folklórom sú spojené s rokom 1925. Folklórny súbor v Ždiari bol založený v roku 1949, kvôli oživeniu zabudnutých goralských tancov. Úspešne reprezentoval obec na celoslovenských súťažiach pôvodne sa súbor volal goral. Od roku 1954 sa už spomína pod názvom Ždiaran v súčasnom období sa súbor vrátil k pôvodnému názvu Goral.

V roku 2010 sa konal 1.Reprezentačný ples Goralov v hoteli Magura.

Veľmi dôležitú úlohu v kultúrnom živote občanov má Miestna ľudová knižnica, ktorá sa v súčasnej dobe nachádza v priestoroch základnej školy a má 254 registrovaných čitateľov. Služi nie len miestnym obyvateľom, ale aj obyvateľom zo spádových obcí. V jej depozitári sa nachádza 4 350 titulov knižného fondu.

V obci sa nachádza aj múzeum – Ždiarsky dom, ktorý je otvorený celoročne a v svojej expozícií mapuje život obyvateľov v tomto malebnom kraji. Múzeum Ždiarsky dom bolo zriadené v roku 1971. Nachádza sa v drevenej účelovej stavbe, ktorá predstavuje pôvodnú architektúru obce Ždiar. Celá stavba bola rozdelená na dve časti a to obytnú a hospodársku. V obytnej časti je stála expozícia ľudovej tvorivosti (ždiarske kroje, hračky, bábiky, domáce zvieratá a iné). Sú tu umiestnené aj pomocné náradia, hudobné nástroje, suveníry a darčkové predmety.

Obec má plne funkčnú internetovú stránku (www.zdiar.sk), ktorá informuje občanov a návštevníkov obce o rôznych podujatiach a akciách, ktoré sa v obci a jej okolí konajú a vydáva obecný časopis Zorský spravodaj, ktorý vychádza 4 x ročne v náklade 450 výtlačkov.

V rámci kultúrno-spoločenských podujatí sa v obci koná každoročne Ples Goralov a Goralské folklórne slávnosti, Furmanské preteky, Hasičské preteky,

V obci svoju činnosť rozvíja a viacero záujmových subjektov a to okrem už vyššie spomínaného folklórneho súboru Goral sú to: detský folklórny súbor Ždiaranček, dobrovoľný hasičský zbor, poľovnícke združenie Vidla Ždiar, pozemkové spoločenstvo Urbariát Ždiar, pozemkové spoločenstvo Lendacké a pozemkové spoločenstvo Strednica.

Športoviská a športové podujatia

Obec Ždiar má vybudované futbalové ihrisko a jedno multifunkčné ihrisko kde sa dajú realizovať športy ako tenis, volejbal a basketbal. Mimo týchto športovísk je k dispozícii telocvičňa, ktorá je súčasťou základnej školy a za farou je každoročne v zimných mesiacoch zriadené hokejové ihrisko, kde sa každoročne koná hokejový turnaj. Mimo týchto športovísk sa nachádzajú v rámci lyžiarskych stredísk aj horolezecká stena, minigolfové ihrisko a bobová dráha. V obci sa nachádzajú lyžiarske strediska, ktoré v zimných mesiacoch prilákajú veľké množstvo domácich a zahraničných návštevníkov. Služby na vysokej úrovni poskytujú lyžiarske strediska: Skicentrum Strednica, Ski Bachledová, Strachan Skicentrum, Lyžiarske stredisko DENY, Lyžiarske stredisko Bekeš, Lyžiarske stredisko Krasuľa a Lyžiarske stredisko Bachleda. Tieto strediska okrem výborne pripravených tratí a možnosti nočného lyžovania poskytujú možnosť kúpania saunovania a wellness

Futbalové ihrisko je v prípade potreby k dispozícii aj pre usporadúvanie iných, než futbalových podujatí. Sú to predovšetkým hasičské súťaže, športové dni obce, kultúrne podujatia a iné významné udalosti v obci.

Obec disponuje posilňovňou, ktorá je verejne dostupná všetkým obyvateľom. Súčasťou ZŠ je telocvičňa a viacúčelové ihrisko slúžiace predovšetkým pre všeobecný rozvoj pri vyučovaní telesnej výchovy, ale slúži aj obyvateľom obce pri rekreačnom športe a iných športovo-pohybových aktivitách.

V obci je zriadený Dobrovoľný hasičský zbor, ktorý má 30 členov, ktorý spolu s obcou každoročne organizuje hasičské preteky. Mimo týchto pretekov sa v obci organizujú aj nasledovné športové akcie: preteky konských záprahov, cyklistické preteky Belianska 25, preteky v zjazdovom lyžovaní, preteky v bežeckých lyžiarskych disciplínach, hokejový a futbalový turnaj o pohár starostu obce.

Firma Strachan, s.r.o. organizuje každoročne Strachan Cup, jedná sa o preteky v zjazdovom lyžovaní.

SUN Bachledova a IMMOBAU, s.r.o. organizujú cyklistické preteky s názvom Beliansko-pieninský MTB maratón.

1.1.13 CESTOVNÝ RUCH

Potenciál územia Prešovského kraja je pre cestovný ruch, rekreáciu a kúpeľníctvo značne rozsiahly a hlboko diferencovaný. Nachádzajú sa tu priestory poskytujúce možnosti pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu od vysokohorskej a horskej krajiny Vysokých Tatier, Spišskej Magury, Pienin, Čergova, Slánskych vrchov, Vihorlatu a Bukovských vrchov, významné prvky kultúrneho

a historického dedičstva slúžiace ako cieľ poznávacieho turizmu, až po možnosť kúpania vo vodných nádržiach a termálnych kúpaliskách.

Najcennejšou devízou územia Prešovského kraja je vysoko hodnotná, zatiaľ relatívne málo narušená horská i podhorská krajina osobitá nielen v celoslovenskom, ale i stredoeurópskom kontexte poskytujúca nevšedné turistické a rekreačné vyžitie v prírodnom prostredí.

Súčasný ponukový potenciál obce Ždiar z hľadiska vybavenosti cestovného ruchu, turizmu a rekreačno-športových aktivít na veľmi dobrej úrovni a ako konštatujú návštevníci obce kvalita služieb a ich úroveň z roka na rok rastie.

Už v polovici 19. Storočia prechádzali mnohí turisti – cestovatelia, cez riečku Bielku z Poľska na slovenskú stranu. Turistický ruch v tomto regióne sa vo väčšej miere rozšíril až po skončení 1. Svetovej vojny (1918).

Súčasťou záujmu turistov o Ždiar bol tzv. ľudový svojráz.

Už v roku 1928 sa v obci rekreovalo 5 hostí, v roku 1930 tu bolo 30 hostí, v roku 1932 počet návštevníkov vzrástol na vyše 100 a okolo 70 turistov bolo nutné odmietnuť. Vtedy si svoju šancu na zárobok uvedomili aj obyvatelia obce a využili svojho podnikateľského ducha. V roku 1933 tu bolo 285 turistov, z toho 21 cudzincov.

Veľmi dôležitý pre rozvoj turistického ruchu v Ždiari bol rok 1934. Pre letných hostí bol zriadený malý Hellerov hostinec s ôsmimi pekne zariadenými izbami a vedľa neho súkromný hostinec Júlie Fejfarovej s piatimi izbami. V Ždiari sa nachádzal aj penzión Javorinka Ľudmily Tabákovéj s jedenástimi izbami, ktorý ponúkal vynikajúci lyžiarsky terén a východisko pre krásne túry do vysokých Tatier.

V roku 1938, tesne pred vojnou, sa v obci rekreovalo 1 000 hostí medzi ktorými boli Nemci, Francúzi, Švajčiari a Angličania. Pre letných hostí bol v roku 1938 v Ždiari pripravených osem penziónov so 117 izbami s 268 posteľami, 105 súkromných izieb s 279 posteľami.

Rozhodnutím Slovenskej národnej rady v Bratislave o Vysokých tatrách ako o tatranskom národnom parku (TANAP) zákonom č.11 z 18. Decembra 1948 a vytvorením samostatného administratívneho celku pre vysoké Tatry bolo uzákonené, že Vysoké tatry sú strediskom odpočinku, rekreácie, športu, turistiky a liečby. 25.júla bol vydaný kúpeľný štatút.

Ždiar bol dlhé roky známy ubytovaním turistov v súkromí. Od roku 1961 sa ubytovanie uskutočňovalo prostredníctvom podniku Turista, n.p. Starý Smokovec, ktorý mal jedného pracovníka pre obec Ždiar a ten viedol evidenciu o voľných miestach a ich pridelovaní. Okrem ubytovania v súkromí mali turisti možnosť ubytovať sa v niekoľkých zotavovniach napr. TATRA a v Monkovej doline zotavovňa Magura.

Reštauračné služby poskytovali podniky – hostinec Goral, Ždiarsky dom, hostinec pd Belianskymi Tatrami a koliba Havran.

Od začiatku júna do konca novembra 1965 prenocoval v Ždiari 45 389 hostí.

Od 50. do 90. rokov bolo v Ždiari natočených viacero etnografických filmov i filmov dokumentujúcich bežný život obce a jej obyvateľov.

Okrem priaznivých podmienok na ubytovanie a stravovanie začali Ždiarčania aktívne pristupovať k rozvoju cestovného ruchu úpravou obce, predvádzaním ľudových zvykov a krojov i zriaďovaníu turistických atrakcií.

K rozvoju cestovného ruchu prispeli členovia Združenia turizmu obce Ždiar, ktorí propagovali obec na rôznych výstavách, starali sa o náučný chodník z Monkovej doliny na Kopské sedlo a chodník, ktorý sa tiahne lesným hrebeňom Magury od Skicentra Strednica až po SkiBachledova.

V snahe prilákať ešte viac turistov mesto Spišská Belá spolu s obcou Ždiar spracovali projekt výstavby cyklochodníka dvoma trasami: 1 zo Spišskej Belej cez Šarpanec, Tatranskú Kotlinu, Ždiar, Podspady, Vojtašovu až po štátnu hranicu s poľskom, 2 z tatranskej Kotliny po tatranskú Lomnicu. Cyklotrasa je v súčasnosti vybudovaná a prevádzkovaná v úseku medzi Spišskou Belou a Tatranskou Kotlinou v dĺžke 9 kilometrov.

Obec aktívne prispieva k rozvoju cestovného ruchu viacerými podujatiami. Na podnet obce v roku 2009 bol sprevádzkovaný náučný chodník v oboch smeroch z Monkovej doliny cez Široké sedlo do Kopského sedla. Obec v roku 2011 zrekonštruovala náučný chodník. V roku 2010 bola obec jedným zo zakladajúcich členov Oblastnej organizácie cestovného ruchu Tatry – Spiš – Pieniny, ktorá má regionálny charakter a jej úlohou je propagovať a prispievať k rozvoju cestovného ruchu v tejto oblasti.

Ždiar je vyhľadávanou dovolenkovou destináciou tak v letnom ako a to hlavne v zimnom období. V letnom období okolie obce ponúka výborne podmienky pre turistickú činnosť. Neďaleko obce sa nachádza Belianska jaskyňa a 13 km od obce sa nachádza hraničný prechod do Poľskej republiky a to je brána do poľskej časti tatier.

V rámci spolupráce medzi obcami a mestami má obec partnerské mesta a to v Českej republike mesto Chabařovice a v Maďarskej republike mesto Eger.

Ubytovacie zariadenia

V obci Ždiar je možnosť ubytovať sa v penziónoch, chatách, hoteloch a privátoch. Podľa možných a dostupných informácií je v súčasnej dobe v obci 29 penziónov, 31 privátov 16 chát a 2 hotely. Kapacita týchto ubytovacích zariadení je cca 3 000 lôžok. Všetky tieto ubytovacie zariadenia poskytujú okrem možnosti parkovania aj rôzne formy vyžitia a to napr. súkromné vleky, lezecké steny ihriská pre deti, minigolf a iné.

Hotel Magura je situovaný v Monkovej doline s nádherným výhľadom na hrebene Belianskych Tatier. Pre hosti sú k dispozícii jedno-, dvoj-, trojlôžkové izby s možnosťou prístelky, rodinné izby, reštaurácia, denný bar, spoločenská miestnosť, čítareň, klubovňa s biliardom úschovňa športových potrieb, požičovňa horských bicyklov, volejbalové ihrisko, futbalové ihrisko a priestor na možnosť grilovania.

Hotel Bachledka Strachan sa nachádza v krásnom horskom prostredí Bachledovej doliny, v najstaršej osídlenej časti obce, v centre lyžiarskeho strediska SKI BACHLEDOVA. Hotel ponúka komfortné a pohodlné ubytovanie s maximálnou kapacitou 76 lôžok, vrátane prísteliek. V Hotely sa nachádza wellness centrum, ktoré je vybavené fínskou saunou, parnou saunou, vírivkou, infra saunou, perličkovou vaňou a relaxačnou zónou. V lyžiarskom stredisku Ski Bachledová sa nachádzajú 2 sedačkové lanovky a 8 vlekov celkovo 6471 m zjazdoviek, nachádza sa tu lyžiarska škola, škôlka a požičovňa lyží. V Bachledovej doline sa nachádza Bike park.

Ubytovanie rodinného typu poskytuje 29 penziónov, ktoré sú roztrúsené po celej obci a poskytujú návštevníkom skvelé ubytovacie a stravovacie možnosti. Pre menej náročných sú k dispozícii priváty alebo chaty.

Veľká väčšina týchto zariadení je napojená na rezervačný systém a tak nie je problém si zabezpečiť ubytovanie z pohodlia svojho domova.

Stravovacie a reštauračné zariadenia

V obci sa nachádza niekoľko zariadení, ktoré v druhej štruktúre zastupujú reštaurácie, hostince, denný bar aj bufety. Takmer každé ubytovacie zariadenie zabezpečuje služby v oblasti stravovania. Mimo toho je pre návštevníkov k dispozícii niekoľko predajni s potravinárskym sortimentom.

1.1.14 REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2009 – 2014

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce. Z uvedených čísel môžeme konštatovať, že obec vyrovnaný rozpočet a ekonomika obce sa ubera dobrým smerom z čoho vyplýva možnosť čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ a to aj formou spolufinancovania realizácie jednotlivých aktivít, ktoré obec plánuje realizovať v tomto programovacom období.

Tabuľka 37 Hospodárenie obce celkom (v €)

Rok	Príjmy		Výdavky		Výsledok hospodárenia
	Rozpočet	Skutočnosť	Rozpočet	Skutočnosť	
2009	1 438 457	1 439 976	1 429 377	1 419 844	+ 22 132
2010	771 088	942 780	729 879	942 780	- 77 253
2011	706 241	978 801	705 787	944 186	+94 531
2012	1 049 904	1 021 607	1 028 589	1 024 470	- 31 082
2013	900 640	999 353	870 360	984 208	+15 145
2014	1 432 296	1 071 995	1 412 964	1 001 420	+49 272

Zdroj: OcÚ Ždiar, 2015

1.1.15 SAMOSPRÁVA

Spôsob zriadenia obce

Obec Ždiar sa zriadila zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a to dňom volieb do orgánov samosprávy obcí t.j. 23. – 24. 11. 1990

Právomoci a kompetencie obce

Kompetencie obce (t.j. právomoc a pôsobnosť obce sú dané:

- Ústavou Slovenskej republiky (najmä čl. 64 – 71)
- Zák. SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
- Platnou právnou úpravou SR
- Všeobecne záväznými nariadeniami obce na úseku samosprávnych činností (čl. 71 ods. 2 Ústavy SR)

Organizačná štruktúra obce

Súčasným zriadením verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Ždiar. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 7 poslancov, ktorí sú volení obyvateľmi obce na obdobie 4 rokov. Obec má zriadené obecné komisie:

- Komisia ekonomiky, majetku obce, školstva, mládeže, športu, kultúry a rozvoja, sociálnej a zdravotnej starostlivosti
- Komisia výstavby, územného plánovania, životného prostredia, miestnej infraštruktúry, požiarnej ochrany, služieb a verejného poriadku
- Komisia ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií v súlade so zákonom 357/2004 Z.z.

Najvyšším výkonným orgánom obce je starosta, ktorého volia obyvatelia obce na 4 roky.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy

Tabuľka 38 Príslušnosť obyvateľov k úradom ŠŠS

Sídlo matričného úradu	Ždiar
Sídlo pracoviska daňového úradu	Poprad
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Ždiar
Sídlo Okresného súdu	Poprad
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Poprad
Sídlo pracoviska okresného úradu	Poprad
Sídlo Okresného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Poprad
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Poprad

Zdroj: obec Ždiar

1.1.16 EX ANTE HODNOTENIE

Samospráva identifikovala projekty, ktoré plánuje realizovať v Programovom období 2013 2020 s výhľadom do roku 2022 v jednotlivých oblastiach. Realizáciou týchto projektov dôjde k zatraktívneniu územia obce a zvýšenie úrovne poskytovaných služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce.

Oblasť sociálna:

- Rekonštrukcia a rozširovanie vhodných stavebných objektov v obci
- Zvýšenie energetickej hospodárnosti budov patriacich obci
- Vytvorenie denného centra a služieb v sociálnej oblasti
- Materiálno – technické vybavenie denného stacionára
- Výstavba športového areálu v areáli školy
- Výstavba kultúrneho zariadenia
- Rekonštrukcia vonkajších a vnútorných priestorov múzea
- Zabezpečenie expozícií v múzeu
- Vybudovanie bezpečnostného kamerového systému
- Rekonštrukcia budovy zdravotného strediska
- Materiálno technické vybavenie materskej školy
- Materiálno technické vybavenie základnej školy
- Materiálno technické vybavenie odborných učební
- Výstavba prírodného amfiteátra
- Rozšírenie priestorov obecnej knižnice
- Spracovať koncepciu propagácie obce v multimedialnej forme
- Spracovanie kalendára kultúrnych podujatí v obci
- Aktualizácia webovej stránky

Oblasť hospodárska:

- Uzatvorenie dohody s poskytovateľmi služieb v oblasti CR
- Inštalácia informačných tabúl
- Spracovanie buletínov a máp
- Výstavba nových turistických tras
- Výstavba lyžiarskych bežeckých tratí
- Výstavba turistickej rozhľadne
- Výstavba nových cykloturistických chodníkov
- Vytvoriť inštitucionálne podmienky pre podporu MSP

- Zabezpečenie priestorov pre prevádzky v oblasti MSP
 - Zriadenie obecného trhoviska
 - Zabezpečenie priestorov na konanie a organizáciu poradenských služieb
 - Výstavba miestnych komunikácií
 - Výstavba protipožiarnych zdrží na potok v obci
 - Výstavba verejných WC
 - Vytvorenie nových parkovacích miest
 - Výstavba chodníkov v obci
 - Výstavba autobusových zastávok
 - Výstavba trafostanice
 - Rozšírenie rozvodov elektrickej energie, plynu a pitnej a odpadovej vody
 - Rekonštrukcia domu smútku
 - Vytvorenie prístupu širokopásmového internetu
 - Rozšírenie plochy obecného cintorína
-
- Rekonštrukcia MŠ
 - Rekonštrukcia stravovacích zariadení v ZŠ a MŠ

Oblasť environmentálna:

- Zabezpečenie vhodných nádob na separovaný zber
- Likvidácia čiernej skládky
- Výstavba zberného dvora
- Prechod na alternatívne zdroje vykurovania domácnosti a budov vo vlastníctve obce
- Spevnenie brehov potoka
- Vybudovanie protipovodňových opatrení na potokoch v obci
- Dostavba a rekonštrukcia ČOV

- Dostavba kanalizačných zberačov
- Vybudovanie kanalizácie a domových ČOV tam, kde ešte kanalizácia nie je vybudovaná
- Výstavba a rozšírenie obecného parku
- Revitalizácia zelených plôch v obci
- Obstaranie technológie na výrobu štiepky vrátane skladového hospodárstva
- Organizácia školení v oblasti ochrany ŽP

Predpokladaná finančná hodnota jednotlivých plánovaných projektov a aktivít v rámci projektov sa nachádza vo finančnej časti tohto Programu rozvoja obce.

1.2 ANALÝZY VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Obec Ždiar je súčasťou Prešovského samosprávneho kraja. Prešovský kraj má v rámci Slovenskej republiky najvyššiu pôrodnosť a najvyšší prirodzený prírastok obyvateľstva. Vplyvom migrácie je však celkový prírastok obyvateľstva len druhý najvyšší v SR. V poslednom období dochádza k úbytku populácie v predproduktívnom veku a nárastu populácie v produktívnom a poproduktívnom veku.

Prešovský samosprávny kraj patrí medzi kraje ktoré zaostávajú za rozvojom ostatných slovenských regiónov ako aj regiónov EU. Jeho úroveň HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily nedosahuje ani 40 % úrovne v súčasných krajinách EU. A aj keď náskok sa postupne znižuje, toto znižovanie je mierne a pri súčasných tempách rastu by hospodárstvo Prešovského kraja dosiahlo hladinu Európskej únie až v roku 2259.

Prešovský kraj sa na tvorbe celoštátneho hrubého produktu (HDP) podieľa objemom 9 čo je najmenší podiel zo všetkých krajov Slovenska.

Najvýznamnejším odvetvím hospodárstva Prešovského kraja je obchodná činnosť, ktorej sa v regióne venuje najviac podnikateľských subjektov. K významným hospodárskym odvetviam patrí aj spracovateľský priemysel, predovšetkým potravinársky, založený na poľnohospodárskej produkcii, odevný, textilný, drevospracujúci priemysel. V priemysle Prešovského kraja je zamestnaných približne 34 % ekonomický aktívneho obyvateľstva.

1.2.1 CHARAKTERISTIKA ŠPECIFICKÝCH STRÁNOK REGIÓNU

Prešovský kraj je územím s veľkým prírodným potenciálom, množstvom historických pamiatok, ľudovou architektúrou a folklórom. Uvedené skutočnosti vytvárajú predpoklad pre rozvoj cestovného ruchu v regióne. Obec Ždiar je situovaná v prostredí, ktorá je obľúbenou destináciou pre turistiku. Vzhľadom na potenciál, ktorý má tento región v oblasti cestovného ruchu, má veľké rezervy v oblasti

poskytovania hotelových a reštauračných služieb. Ich podiel na tržbách kraja dosahuje len 0,6 %. Veľkou výhodou priemyslu v kraji je jeho diverzifikácia.

Prešovský kraj je známy ako región plný turistických atrakcií. Je to región kúpeľov s vyše 400 minerálnymi a termálnymi prameňmi. Viac ako štvrtina všetkých kultúrnych pamiatok Slovenska sa nachádza práve na území Prešovského samosprávneho kraja. Okrem národných kultúrnych pamiatok v samotnom Prešove (detailne rozpísané v Podpornom dokumente) možno spomenúť mesto Bardejov s historickým centrom zapísaným v zozname svetového dedičstva UNESCO, Spišskú Kapitulú (UNESCO), stredoveké mesto Levoča s najvyšším dreveným oltárom na svete, jedinečný mestský hrad v Kežmarku, hrad Stará Ľubovňa zo 14-teho storočia, 26 drevených kostolíkov datovaných od 15-teho storočia, unikátne Opáľové bane v Dubníku, odkiaľ pochádza najväčší opál na svete, prešovské soľné bane Solivary s technológiou zo 16. storočia, či Múzeum moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach.

V rámci rozlohy SR má Prešovský kraj rozlohu (18,3 %). Napriek tomu, že podiel Bratislavského, Trnavského, Trenčianskeho a Nitrianskeho kraja predstavuje súhrne iba 34,8 % podiel na území SR, v týchto krajoch žije viac ako 46 % obyvateľstva. Najhustejšie obývaným krajom SR je Bratislavský s hustotou obyvateľstva 301 obyvateľov na km² a najnižšia hustota obyvateľstva je v Banskobystrickom kraji (70 obyvateľov na km²) a Prešovskom kraji (70 obyvateľov na km²).

Z celkového počtu sídiel tvoria až 92,9 % sídla do 1 999 obyvateľov, z ktorých najmä v horských a podhorských oblastiach prevládajú malé vidiecke sídla. Štruktúra osídlenia sa vyznačuje veľkou početnosťou malých obcí, najmä v severnej a severovýchodnej polohe. Značná časť obcí (63), čo predstavuje 9,47 %, nedosahuje veľkostnú kategóriu 100 obyvateľov. 23 sídiel má štatút mesta.

Kraj sa rozprestiera v smere západ – východ. Dĺžkou 250 km približne trikrát prekonáva svoju šírku. Prešovský kraj má spoločné hranice s dvoma samostatnými štátmi, Poľskom (360 km), Ukrajinou (38 km) a s tromi slovenskými kraji, Košickým, Banskobystrickým a Žilinským samosprávnym krajom.

Povrch Prešovského kraja je výrazne členitý, s pomerne vysokými horami, z ktorých najvyššie sú Vysoké Tatry. Nachádza sa tu najvyššie položené mesto na Slovensku – 2 655 m vysoký Gerlachovský štít. Z celkovej výmery kraja 899 761 ha zaberá lesná pôda 49,1 %.

V bohatej a pestrej prírode Prešovského kraja sa nachádza množstvo chránených území. Najcennejšie sú národné parky – Tatranský národný park, Pieninský národný park a Národný park Poloniny, v juhozápadnom cípe zasahuje do územia kraj časť Národného parku Nízke Tatry.

Vo vekovej štruktúre je pre viaceré okresy Prešovského kraja, v porovnaní s ostatnými kraji a okresmi SR typický nadpriemerný podiel obyvateľstva v predproduktívnom a v produktívnom veku. Tento jav je charakteristický najmä v okresoch s vysokým podielom rómskeho obyvateľstva. V pohlavnej štruktúre obyvateľstva Prešovského kraja mierne prevládajú ženy (50,8 %).

Územie prešovského kraja je národnostne nehomogénne. Viac ako 9/10 predstavuje obyvateľstvo slovenskej národnosti. Najpočetnejšími menšinami sú rusínska a ukrajinská.

Z hľadiska medzinárodnej dopravy má Prešovský kraj významnú polohu na sever – juh, ale aj východ – západ. Prechádza ním dôležitý hlavný severný cestný koridor Bratislava – Žilina – Poprad –

Prešov – Košice, v smere sever – juh východný medzinárodný koridor Poľsko – Stará Ľubovňa- Prešov a Poľsko – Svidník- Prešov, ktorý pokračuje po spoločnej trase do Košíc a Maďarska.

Čo sa týka leteckej dopravy na území regiónu je medzinárodné letisko Poprad, ktoré slúži hlavne pre región Tatier a ďalšie časti kraja majú letecké spojenie z medzinárodného letiska Košice.

Železničné trate medzinárodného, resp. celoštátneho významu sú Žilina – Košice – Medzilaborce a Plaveč – Prešov – Košice.

Verejnú autobusovú dopravu zabezpečujú linky Slovenskej autobusovej dopravy a linky súkromných prepravcov.

Kľúčové charakteristiky pre ďalší ekonomický rozvoj regiónu:

a) zaostávajúce miestne hospodárstvo

Príčiny zaostávania je možné rozdeliť do niekoľkých skupín:

1. Nízka produktivita práce v sektoroch priemyslu a služieb
2. Nízka miera využitia pracovných síl vzhľadom na vysokú nezamestnanosť
3. Efektívnejšiemu rozvoju hospodárstva regiónu bráni aj nedostatočne vybudovaná infraštruktúra dopravných rýchlostných komunikácií

b) nevyužitý rozvojový potenciál

Územie Prešovského samosprávneho kraja poskytuje veľký potenciál rozvoja a je schopný zvyšovať konkurencieschopnosť jeho hospodárstva. Medzi najsilnejšie stránky regiónu patria:

- 1, Bohaté prírodné a kultúrno-historické danosti krajiny
- 2, Strategická poloha na hranici troch krajín a v hraničnom pásme EÚ
- 3, Mladá pracovná sila
- 4, Priaznivé klimatické prostredie a pôdne pomery
- 5, Výdatné zásoby minerálnych a liečivých prameňov a geotermálnych prameňov

c) únik mozgov

Stálym a pretrvávajúcim javom v regióne je dlhodobé vysťahovávanie sa miestnych obyvateľov, ktoré súvisí s nízkou atraktivitou existujúcich pracovných miest a nízkou priemernou mzdou. Preto dochádza k problémom s udrжанím kvalifikovanej pracovnej sily.

d) sociálne napätie

Sociálne napätie v marginalizovaných skupinách obyvateľstva ide ruka v ruku so zaostávajúcim hospodárstvom. Problémom je aj regionálne rozmiestnenie a dostupnosť zariadení sociálnych služieb najmä ide o penzióny a domovy dôchodcov.

e) znečistenie životného prostredia

Životné prostredie Prešovského kraja, predovšetkým jeho juhovýchodná časť, patrí k najviac znečisteným oblastiam na Slovensku. Oveľa dôležitejšie je, že toto znečistenie rastie a môže ohroziť ekologickú stabilitu. Aktuálnym problémom Prešovského kraja je aj neustále ohrozenie ničivými záplavami.

1.2.2 IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Sociálne faktory

Prešovský kraj patrí medzi najchudobnejšie regióny Slovenska. Napriek rastu jeho hrubého regionálneho produktu stále výrazne zaostáva za priemerom EÚ. Podiel Prešovského kraja na celkovom hrubom domácom produkte sa v posledných rokoch pohybuje medzi 8,5 – 9 %, čo je najnižší podiel zo všetkých krajov. Región je charakteristický vysokou nezamestnanosťou a nízkym podielom kvalifikovanej pracovnej sily. Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva je oproti ostatným krajom Slovenska charakteristická vyšším podielom osôb s ukončeným a neukončeným základným vzdelaním. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Prešov dosahovala ku koncu roka 2014 hodnotu 14,8 %, čo je o 2,5 percentuálneho bodu viac ako miera evidovanej nezamestnanosti za Slovensko ako celok. Spomedzi evidovaných UoZ je v kraji vysoký podiel uchádzačov s ukončeným stredným odborným vzdelaním a úplným stredným odborným vzdelaním. Významnú časť evidovaných UoZ tvoria osoby s ukončeným základným vzdelaním a bez ukončeného základného vzdelania.

Demografické starnutie populácie v regióne vytvára tlak na zvyšovanie kvality a kapacity sociálnych služieb, najmä pre obyvateľov v poproduktívnom veku.

Technické a ekonomické faktory

Priemysel v kraji je rôznorodý, nie je výrazne zameraný na niektoré konkrétne výrobné odvetvia. Dôležitými priemyselnými odvetviami sú kovospracujúci, drevospracujúci, potravinársky, elektrotechnický, strojársky, chemický, textilný a odevný priemysel. Priemysel je koncentrovaný predovšetkým v okresných mestách. Významnými podnikmi pôsobiacimi v okolí obce sú Tatragónka v Poprade. V rámci regiónu sa rozvíja aj oblasť stavebníctva.

Na území kraja pôsobí viac ako 16 tisíc firiem zameraných na tvorbu zisku a 55,5 tisíc súkromne podnikajúcich fyzických osôb (živnostníkov, vrátane fyzických osôb podnikajúcich na základe iného ako živnostenského zákona). Svoju činnosť orientujú hlavne do odvetví stavebníctva, obchodu a priemyselnej výroby. Podľa počtu zamestnancov je 95 % firiem zaradených medzi malé podniky (do 49 zamestnancov), 1,6 % medzi stredné (od 50 - 249 zamestnancov) a 0,3 % medzi veľké podniky (nad 250 zamestnancov). Napriek tomu, že v kraji prevažujú malé a stredné podniky, ich počet je stále veľmi nízky a rovnako je nízka aj ich konkurencieschopnosť.

Z hľadiska odvetvovej štruktúry výroby má poľnohospodárstvo v Prešovskom kraji menej významné postavenie. Význam poľnohospodárstva spočíva predovšetkým v iných efektoch jeho pôsobenia na regionálny rozvoj. V rámci nich dôležitú úlohu má najmä krajnotvorný a ekologický efekt a rozvoj vidieka.

Environmentálne faktory

Medzi hlavné globálne ekologické problémy patria: znečisťovanie životného prostredia (ovzdušia, vôd a pôdy).

Ovzdušie.

V Prešovskom kraji bolo v roku 2008 evidovaných v databáze NEIS 1622 veľkých a stredných znečisťovateľov ovzdušia. V roku 2008 došlo v porovnaní s predchádzajúcim obdobím na území Prešovského kraja k zníženiu emisií všetkých základných znečisťujúcich látok okrem TOC.

Voda.

Územie prešovského kraja prináleží k horným častiam povodia riek Laborca, Ondavy s Topľou, Torysy, Hornádu a k povodiu Popradu a Dunajca. Z celkového počtu obyvateľov Prešovského kraja je na verejne vodovody napojených 78% obyvateľov kraja.

Pôda.

Prevažná časť územia disponuje stredne kvalitným pôdnym fondom. Jeho využitie je limitované množstvom atmosférickej vlhky vo vegetačnom období. Významná časť poľnohospodárskej pôdy (30 až 50%) je ohrozená, alebo potenciálne ohrozená vodnou eróziou (predovšetkým hornaté časti kraja). Hlavnou príčinou je nadmerný rast výmery ornej pôdy na úkor voči erózií podstatne odolnejším pasienkom, lúkam, podmáčaným plochám; zavedením veľkoblkových pôdy, odstraňovaním medzí, vetrolamov a terás.

Medzi ďalšie ekologické problémy v európskom a celosvetovom meradle patrí poškodzovanie zdravia ľudí, populačná explózia, kyslé dažde, skleníkový efekt, zväčšovanie ozónovej diery, znižovanie tvorby kyslíka, ohrozenie biodiverzity, úbytok a znehodnocovanie pôdy, úbytok lesov, nadmerné čerpanie nerastných zdrojov, nárast objemu odpadov a problémy s ich odstraňovaním. Najnápadnejším prejavom klimatickej zmeny je globálne otepľovanie. Popri čoraz častejších extrémnych prejavoch počasia (vlny horúčav, dlhšie trvajúce intenzívnejšie sucha, silnejšie a prudšie búrky, povodne a pod). Významným dôsledkom klimatickej zmeny bude ústup horských ľadovcov, častejší výskyt nebezpečných poveternostných javov. Súčasná klimatická a energetická politika EÚ sa zameriava na 3 ciele: zníženie emisií skleníkových plynov, zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov a úsporu primárnej energetickej spotreby.

STEEP faktory

V analýze vonkajšieho prostredia bola použitá STEEP analýza, ktorá posudzuje vonkajšie faktory v jednotlivých oblastiach. Ide o problémy na krajskej a celoštátnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj. Zmeny, ktoré v spoločnosti neustále prebiehajú tieto faktory neustále ovplyvňujú a preto ich nemožno posudzovať oddelene.

Tabuľka 39 STEEP analýza

STEEP faktory		
Sociálna oblasť	Hospodárska oblasť	Environmentálna oblasť
Sociálne faktory	Technologické a ekonomické	Environmentálne faktory

	faktory	
<ul style="list-style-type: none"> • Demografické zmeny • Zmeny v životnom štýle • Oslabovanie tradičných hodnôt v rodine 	<ul style="list-style-type: none"> • Rýchle tempo inovácií technológií • Postupná informatizácia spoločnosti • Ekonomická kríza • Nedostatočná kvalita podnikateľského prostredia v SR • Slabá ekonomická výkonnosť PSK 	<ul style="list-style-type: none"> • Globálne ekologické problémy • Hrozba zmeny klímy a jej dôsledkov • Klimatická a energetická politiky štátu a EÚ

Zdroj: Vlastný zdroj

K STEEP analýze ešte patri aj analýza politických faktorov (analýza týchto faktorov je uvedená len informatívne nakoľko celý PRO je spracovávaný v troch oblastiach: sociálne, hospodárskej a environmentálnej). Politické faktory sú dané najmä vstupom SR do NATO a EÚ v roku 2004, Schengenského priestoru v roku 2007, zavedením eura v roku 2009, globalizáciou ekonomiky a životného štýlu. Na zmiernenie dopadov ekonomickej krízy sú prijímané politické rozhodnutia v oblasti znižovania verejných výdavkov a zvyšovanie príjmov do štátneho rozpočtu, čo negatívne ovplyvňuje podnikanie i aktivity samospráv. Rozpočet Samosprávneho kraja je nižší v podobe nižších príjmov z podielových daní čo sa následne prejavuje v oblasti financovania školstva a sociálnych služieb. U obyvateľstva je možné badať nízku dôveryhodnosť hlavne v oblasti justície a korupčného správania sa vo verejnej správe.

1.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

Na základe analytickej časti Programu rozvoja obce boli spracované SWOT analýzy a to pre:

- Oblasť sociálnu,
- oblasť hospodársku,
- oblasť environmentálnu.

Ich spracovaním sme získali nástroje potrebné na vypracovanie strategickej časti Programu rozvoja obce. Vyhodnotili sme silné a slabé stránky ako aj príležitosti a ohrozenia, ktoré sa týkajú danej oblasti. Silné a slabé stránky pomenúvajú súčasný stav riešenej problematiky v samospráve z hľadiska vnútorných faktorov – „čo je v súčasnosti v území pozitívne a negatívne. Príležitosti a ohrozenia vyjadrujú predpoklad vplyvu vonkajších faktorov na formovanie územia.

Tabuľka 40 SWOT analýza pre Sociálnu oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
✓ Fungujúce zdravotné stredisko v obci	✓ Nízka miera plánovania služieb

<p>s ambulanciami pediatra a stomatológa a všeobecného lekára</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Zriadená lekáreň a vŕydajňa liekov ✓ Blízkosť okresných miest a krajského mesta s množstvom odborných lekárskych zariadení ✓ Zabezpečená opatrovateľská služba pre občanov ✓ Existujúca sieť sociálnych služieb ✓ Decentralizácia služieb zo štátu na obec ✓ Existujúce zariadenie pre seniorov v obci ✓ Spádová obec ✓ Existencia predškolského zariadenia (materská škôlka) ✓ Existencia plneorganizovanej základnej školy ✓ Dobre fungujúca mimoškolská činnosť ✓ Existencia spoločnej školskej jedálne s kuchyňou ✓ Existujúce športové plochy a areály školy ✓ Blízka dostupnosť stredných odborných škôl ✓ Blízka dostupnosť vysokých škôl a univerzít ✓ Existencia obecnej knižnice ✓ Pravidelné organizovanie kultúrno-spoločenských akcií v obci ✓ Existencia spolkov a záujmových združení ✓ Existencia športovísk v obci ✓ Existencia kultúrnych pamiatok v obci 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nedostatočná spolupráca medzi poskytovateľom služieb a rodinnými príslušníkmi ✓ Dlhodobo neriešené stavy údržby budov a zariadení ✓ Dlhodobo neriešený stav materiálneho technického zabezpečenia ✓ Zlý technický stav budovy predškolského zariadenia (materská škôlka) ✓ Nedostatočné materiálne technické vybavenie predškolského zariadenia (materská škôlka) ✓ Nedostatočné materiálne technické vybavenie základnej školy ✓ Nedostatočné materiálne technické vybavenie školskej jedálne a kuchyne ✓ Zlý technický stav športovísk v areáli školy ✓ Zlé materiálne technické zabezpečenie športovísk v areáli školy ✓ Absencia kultúrneho domu v obci ✓ Nedostatočná modernizácia služieb obecnej knižnice s absenciou verejného internetu ✓ Absencia spolkov a záujmových združení v obci ✓ Absencia priestorov pre voľnočasové aktivity občanov obce ✓ Absencia prírodného amfiteátra v obci ✓ Absencia športovísk v obci ✓ Zlé materiálne technické zabezpečenie športovísk v obci ✓ Absencia športových klubov v obci
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zlepšenie zdravotnej infraštruktúry v obci ✓ Vytváranie nových pracovných príležitostí ✓ Možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva ✓ Rozšírenie služieb v oblasti zdravotníctva ✓ Rozvoj nových druhov sociálnych služieb 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nedostatok finančných prostriedkov ✓ Nedostatočný záujem kvalifikovaného personálu poskytovať zdravotnú starostlivosť a služby s tým spojené ✓ Rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku ✓ Zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby ✓ Možnosť Výstavby a rekonštrukcie vhodných priestorov pre poskytovanie sociálnych služieb ✓ Dosiahnutie vyššieho stupňa individuálneho rozvoja a samostatnosti klientov v súlade s ich potrebami a záujmami ✓ Zmeny v legislatívnej oblasti ✓ Rekonštrukcia školskej infraštruktúry v obci / regióne ✓ Zvyšovanie kompetencií zamestnancov v školstve ✓ Zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni ✓ Rozšírenie ponuky mimoškolských aktivít pre žiakov základných škôl ✓ Dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci ✓ Skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce ✓ Možnosť získania finančných prostriedkov ✓ Podpora talentov v oblasti športu ✓ Lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít v obci ✓ Obnova a doplnenie knižničného fondu 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nedostatočná legislatívna úprava ✓ Nedostatočne vybudovaná sieť poskytovania komplexných sociálnych služieb ✓ Nedostatočné využívanie finančných prostriedkov z rôznych zdrojov financovania ✓ Nedostatok finančných prostriedkov na údržbu kultúrnych zariadení ✓ Pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť ✓ Nízka úroveň zdravia u niektorých skupín obyvateľstva ✓ Nízke povedomie obyvateľstva v oblasti zdravotnej prevencie ✓ Úbytok obyvateľstva v kategóriách predškolského a školského veku ✓ Znižujúci sa počet záujemcov o mimoškolské aktivity ✓ Nezáujem obyvateľstva a voľnočasové aktivity ✓ Vplyv nežiaducich javov na deti a mládež ✓ Nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov ✓ Nedostatočne materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhov športov ✓ Nezáujem o organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí v obci ✓ Nezáujem obyvateľov o prácu v spolkoch ✓ Slabá podpora kultúry zo stany štátu a VÚC ✓ Pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície ✓ Posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre
--	--

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 41 SWOT analýza pre Hospodársku oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existencia ubytovacích zariadení s ponukou tradičných jedál ✓ Ponuka zaujímavých turistických atrakcií ✓ Vhodné prírodné podmienky na rozvoj turistiky a cykloturistiky ✓ Predpoklady rozvoja pešej turistiky ✓ Predpoklady rozvoja cykloturistiky ✓ Predpoklady rozvoja agroturistiky ✓ Blízkosť turistických atrakcií, historických pamiatok a rekreačných oblastí ✓ Záujem o zvyšovanie vzdelania a rekvalifikáciu ✓ Dostatok vzdelávacích inštitúcií v regióne ✓ Záujem o podnikanie obyvateľov obce ✓ Záujem o podnikanie v agrosektore ✓ Záujem kvalifikovanej pracovnej sily o prácu v regióne ✓ Dobré pokrytie signálom všetkých mobilných operátorov ✓ Prevádzka Slovenskej pošty a.s. ✓ Dobré napojenie na cesty I. triedy ✓ Dobré napojenie na medzinárodnú cestnú sieť ✓ Vybudované rozvody zemného plynu ✓ Dostatočná kapacita trafostaníc ✓ Rozvody elektrickej rozvodnej siete ✓ Spracovaná projektová dokumentácia k vybudovaniu technickej infraštruktúry v obci 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Slabá ponuka reštauračných služieb ✓ Neexistujúce služby cestovného ruchu ✓ Absencia informačných služieb a propagačného materiálu ✓ Absencia turistických informačných tabúľ ✓ Nevybudovaný jednotný informačný systém ✓ Nevyužívanie prírodného potenciálu pre cestovný ruch ✓ Nedobudované a neoznačené turistické chodníky, cykloturistické a bežecké trasy ✓ Nezáujem o zvyšovanie vzdelania a rekvalifikáciu ✓ Slabá tradícia tradičnej remeselníckej výroby ✓ Malý záujem o podnikanie ✓ Nedostatok lacnejšej pracovnej sily ✓ Nedostatok kvalifikovanej vzdelanej pracovnej sily ✓ Nedostatok podnikateľských subjektov v sektore malého a stredného podnikania ✓ Nezáujem o podnikanie v agrosektore ✓ Odchod kvalifikovanej pracovnej sily z regiónu ✓ Nedostatok pracovných príležitostí v obci a regióne ✓ Nedostatočne rozvinutá sieť základných a doplnkových služieb ✓ Nutnosť dochádzania za službami ✓ Nedostatočná kvalita miestnych komunikácií ✓ Absencia chodníkov pre peších ✓
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vytvorenie nových pracovných príležitostí ✓ Rozvoj spolupráce s regionálnymi informačnými centrami ✓ Možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU ✓ Podpora malých a stredných podnikateľov oblasti CR zo strany štátu 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj CR v obci a regióne ✓ Malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu ✓ Nevýhodné podmienky čerpania finančných prostriedkov z fondov EU ✓ Zlé postavenie Slovenska a regiónov na trhu CR

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Výstavba turistických chodníkov ✓ Výstavba náučných turistických chodníkov ✓ Výstavba cyklotrás ✓ Zakladanie partnerstiev v oblasti cezhraničnej spolupráce v oblasti CR ✓ Vytvorenie vhodných ubytovacích kapacít ✓ Rozvoj nových netradičných foriem podnikania ✓ Podpora organizovania kurzov celoživotného vzdelávania obyvateľstva ✓ Spolupráca so vzdelávacími inštitúciami v regióne ✓ Záujem obyvateľov o tradičné remesla a ich obnova ✓ Propagácia podnikania ✓ Poskytovanie stimulov pre začiatok podnikania ✓ Zakladanie obecných podnikov ✓ Lacná pracovná sila v regióne ✓ Vytváranie nových pracovných miest ✓ Podpora vytvárania vhodných podmienok pre rozvoj služieb ✓ Zvýšenie pokrytia signálom mobilných operátorov ✓ Posilnenie a rozvoj ďalších dátových služieb ✓ Zvyšovanie bezpečnosti cestnej dopravy ✓ Podpora mladých rodín výstavbou nájomných bytov ✓ Výstavba nových vodovodných rozvodov v obci ✓ Zvýšenie počtu vodovodných prípojok ✓ Výstavba nových kanalizačných rozvodov ✓ Zvýšenie počtu kanalizačných prípojok 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vysporiadanie pozemkov pod cyklistickými chodníkmi, náučných chodníkov a turistických chodníkov ✓ Stavebné a legislatívne prekážky ✓ Nezájem občanov o výstavbu cyklistických chodníkov, náučných chodníkov a turistických chodníkov ✓ Nevyhovujúce podmienky pre organizovanie kurzov celoživotného vzdelávania ✓ Nedostatok kvalifikovaného školiaceho personálu pri organizovaní vzdelávania obyvateľov ✓ Pokles záujmu o tradičné remesla ✓ Nedostatok remeselníkov venujúcich sa tradičným remeslám ✓ Vysoká konkurencia v podnikateľskom sektore ✓ Neochota investorov o podnikateľské aktivity v regióne ✓ Vysoké počiatkové vstupné náklady pri podnikaní ✓ Neprispôsobenie sa časti pracovnej sily požiadavkám na trhu práce ✓ Nezájem obyvateľstva o poskytované služby ✓ Členitosť terénu a zlá geografická poloha ✓ Zhoršujúci sa stav miestnych komunikácií ✓ Zvýšenie hlučnosti a prašnosti na cestách ✓ Nezájem o pripojenie sa na existujúce rozvody (kanalizácia, voda plyn)
---	--

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 42 SWOT analýza pre Environmentálnu oblasť

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kvalitné životné prostredie ✓ Vybudovaná ČOV ✓ Vybudovaná sieť rozvodov pitnej vody ✓ Dostatočná kapacita rozvodov pitnej vody pre domácnosti ✓ Vypracovaný program odpadového hospodárstva ✓ Zavedený separovaný zber komunálneho odpadu ✓ Zrealizované protierózne opatrenia 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Výskyt veľkých znečisťovateľov ŽP ✓ Absencia ďalších ČOV ✓ Nedostatočná kapacita ČOV ✓ Nedostatočná kapacita kanalizačnej siete ✓ Nedostatočné pripojenie na existujúcu kanalizačnú sieť ✓ Nedobudovaná kanalizačná sieť na splaškovú vodu ✓ Nedobudovaná sieť na rozvod pitnej vody ✓ Nedostatočná kapacita rozvodov pitnej vody ✓ Nevybudovaná kanalizácia na odvod dažďovej vody ✓ Nedostatočná kapacity kanalizačnej siete na odvod dažďovej vody ✓ Nevybudovaný zberný dvor na TKO ✓ Absencia obecného kompostoviska ✓ Chýbajúca regulácia vodných tokov ✓ Absencia zelene spevňujúcej brehy vodného toku ✓ Absencia protieróznych opatrení
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zvyšovanie povedomia obyvateľstva o ochrane životného prostredia ✓ Regulácia korýt vodných tokov a revitalizácia ich okolia ✓ Možnosti čerpania finančných prostriedkov z EU ✓ Odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody ✓ Výsadba zelených zón v obci ✓ Výstavba obecného kompostoviska ✓ Výstavba zberného dvora pre separovaný zber ✓ Zabezpečiť efektívny separovaný zber v obci ✓ Rozšírenie environmentálnej výchovy u detí predškolského a školského veku 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nedostatok finančných prostriedkov ✓ Zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva ✓ Tlak na ŽP a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny ✓ Radikalizácia zmien v ŽP na miestnej a globálnej úrovni ✓ Rozvoj priemyselných odvetví v blízkom okolí s negatívnym dopadom na kvalitu ŽP ✓ Nárast množstva vyvázaných odpadov ✓ Nízka disciplína obyvateľstva a podnikateľov narábajúcimi s odpadmi

Zdroj: vlastné spracovanie

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

Hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja je podľa zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja: odstraňovať alebo zmiernovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja. Strategickým cieľom PHSR je trvalo udržateľný rozvoj obce s využitím miestneho potenciálu – ekonomického, ľudského a environmentálneho.

2.1 VÍZIA OBCE

„Chceme, aby obec Ždiar do roku 2022 bola obcou:

- modernou s vysokou konkurencieschopnosťou
- s moderným základným školstvom,
- s rozvinutým cestovným ruchom
- s dokončenou modernou infraštruktúrou
- s rozvinutými základnými službami pre občanov
- ktorá podporuje kultúru a šport , pripravuje kultúrne a športové podujatia pre obyvateľov a návštevníkov obce
- ktorá podporuje trvalo udržateľný rozvoj a ochranu životného prostredia.“

2.2 SOCIÁLNA OBLASŤ

V sociálnej oblasti sa obec zameriava na zvýšenie kvality života obyvateľov prostredníctvom podpory služieb pre obyvateľov. Obec chce vytvárať optimálne podmienky pre rozvoj kultúry, všestranne podporovať všetky oblasti kultúrneho života a poskytovať platformu pre vzájomnú komunikáciu a koordináciu významných podujatí. Cieľom je aj podpora športových podujatí – podpora rozvoja telesnej kultúry, podporovať útvary talentovanej mládeže, a športové kluby v obci. Zlepšenie možnosti voľno-časových športových aktivít detí, mládeže a dospelých podporujúcich zdravý životný štýl. V oblasti vzdelania je snahou dosiahnuť kompatibilitu vzdelania a kvalifikácie s požadovanou úrovňou EÚ a vytvorenie systému riadenia výchovy a vzdelávania v nových podmienkach.

V oblasti vzdelávania je cieľom obce **zlepšiť kvalitu vzdelávania** prostredníctvom údržby budov Základnej školy s materskou školou.

Zlepšenie **podmienok na integráciu vo výchove a vzdelávaní** chce obec dosiahnuť prostredníctvom modernizácie materiálno- technického vybavenia školy, ako aj prostredníctvom vzdelávania a zvyšovania kvalifikácie zamestnankýň a zamestnancov, ktorí sa venujú deťom so zdravotným postihnutím, talentovaným deťom a deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia. Technicko-materiálne vybavenie zahŕňa nákup interaktívnych tabúl, vybavenie odborných učební a nákup IKT zariadení do jednotlivých učební.

V oblasti **komunikácie s rodičmi a rodinnými príslušníkmi** žiakov a žiačok by sa obec mala zamerať na aktualizáciu webovej stránky školy a jej údržbu.

V oblasti kultúry je cieľom obce:

- výstavba prírodného amfiteátra s hľadiskom pre organizovanie kultúrno - spoločenských podujatí pre obyvateľov a návštevníkov obce a regiónu
- podporovať činnosť súboru Ždiaranček a tiež zachovanie tradičných remesiel
- výstavba hospodárskych dvorov a skanzenu

V oblasti rozvoja športu sa chce obec zamerať na :

- rekonštrukciu a obnovu športovísk v obci
- výstavbu bežeckých lyžiarskych tratí a cykloturistických chodníkov
- zabezpečiť, aby na základnej škole okrem základných požiadaviek na telesnú výchovu si každé dieťa si mohlo osvojiť základy hokeja, zjazdového lyžovania a bežeckého lyžovania.
- rekonštrukciu zimného klziska

Na zlepšenie kvality poskytovaných zdravotných služieb obec plánuje rekonštrukciu zdravotného strediska s nadstavbou ďalšieho poschodia a zateplenie budovy zdravotného strediska. Okrem toho chce obec aj obnoviť zastarané technicko-materiálne vybavenie zdravotného strediska.

2.3 EKONOMICKÁ OBLASŤ

Snahou obce v oblasti ekonomického rastu je zvýšenie ekonomickej výkonnosti obce, zvýšenie konkurencieschopnosti obce, rozvoj malého a stredného podnikania a zníženie nezamestnanosti v obci.

V oblasti technickej infraštruktúry sa obec plánuje zamerať na :

- dobudovanie tretej jamy na jestvujúcej ČOV
- rekonštrukciu ČOV v Bachledovej doline
- dostavbu vodovodnej siete pre Blaščackú dolinu, Antošovský vrch a Bachledovú dolinu
- dostavbu kanalizačného zberača v Bachledovej doline
- vypracovanie zavezenej štúdie pre odvádzanie splaškových vôd tam, kde ešte kanalizácia nie je vybudovaná
- modernizácia rozvodov obecného rozhlasu
- modernizácia a rozšírenie verejného osvetlenia
- vybudovanie bezpečnostného kamerového systému
- vybudovanie protipožiarnych zdrží

V oblasti cestnej infraštruktúry sa obec plánuje zamerať na:

- úpravu a rekonštrukciu miestnych komunikácií, ktoré sú v správe obce
- inštalovanie nových dopravných značiek a osvetlenie prechodov pre chodcov
- na zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky je zámerom obce vybudovať a rekonštruovať chodníky popri miestnych cestných komunikáciách
- riešiť prepojenie obce s okolitými obcami / Osturňa a Malá Frankova /
- zasadiť sa za riešenie vodného režimu a bezpečnosť občanov výstavbou chodníkov na ceste 1/66

Dôležitou súčasťou rozvoja obce je oblasť cestovného ruchu. Obec sa chce zamerať hlavne :

- v zimnom období na rozšírenie bežeckých tratí
- v letnom období na rozšírenie ponuky cykloturistických a turistických chodníkov
- vybudovať informačné panely
- vybudovať rozhľadne pre turistov
- vybudovanie trhoviska
- pridelenie každému domu v obci identifikačné číslo „JPS“
- vybudovanie verejného WC
- investíciou do múzea Ždiarsky dom a vhodnou expozíciou ukázať hlavne návštevníkom obce tradičné remesla, zvyky a obyčaje z tohto tatranského regiónu.

2.3 ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

Víziou obce v environmentálnej oblasti je vybudovanie vysokej kvality ŽP, ktorá je prirodzenou a neoddeliteľnou súčasťou rastu kultúry života a ekonomických aktivít obyvateľov. Ochrana a skvalitňovanie životného prostredia, využívanie vodných zdrojov, ochrana ovzdušia a nakladanie s odpadmi a celková ochrana a revitalizácia krajiny. Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, znižovanie zaťaženia životného prostredia, dobudovanie environmentálnej infraštruktúry.

V oblasti recyklácie a zhodnocovania odpadov je zámerom obce:

- vybudovanie zberného dvora
- vybavením obce košmi a zbernými nádobami
- **zníženie produkcie odpadov a zvýšenie množstva odseparovaného odpadu** obyvateľmi obce
- zvyšovanie environmentálneho povedomia výchovou žiakov v ZŠ, obyvateľov obce prostredníctvom osvetových aktivít

Zlepšenie kvality životného prostredia v oblasti kvality vôd obec plánuje :

- riešiť prostredníctvom dostavby ČOV a kanalizačných zberačov
- pri odvádzaní dažďových vôd z ciest a parkovísk riešiť lapačmi tukov
- regulácia potokov

- vybudovanie verejného WC
- obec sa chce zamerať na zlepšenie kvality povrchových vôd prostredníctvom čistenia a úpravy brehov potokov, vysádzaním vhodných rastlín

Tabuľka 43 Hierarchia cieľov pre Sociálnu oblasť

Globálne ciele	1. Kvalitné sociálne a zdravotnícke služby, príležitosti pre kvalitné vzdelávanie, dostatok možností pre oddych a regeneráciu obyvateľov, podpora kultúrneho dedičstva a propagácia kultúrnych pamiatok v obci											
Špecifické ciele	1.1 Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry soc. zariadení						1.2 Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry zdravotníckych zariadení a služieb		1.3 Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry predškolských a školských zariadení			
Opatrenia	1.1.1 Transformácia sociálnych služieb: opatrovateľská služba podpora samostatného bývania, rehabilitačné stredisko, zariadenie podporného bývania, špecializované zariadenie, domov sociálnych služieb		1.1.2 Príprava priestorov pre stretávanie sa občanov v dôchodkovom veku		1.1.3 Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a sociálne odkázaných		1.2.1 Zabezpečiť komplexnú lekársku starostlivosť pre obyvateľov obce		1.3.1 Obnova a rozšírenie predškolských zariadení	1.3.2 Obnova a rozšírenie školských zariadení	1.3.3 Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení	1.3.4 Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry
Globálne ciele	1. Kvalitné sociálne a zdravotnícke služby, príležitosti pre kvalitné vzdelávanie, dostatok možností pre oddych a regeneráciu obyvateľov, podpora kultúrneho dedičstva a propagácia kultúrnych pamiatok v obci											
Špecifické ciele	1.4 Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry pre rekreačný šport		1.5 Zachovanie a podpora kultúrno-historického dedičstva						1.6 Propagácia a organizačné zabezpečenie v oblasti kultúry			
Opatrenia	1.4.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry	1.4.2 Podpora organizácie športových podujatí	1.5.1 Obnova historických pamiatok	1.5.2 Výstavba/kultúrneho zariadenia	1.5.3 Výstavba/prírodného amfiteátra	1.5.4 Rozšírenie a vybavenie obecnej knižnice	1.5.5 Organizácia pravidelných a nových kultúrnych podujatí	1.5.6 Organizácia pravidelných a nových kultúrnych podujatí	1.6.1 Vytvorenie podmienok pre propagáciu obce	1.6.2 Vytvorenie podmienok pre organizačné zabezpečenie kultúrnych podujatí v obci	1.6.3 Vytváranie partnerstiev na regionálnej a nadregionálnej úrovni	

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka 44 Hierarchia cieľov pre Hospodársku oblasť

Globálne ciele	2 Podpora cestovného ruchu v obci, propagácia obce, vytvorenie zázemia pre cestovný ruch						3 Vytváranie podmienok pre podnikanie, zvyšovanie zamestnanosti a zamestnateľnosti obyvateľov							
Špecifické ciele	2.1 Podpora podnikateľských aktivít v oblasti cestovného ruchu		2.2 Zabezpečenie účinnej propagácie obce			2.3 Budovanie relaxačno-rekreačného zázemia v obci		3.1 Vytváranie podmienok pre malé podnikanie a služby						
Opatrenia	2.1.1 Dohoda s poskytovateľmi služieb v agroturistike a oblasti CR	2.1.2 Podpora podnikateľských subjektov, NO a inštitúcií pri získavaní FP z grantov a fondov EÚ	2.2.1 Aktualizácia webovej stránky obce	2.2.2 Budovanie informačných tabúl	2.2.3 Propagačná činnosť v cestovnom ruchu	2.3.1 Podpora vytvárania a udržiavania zaujímavých a nových atrakcií v obci		3.1.1 Podpora budovania sietí malých a stredných firiem v obci			3.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb			
Globálne ciele	4. Výstavba a rekonštrukcia komunikácií, infraštruktúry, tvorba bytového fondu													
Špecifické ciele	4.1 Zabezpečenie výstavby a rekonštrukcie miestnych komunikácií					4.2 Zabezpečenie výstavby a rekonštrukcie technickej infraštruktúry						4.3 Ostatná infraštruktúra v obci		
Opatrenia	4.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií	4.1.2 Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu	4.1.3 Výstavba a dostavba parkovísk	4.1.4 Výstavba a rekonštrukcia chodníkov pri miestnych komunikáciách	4.1.5 Výstavba a rekonštrukcia mostov a lávok	4.2.1 Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete		4.2.2 Rekonštrukcia a rozšírenie vodovodnej siete	4.2.3 Rekonštrukcia a rozšírenie verejných osvetlenia	4.2.4 Rekonštrukcia a rozšírenie obecného rozhlasu	4.2.5 Rekonštrukcia telekomunikačnej siete a IKT	4.2.6 Rekonštrukcia a kanalizačnej siete	4.3.1 Zvýšenie bezpečnosti v obci	4.3.2 Rekonštrukcia pietnych miest, výstavba domu smutku

Zdroj. Vlastné spracovanie

Tabuľka 45 Hierarchia cieľov pre environmentálnu oblasť

Globálne ciele		4 Vytvorenie kvalitného prostredia v obci a jej okolí									
Špecifické ciele	5. 1 Zlepšenie nakladania s komunálnym odpadom			5. 2 Zvýšenie ochrany ovzdušia v obci	5.3 Zabezpečenie podmienok pre ochranu vôd				5.4 Ochrana ostatných zložiek ŽP	5.5 Zvýšenie energetickej efektívnosti	5.6. Osveta v ochrane prvkov ŽP
Opatrenia	5.1.1 Zabezpečenie a rozšírenie separácie odpadu	5.1.2 Rekvitívacia čiernych skládok	5.1.3 Výstavba zberného dvora	5.2.1 Zabezpečenie znižovania produkcie emisií	5.3.1 Zabezpečenie dostatočného množstva pitnej vody	5.3.2 Výstavba proti záplavových opatrení	5.3.3 Revitalizácia a úprava vodných tokov	5.3.4 Rekonštrukcia a výstavba čističiek odpadových vôd	5.4.1 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci	5.5 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie	5.6.1 Zvýšenie gramotnosti obyvateľstva v oblasti ochrany ŽP

Zdroj: Vlastné spracovanie

3 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť Programu rozvoja obce obsahuje zoznam opatrení a aktivít realizácia ktorých je potrebná na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce. Obsahuje konkrétne zámery vedenia obce a občanov obce v oblasti sociálnej, oblasti hospodárskej a oblasti environmentálnej až po úroveň opatrení a jednotlivých aktivít potrebných k naplneniu cieľov v daných oblastiach.

Tabuľka 46 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v Sociálnej oblasti

Sociálna oblasť			
Cieľ	Opatrenie	Aktivita	Suma
1.1. Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry soc. zariadení	1.1.1. Transformácia zariadení sociálnych služieb: opatrovateľská služba, podpora samostatného bývania, rehabilitačné stredisko, zariadenie podporovaného bývania, špecializované zariadenie, domov sociálnych služieb	Príprava projektovej dokumentácie	1 000,00
		Rekonštrukcia (vrátane vybavenia) a modernizácia stavebného objektu pre účely denného stacionára.	10 000,00
		Personálne zabezpečenie činnosti zariadenia	6000,00
	1.1.2. Príprava priestorov pre stretávanie sa občanov v dôchodkovom veku	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 000,00
		Personálne zabezpečenie činnosti zariadenia	7 000,00
	1.1.3. Zabezpečenie stravovanie pre dôchodcov a sociálne odkázaných	Príprava projektovej dokumentácie	1 000,00
		Materiálno - technické vybavenie priestorov stacionára	1 000,00
		Personálne zabezpečenie činnosti zariadenia	6 000,00
	1.2. Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry zdravotníckych zariadení a služieb	1.2.1. Zabezpečiť komplexnú lekársku starostlivosť pre obyvateľov obce	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby
Rekonštrukcia strechy a výstavba nových priestorov			80 000,00
Materiálno - technické vybavenie priestorov			15 000,00
Personálne zabezpečenie činnosti zariadenia			10 000,00
1.3. Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry predškolských a školských zariadení	1.3.1. Obnova a rozšírenie predškolských zariadení	Vypracovanie projektovej dokumentácie	1 200,00
		Modernizácia vnútorného vybavenia	3 000,00
		Rekonštrukcia / výstavba / modernizácia priestorov	270 000,00

Sociálna oblasť			
		Vzdelávanie pedagogických pracovníkov	1 000,00
	1.3.2. Obnova a rozšírenie školských zariadení	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 500,00
		Rekonštrukcia / výstavba / modernizácia priestorov (dielne a jazykové učebne)	100 000,00
		Materiálno - technické vybavenie učební dielni a jazykových učební	10 000,00
		Modernizácia vnútorného vybavenia	3 000,00
		Vzdelávanie pedagogických pracovníkov	2 000,00
		1.3.3. Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení	Vypracovanie projektovej dokumentácie
	Materiálno - technické vybavenie		5 000,00
	1.3.4. Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry	Materiálno - technické vybavenie telocvične	4 000,00
		Revitalizácia športového areálu ZŠ a MŠ výstavba ihriska na volejbal a tenis	50 000,00
		Výstavba detského dopravného ihriska	20 000,00
1.4. Doplnenie a zlepšenie infraštruktúry ponuky pre rekreačný šport	1.4.1. Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 200,00
		Výstavba športovísk pre letné, zimné a netradičné športy	50 000,00
	1.4.2. Podpora organizácie športových podujatí	Zabezpečenie personálnych kapacít	15 000,00
		Materiálno - technické a finančné zabezpečenie	35 000,00
1.5. Zachovanie a podpora kultúrno - historického dedičstva	1.5.1. Obnova / rekonštrukcia historických budov/pamiatok	Vypracovanie technickej dokumentácie	1 300,00
		Rekonštrukcia / vonkajších a vnútorných / priestorov Ždiarskeho domu – podkrovné priestory	45 000,00
		Zabezpečenie expozície	7 000,00
	1.5.2. Výstavba / rekonštrukcia kultúrneho zariadenia	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 000,00
		Rekonštrukcia / výstavba nových / modernizácia priestorov kultúrneho zariadenia	50 000,00
		Materiálno - technické zabezpečenie	12 000,00
		Modernizácia vybavenia	8 000,00
	1.5.3. Výstavba / rekonštrukcia prírodného amfiteátra	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 300,00
		Materiálno - technické vybavenie amfiteátra	10 000,00

Sociálna oblasť			
	1.5.4. Rozšírenie a vybavenie obecnej knižnice	Rozšírenie a modernizácia priestorov pre potreby knižnice	4 000,00
		Obstaranie technického vybavenia knižnice a rozšírenie knižného fondu	5 000,00
	1.5.5. Zriadenie múzea / galérie / expozície / izby ľudovej kultúry	Vypracovanie technickej dokumentácie	12 000,00
		Rozšírenie a modernizácia priestorov pre potreby múzea	20 000,00
		Obstaranie technického vybavenia múzea	5 000,00
	1.5.6. Organizácia pravidelných a nových kultúrnych podujatí	Obstaranie expozície	10 000,00
		Podpora pravidelných a nových kultúrnych podujatí	10 000,00
1.6. Propagácia a organizačné zabezpečenie v oblasti kultúry	1.6.1. Vytvorenie podmienok pre propagáciu obce	Spracovať koncepciu PROPAGÁCIE obce v multimedialnej forme	3 000,00
		Spracovanie multimedialnej formy	1 500,00
	1.6.2. Vytvorenie podmienok pre organizačné zabezpečenie kultúrnych podujatí v obci	Spracovanie kalendára kultúrnych podujatí v obci	1 000,00
		Analýza webovej stránky	500,00
		Aktualizácia webovej stránky	2 500,00
	1.6.3. Vytváranie partnerstiev na regionálnej a nadregionálnej úrovni	Realizácie spoločných projektov	7 000,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 47 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v Hospodárskej oblasti

Hospodárska oblasť			
Cieľ	Opatrenie	Aktivita	Suma
2.1. Podpora podnikateľských aktivít v CR	2.1.1. Dohoda s poskytovateľmi služieb v agroturistike a oblasti CR	Podpis dohody a zabezpečenie personálnych kapacít	0,00
	2.1.2. Podpora podnikateľských subjektov, NO a inštitúcie pri získavaní FP z grantov a fondov EU,	Zabezpečenie personálnych kapacít	0,00
2.2. Zabezpečenie účinnej propagácie obce	2.2.1. Aktualizácia webovej stránky obce	Zabezpečenie finančných prostriedkov na prevádzkovanie webovej stránky	5 000,00
		Obsahová analýza webovej stránky	2 000,00
		Aktualizácia webovej stránky	2 000,00
	2.2.2. Budovanie informačných tabúľ	Budovanie tabúľ informujúcich o atrakciách v obci	15 000,00
		Budovanie tabúľ informujúcich propagujúcich kultúrne hodnoty obce	4 000,00
		Budovanie a inštalácia smerových tabúľ	2 000,00
	2.2.3. Propagačná činnosť v cestovnom ruchu	Podpora marketingu a manažmentu služieb	5 000,00
		Organizácia trhov a veľtrhov propagujúcich CR	10 000,00
		Spracovanie buletínov, máp	2 000,00
		Zriadenie infobodu	4 000,00
Zapojenie sa do OOCR, združení, cezhraničných partnerstiev		2 000,00	
2.3. Budovanie relaxačno - rekreačného zázemia obce	2.3.1. Podpora vytvárania a udržiavania zaujímavých a nových atraktivít v obci	Spracovanie projektovej dokumentácie	2 000,00
		Výstavba / rekonštrukcia turistických trás	7 000,00
		Výstavba / rekonštrukcia cyklistických, náučných chodníkov	300 000,00
		Revitalizácia a dostavba lyžiarskych bežeckých tratí	100 000,00
3.1. Vytváranie podmienok pre malé podnikanie a služby	3.1.1. Podpora výučby a rozvoja tradičných remesiel	Vytvoriť personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v obci – šičky k výrobe krojov	12 000,00
	3.1.2. Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci	Zriadenie obecného trhoviska	10 000,00
		Podpora rozvoja maloobchodných služieb	20 000,00
4.1. Zabezpečiť výstavbu a	4.1.1. Výstavba a rekonštrukcia	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	3 000,00

Hospodárska oblasť			
rekonštrukciu miestnych komunikácií	miestnych komunikácií	Výstavba miestnych komunikácií v nových obytných zónach	300 000,00
		Rekonštrukcia miestnych komunikácií	500 000,00
	4.1.2. Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	3 000,00
		Výstavba cyklotrasy medzi Ždiarom a Spišskou Belou	200 000,00
		Zriadenie doplnkovej infraštruktúry - cyklostojany, parkoviská, elektronabíjačky, odpočívadlá	20 000,00
	4.1.3. Výstavba a dostavba parkovísk	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 000,00
		Výstavba parkovacích miest	40 000,00
		Výstavba odstavných plôch	10 000,00
	4.1.4. Výstavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 200,00
		Výstavba chodníka	220 000,00
		Výstavba a rekonštrukcia schodiska	20 000,00
	4.1.5. Výstavba a rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry	Osadenie dopravného značenia	10 000,00
		Osadenie cestného zrkadla	8 000,00
		Osvetlenie priechodov pre chodcov	10 000,00
	4.2. Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu technickej infraštruktúry	4.2.1. Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby
Rozšírenie elektrických rozvodov VN			100 000,00
Výstavba novej trafostanice			10 000,00
Rekonštrukcia elektrických rozvodov NN - zemné vedenie			150 000,00
Rekonštrukcia elektrických rozvodov NN - nadzemné vedenie			200 000,00
Prekládka inžinierskych sietí			40 000,00
4.2.2. Rekonštrukcia a rozšírenie vodovodnej siete		Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	2 000,00
		Rozšírenie vodovodnej siete	300 000,00
		Rekonštrukcia vodovodnej siete	150 000,00
4.2.3. Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia		Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 700,00
		Rekonštrukcia verejného osvetlenia	270 000,00
		Osvetlenie priechodov pre chodcov	20 000,00
4.2.4. Rekonštrukcia a rozšírenie obecného		Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 000,00

Hospodárska oblasť			
	<i>rozhlasu</i>	<i>Rekonštrukcia obecného rozhlasu</i>	<i>150 000,00</i>
		<i>Výstavba a montáž obecného rozhlasu</i>	<i>20 000,00</i>
	<i>4.2.5.Rekonštrukcia telekomunikačnej siete a IKT</i>	<i>Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby</i>	<i>2 000,00</i>
		<i>Realizácia kabelizácie miestnej telefónnej siete</i>	<i>120 000,00</i>
		<i>Vytvorenie prístupu širokopásmového internetu</i>	<i>30 000,00</i>
	<i>4.2.6.Rekonštrukcia kanalizačnej siete</i>	<i>Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby</i>	<i>2 000,00</i>
		<i>Rekonštrukcia kanalizačnej siete</i>	<i>300 000,00</i>
		<i>Výstavba novej kanalizačnej siete</i>	<i>200 000,00</i>
	<i>4.3.Ostatná infraštruktúra v meste / obci</i>	<i>4.3.1.Zvýšenie bezpečnosti v obci</i>	<i>Vypracovanie technickej dokumentácie</i>
<i>Montáž /Rozšírenie kamerového systému v obci</i>			<i>20 000,00</i>
<i>4.3.2.Výstavba / rekonštrukcia / modernizácia pietnych miest</i>		<i>Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby</i>	<i>1 000,00</i>
		<i>Rekonštrukcia modernizácia domu smútku</i>	<i>150 000,00</i>
		<i>Rozšírenie plochy cintorína</i>	<i>20 000,00</i>

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 48 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v Environmentálnej oblasti

Environmentálna oblasť			
Cieľ	Opatrenie	Aktivita	Suma
5.1. Nakladanie s komunálnym odpadom	5.1.1. Zabezpečiť a rozšíriť separáciu komunálneho odpadu	Zabezpečenie vhodných nádob na separovaný zber	10 000,00
		Osveta a vzdelávanie občanov v oblasti separovania	1 000,00
	5.1.2. Rekultivácia čiernych skládok	Likvidácia čiernych skládok komunálneho odpadu	4 000,00
	5.1.3. Výstavba zberného dvora	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 000,00
		Výstavba zberného dvora	150 000,00
		Materiálno technické zabezpečenie zberného dvora	40 000,00
5.2. Ochrana ovzdušia	5.2.1. Zabezpečiť znižovanie produkcie emisií	Prejsť na alternatívne zdroje vykurovania domácnosti a obecných budov	120 000,00
5.3. Ochrana vôd	5.3.1. Zabezpečiť dostatočné množstvo pitnej vody	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 500,00
		Výstavba a rekonštrukcia vodovodnej siete	150 000,00
	5.3.2. Výstavba proti záplavovým opatrení	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	2 000,00
		Výstavba proti záplavovým bariér	500 000,00
	5.3.3. Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 200,00
		Spevnenie brehov potokov	300 000,00
		Revitalizácia vodného toku (úprava koryta, spevnenie brehov, prehĺbenie)	200 000,00
	5.3.4. Výstavba, rekonštrukcia dostavba ČOV	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	2 000,00
		Výstavba a rekonštrukcia ČOV	330 000,00
	5.4. Ochrana ostatných zložiek ŽP	5.4.1. Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci	Vypracovanie technickej dokumentácie
Výstavba a revitalizácia oddychovej zóny pri OU			20 000,00
Výsadba a revitalizácia zelene na voľných priestranstvách v obci			12 000,00
Výsadba a revitalizácia brehovej zelene okolo potoka			2 000,00
5.5. Zvýšenie energetickej efektívnosti	5.5.1. Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie	Vypracovanie projektovej dokumentácie k realizácii stavby	1 200,00
		Obstaranie technológie na výrobu štiepok vrátane skladového hospodárstva stroj na štiepku pri ČOV	200 000,00
		Výmena tepelného zdroja v	150 000,00

		obecných budovách (zmena palivovej základne)	
5.6. osвета v ochrane prvkov ŽP	5.6.1. Zvyšenie gramotnosti obyvateľstva v oblasti ochrany ŽP	Organizácia školení v oblasti ochranný ŽP	5 000,00
		Zvyšovanie povedomia a vedomosti obyvateľstva	2 000,00
		Tvorba ekologických vzdelávacích programov	3 000,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Súčasťou programovej časti okrem zoznamu konkrétnych aktivít a ich finančnej hodnoty je aj súbor merateľných ukazovateľov ktorý je spracovaný podľa oblasti na jednotlivé opatrenia. Pre každý ukazovateľ je daná východisková hodnota (rok 2015) a cieľová hodnota (rok 2022). V prípade výsledku ankety je merateľným ukazovateľom známka 1-5, pričom číslo 1 označuje najlepšiu známku a číslo 5 najhoršiu. Tak ako celý spracovaný Program rozvoja obce tak aj tabuľky merateľných ukazovateľov sú spracované v troch oblastiach a to sociálnej, hospodárskej a environmentálnej.

Tabuľka 49 Merateľné ukazovatele sociálna oblasť

Opatrenie	Merateľné ukazovatele výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota rok 2015	Cieľová hodnota v roku 2022
1.1.1. Transformácia zariadení sociálnych služieb: opatrovateľská služba, podpora samostatného bývania, rehabilitačné stredisko, zariadenie podporovaného bývania, špecializované zariadenie, domov sociálnych služieb	Počet osôb, ktorým bude poskytovaná komunitná starostlivosť	počet	0	20
1.1.2. Príprava priestorov pre stretávanie sa občanov v dôchodkovom veku	Počet miestnosti	počet	0	3
1.1.3. Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a sociálne odkázaných	Počet osôb, ktorým bude zabezpečené stravovanie	počet	0	50
1.2.1. Zabezpečiť komplexnú lekársku starostlivosť pre obyvateľov obce	Zvýšiť úroveň poskytovania lekárskej starostlivosti	Známka 1-5	3	2
1.3.1. Obnova a rozšírenie predškolských zariadení	Počet obnovených a rozšírených predškolských zariadení	počet	0	1

Opatrenie	Merateľné ukazovatele výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota rok 2015	Cieľová hodnota v roku 2022
1.3.2. Obnova a rozšírenie školských zariadení	Počet obnovených a rozšírených školských zariadení	počet	0	1
1.3.3. Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení	Počet zmodernizovaných stravovacích zariadení	počet	0	2
1.3.4. Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry	Počet zrekonštruovaných športovísk patriacich do školského areálu	počet	0	1
1.4.1. Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry	Počet zrekonštruovaných ihrísk	počet	0	1
1.4.2. Podpora organizácie športových podujatí	Počet podporených športových podujatí	počet	0	3
1.5.1. Obnova / rekonštrukcia historických budov/pamiatok	Počet zrekonštruovaných historických budov / pamiatok v obci	počet	0	1
1.5.2. Výstavba / rekonštrukcia kultúrneho zariadenia	Počet vybudovaných / rekonštruovaných kultúrnych zariadení	počet	0	1
1.5.3. Výstavba / rekonštrukcia prírodného amfiteátra	Počet vybudovaných / zrekonštruovaných prírodných amfiteátrov	počet	0	1
1.5.4. Rozšírenie a vybavenie obecnej knižnice	Počet nových knižných titulov v knižnici	počet	0	100
1.5.5. Zriadenie múzea / galérie / expozície / izby ľudovej kultúry	Počet nových expozícií	počet	0	2
1.5.6. Organizácia pravidelných a nových kultúrnych podujatí	Počet pravidelných a nových kultúrnych podujatí v obci	počet	0	2
1.6.1. Vytvorenie podmienok pre propagáciu obce	Spokojnosť obyvateľov s propagáciou obce	Známka 1-5	4	2

Opatrenie	Merateľné ukazovatele výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota rok 2015	Cieľová hodnota v roku 2022
1.6.2. Vytvorenie podmienok pre organizačné zabezpečenie kultúrnych podujatí v obci	Spokojnosť obyvateľov s organizačným zabezpečením kultúrnych podujatí v obci	Známka 1-5	4	2
1.6.3. Vytváranie partnerstiev na regionálnej a nadregionálnej úrovni	Počet uzavretých partnerských dohôd o spolupráci	počet	0	2

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 50 Merateľné ukazovatele hospodárska oblasť

Opatrenie	Merateľné ukazovatele výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota rok 2015	Cieľová hodnota v roku 2022
2.1.1. Dohoda s poskytovateľmi služieb v agroturistike a oblasti CR	Počet podpísaných dohôd s poskytovateľmi služieb v oblasti CR	počet	0	1
2.1.2. Podpora podnikateľských subjektov, NO a inštitúcie pri získavaní FP z grantov a fondov EU,	Počet podporených podnikateľských subjektov	počet	0	2
2.2.1. Aktualizácia webovej stránky obce	Spokojnosť obyvateľov s aktualizáciou webovej stránky	Známka 1-5	4	2
2.2.2. Budovanie informačných tabúl	Počet nových informačných tabúl v obci	počet	0	10
2.2.3. Propagačná činnosť v cestovnom ruchu	Spokojnosť obyvateľov s propagačnou činnosťou v cestovnom ruchu	Známka 1-5	4	2
2.3.1. Podpora vytvárania a udržiavania zaujímavých a nových atraktivít v obci	Spokojnosť obyvateľov s udržiavaním zaujímavých a nových atrakcií v obci	Známka 1-5	4	2
3.1.1. Podpora výučby a rozvoja tradičných remesiel	Počet podporených tradičných remesiel	počet	0	4
3.1.2. Podpora rozvoja obchodných a	Spokojnosť obyvateľov	Známka		2

Opatrenie	Merateľné ukazovatele výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota rok 2015	Cieľová hodnota v roku 2022
<i>komerčných služieb v obci</i>	s udržiavaním zaujímavých a nových atrakcií v obci	1-5	4	2
4.1.1. Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií	Dĺžka novovybudovaných a zrekonštruovaných miestnych komunikácií	m	0	20 000
4.1.2. Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu	Dĺžka cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu	m	0	15 000
4.1.3. Výstavba a dostavba parkovísk	Počet novovytvorených parkovacích miest	Počet	0	30
4.1.4. Výstavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách	Dĺžka novovybudovaných a zrekonštruovaných miestnych chodníkov	m	0	10 000
4.1.5. Výstavba a rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry	Počet prvkov zrekonštruovanej dopravnej infraštruktúry	Počet	0	2
4.2.1. Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete	Navýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete	kVA	0	1000
4.2.2. Rekonštrukcia a rozšírenie vodovodnej siete	Dĺžka zrekonštruovanej vodovodnej siete	m	0	10 000
4.2.3. Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia	Počet zrekonštruovaných a nových svietidiel	Počet	0	270
4.2.4. Rekonštrukcia a rozšírenie obecného rozhlasu	Počet vymenených reproduktorov obecného rozhlasu	Počet	0	150
4.2.5. Rekonštrukcia telekomunikačnej siete a IKT	Dĺžka zrekonštruovaných telekomunikačných sietí a IKT	m	0	200
4.2.6. Rekonštrukcia kanalizačnej siete	Dĺžka zrekonštruovanej kanalizačnej siete	m	0	300
4.3.1. Zvýšenie bezpečnosti v obci	Spokojnosť obyvateľov s bezpečnosťou v obci	Známka 1-5	4	2

Opatrenie	Merateľné ukazovatele výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota rok 2015	Cieľová hodnota v roku 2022
4.3.2. Výstavba / rekonštrukcia / modernizácia pietnych miest	Počet zrekonštruovaných pietnych miest v obci a výstavba domu smutku	Počet	0	1

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 51 Merateľné ukazovatele environmentálna oblasť

Opatrenie	Merateľné ukazovatele výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota rok 2015	Cieľová hodnota v roku 2022
5.1.1. Zabezpečiť a rozšíriť separáciu komunálneho odpadu	Spokojnosť obyvateľov so zabezpečením separácie KO v obci	Známka 1-5	4	2
5.1.2. Rekultivácia čiernych skládok	Počet zrekonštruovaných čiernych skládok v obci	Počet	0	2
5.1.3. Výstavba zberného dvora	Počet vybudovaných zberných dvorov	Počet	0	1
5.2.1. Zabezpečiť znížovanie produkcie emisií	Spokojnosť obyvateľov so znížením produkcie emisií v obci	Známka 1-5	4	2
5.3.1. Zabezpečiť dostatočné množstvo pitnej vody	Spokojnosť obyvateľov so zabezpečením dostatočného množstva pitnej vody v obci	Známka 1-5	3	1
5.3.2. Výstavba proti záplavovým opatrením	Spokojnosť obyvateľov so realizáciou proti záplavovým opatrením v obci	Známka 1-5	3	2
5.3.3. Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov	Spokojnosť obyvateľov s úpravou korýt vodných tokov v obci	Známka 1-5	3	1
5.3.4. Výstavba, rekonštrukcia dostavba ČOV	Počet zrekonštruovaných ČOV	Počet	0	2

Opatrenie	Merateľné ukazovatele výstupu	Merná jednotka	Východisková hodnota rok 2015	Cieľová hodnota v roku 2022
5.4.1. Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci	Počet vybudovaných a revitalizovaných oddychových zón v obci	Počet	0	1
5.5.1. Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie	Spokojnosť obyvateľov s podporou výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie	Známka 1-5	4	2
5.6.1. Zvýšenie gramotnosti obyvateľstva v oblasti ochrany ŽP	Počet zorganizovaných školení zameraných na zvýšenie gramotnosti obyvateľstva v oblasti ŽP v obci	Počet	0	5

Zdroj: vlastné spracovanie

4 REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačnú časť Programu rozvoja obce tvorí opis organizačného zabezpečenia riadenia, zodpovednosti a pravidiel spolupráce medzi jednotlivými orgánmi a subjektmi pri realizácii jednotlivých cieľov vyplývajúcich z *Programu rozvoja obce Ždiar na roky 2015 – 2022*.

4.1 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PRO

Realizácia Programu rozvoja obce Ždiar bude pozostávať z vykonávania navrhnutých aktivít. Zoznam kľúčových aktivít bude prerokovaný na zasadnutiach obce a bude každoročne aktualizovaný podľa potrieb obce a možností financovania. Manažment obce plní vo vzťahu k Programu hospodárskeho rozvoja nasledovné úlohy:

- vyčlenenie finančných prostriedkov, ktoré budú potrebné na aktivity
- realizácia projektov, ktoré prinesú pre obec želaný efekt a budú dlhodobu udržateľné
- monitorovanie realizácie projektov a plnenia úloh vyplývajúcich z programu rozvoja obce

Aktivity budú komunikované verejnosti prostredníctvom webovej stránky obce a úradnej tabule.

4.2 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA

O realizácii jednotlivých aktivít, ktoré sú naplánované v rámci spracovaného Programu rozvoja obce bude verejnosť informovaná prostredníctvom webovej stránky obce ako aj úradnej tabule. Každý rok sa uskutoční stretnutie pracovnej skupiny pre monitorovanie a hodnotenie PRO z dôvodu aktualizácie realizácie jednotlivých aktivít ich finančnej hodnoty, časového harmonogramu, zdrojov financovania a súladu realizácie so schváleným PRO.

4.3 MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v PRO. Obec bude postupovať podľa Plánu priebežných hodnotení PRO na programové obdobie 2015 - 2022. Výstupom procesu bude správa o monitorovaní a správa o hodnotení, s ktorou budú oboznámení poslanci obecného zastupiteľstva Ždiar, pracovníci obecného úradu a verejnosť.

Plán priebežného hodnotenia PRO na programové obdobie 2015 -2022 zahŕňa výkon kontroly a spôsob hodnotenia PRO. Hodnotenie jednotlivých častí PRO alebo PRO ako celku je definované dôvodom výkonu kontroly a periodicitou výkonu kontroly.

Dôvodom pre výkon hodnotenia na základe rozhodnutia starostu obce, poslancov obecného zastupiteľstva, koordinátora PRO prípadne na základe podnetu zo strany kontrolóra obce, na základe auditu prípadne na základe protokolu NKÚ SR môže byť nesúlad spracovaného PRO s jeho jednotlivými cieľmi a aktivitami na ich splnenie a ich skutočnou realizáciou či po stránke obsahovej alebo finančnej.

Hodnotením získame poznatky, ktoré môžeme zapracovať do už schváleného PRO formou doplnenia PRO a jeho schválením členmi obecného zastupiteľstva.

Periodicita tohto hodnotenia u strategického hodnotenia je 2 roky po schválení PRO a tematické hodnotenie každý rok po schválení PRO počas celého programového obdobia 2015 – 2022. Ostatné druhy hodnotení PRO budeme realizovať na základe vzniknutej spoločenskej potreby.

Tabuľka 52 Plán priebežných hodnotení PRO na programové obdobie 2015 - 2022

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	2017	Na základe rozhodnutia starostu obce, poslancov obce, koordinátora PRO
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie		Na základe rozhodnutia starostu obce, poslancov obce, podnetu občanov, koordinátora PRO
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby
Tematické hodnotenie časti PRO	2016	Na základe nesúladu medzi plánovanými aktivitami a cieľmi so skutočnosťou
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		Nesúlad medzi cieľmi stanovenými v PRO a ich značnom odklone v skutočnosti
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby, návrh na revíziu prípadne doplnenie PRO
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti		Na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov, podnetu kontrolóra obce, podnetov z kontroly, na základe auditu, na základe protokolu NKÚ SR
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby

Zdroj: Vlastné spracovanie

4.4 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán obsahuje zoznam aktivít na daný rozpočtový rok s výhľadom na najbližšie roky a zahŕňa časový harmonogram realizácie jednotlivých aktivít z PRO.

V akčnom pláne sú zaznamenané jednotlivé aktivity v rámci jednotlivých oblastí, ktoré sú realizované v danom roku a ktoré plánuje obec realizovať v najbližších rokoch. Je tam uvedený stručný popis aktivity, zapojenie subjektov alebo partnerov a objem a zdroje finančných prostriedkov potrebných na realizáciu jednotlivých aktivít.

Aktualizácia akčného plánu bude vykonávaná 1 x ročne na základe už realizovaných aktivít s výhľadom na realizáciu aktivít na základe predpokladaných výziev z jednotlivých Operačných programov prípadne na základe realizácie aktivít z ich zdrojov vrátane rozpočtu obce.

Pri spracovaní akčného plánu sa vychádzalo z tabuľky ex – ante hodnotenia PHSR za predchádzajúce plánovacie obdobie a priorit realizovania jednotlivých aktivít, ktoré sú v danom čase aktuálne zrealizovateľné. Akčný plán tvorí prílohu k PRO.

5 FINANČNÁ ČASŤ

Vo finančnej časti Programu rozvoja obce sú uvedené viaczdrojové formy financovania, ktoré budú priebežne dopĺňané na základe Operačných programov a iných možných finančných zdrojov z ktorých bude realizácia jednotlivých opatrení financovaná.

Tabuľka 53 Predpokladané zdroje financovania jednotlivých opatrení

Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje				Spolu	Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec		
Sociálna oblasť							
Opatrenie 1.1.1.	17 000,00	14 450,00	1 700,00	0,00	850,00	17 000,00	0,00
Opatrenie 1.1.2.	8 000,00	6 800,00	800,00	0,00	400,00	8 000,00	0,00
Opatrenie 1.1.3.	8 000,00	6 800,00	800,00	0,00	400,00	8 000,00	0,00
Opatrenie 1.2.1.	96 000,00	81 600,00	9 600,00	0,00	4 800,00	96 000,00	0,00
Opatrenie 1.3.1.	275 200,00	233 920,00	27 520,00	0,00	13 760,00	275 200,00	0,00
Opatrenie 1.3.2.	116 500,00	99 025,00	11 650,00	0,00	5 825,00	116 500,00	0,00
Opatrenie 1.3.3.	5 500,00	4 675,00	550,00	0,00	275,00	5 500,00	0,00
Opatrenie 1.3.4.	24 000,00	20 400,00	2 400,00	0,00	1 200,00	24 000,00	0,00
Opatrenie 1.4.1.	21 200,00	18 020,00	2 120,00	0,00	1 060,00	21 200,00	0,00
Opatrenie 1.4.2.	40 000,00	34 000,00	4 000,00	0,00	2 000,00	40 000,00	0,00
Opatrenie 1.5.1.	33 300,00	28 305,00	3 330,00	0,00	1 665,00	33 300,00	0,00
Opatrenie 1.5.2.	51 000,00	43 350,00	5 100,00	0,00	2 550,00	51 000,00	0,00
Opatrenie 1.5.3.	51 300,00	43 605,00	5 130,00	0,00	2 565,00	51 300,00	0,00
Opatrenie 1.5.4.	9 000,00	7 650,00	900,00	0,00	450,00	9 000,00	0,00
Opatrenie 1.5.5.	31 000,00	26 350,00	3 100,00	0,00	1 550,00	31 000,00	0,00
Opatrenie 1.5.6.	8 000,00	6 800,00	800,00	0,00	400,00	8 000,00	0,00
Opatrenie 1.6.1.	4 500,00	3 825,00	450,00	0,00	225,00	4 500,00	0,00
Opatrenie 1.6.2.	2 000,00	1 700,00	200,00	0,00	100,00	2 000,00	0,00
Opatrenie 1.6.3.	7 000,00	5 950,00	700,00	0,00	350,00	7 000,00	0,00

Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje				Spolu	Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec		
Hospodárska oblasť							
Opatrenie 2.1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opatrenie 2.1.2.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opatrenie 2.2.1.	9 000,00	7 650,00	900,00	0,00	450,00	9 000,00	0,00
Opatrenie 2.2.2.	14 000,00	11 900,00	1 400,00	0,00	700,00	14 000,00	0,00
Opatrenie 2.2.3.	21 000,00	17 850,00	2 100,00	0,00	1 050,00	21 000,00	0,00
Opatrenie 2.3.1.	409 000,00	347 650,00	40 900,00	0,00	20 450,00	409 000,00	0,00
Opatrenie 3.1.1.	12 000,00	10 200,00	1 200,00	0,00	600,00	12 000,00	0,00
Opatrenie 3.1.2.	30 000,00	25 500,00	3 000,00	0,00	1 500,00	30 000,00	0,00
Opatrenie 4.1.1.	803 000,00	682 550,00	80 300,00	0,00	40 150,00	803 000,00	0,00
Opatrenie 4.1.2.	223 000,00	189 550,00	22 300,00	0,00	11 150,00	223 000,00	0,00
Opatrenie 4.1.3.	51 000,00	43 350,00	5 100,00	0,00	2 550,00	51 000,00	0,00
Opatrenie 4.1.4.	171 200,00	145 520,00	17 120,00	0,00	8 560,00	171 200,00	0,00
Opatrenie 4.1.5.	28 000,00	23 800,00	2 800,00	0,00	1 400,00	28 000,00	0,00
Opatrenie 4.2.1.	502 000,00	426 700,00	50 200,00	0,00	25 100,00	502 000,00	0,00
Opatrenie 4.2.2.	452 000,00	384 200,00	45 200,00	0,00	22 600,00	452 000,00	0,00
Opatrenie 4.2.3.	291 700,00	247 945,00	29 170,00	0,00	14 585,00	291 700,00	0,00
Opatrenie 4.2.4.	171 000,00	145 350,00	17 100,00	0,00	8 550,00	171 000,00	0,00
Opatrenie 4.2.5.	152 000,00	129 200,00	15 200,00	0,00	7 600,00	152 000,00	0,00
Opatrenie 4.2.6.	502 000,00	426 700,00	50 200,00	0,00	25 100,00	502 000,00	0,00
Opatrenie 4.3.1.	21 500,00	18 275,00	2 150,00	0,00	1 075,00	21 500,00	0,00
Opatrenie 4.3.2.	171 000,00	145 350,00	17 100,00	0,00	8 550,00	171 000,00	0,00
Environmentálna oblasť							
Opatrenie 5.1.1.	11 000,00	9 350,00	1 100,00	0,00	550,00	11 000,00	0,00
Opatrenie 5.1.2.	4 000,00	3 400,00	400,00	0,00	200,00	4 000,00	0,00
Opatrenie	191 000,00	162 350,00	19 100,00	0,00	9 550,00	191 000,00	0,00

Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje				Spolu	Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec		
5.1.3.							
Opatrenie 5.2.1.	120 000,00	102 000,00	12 000,00	0,00	6 000,00	120 000,00	0,00
Opatrenie 5.3.1.	151 500,00	128 775,00	15 150,00	0,00	7 575,00	151 500,00	0,00
Opatrenie 5.3.2.	152 000,00	129 200,00	15 200,00	0,00	7 600,00	152 000,00	0,00
Opatrenie 5.3.3.	401 200,00	341 020,00	40 120,00	0,00	20 060,00	401 200,00	0,00
Opatrenie 5.3.4.	152 000,00	129 200,00	15 200,00	0,00	7 600,00	152 000,00	0,00
Opatrenie 5.4.1.	35 000,00	29 750,00	3 500,00	0,00	1 750,00	35 000,00	0,00
Opatrenie 5.5.1.	251 200,00	213 520,00	25 120,00	0,00	12 560,00	251 200,00	0,00
Opatrenie 5.6.1.	10 000,00	8 500,00	1 000,00	0,00	500,00	10 000,00	0,00

Zdroj: vlastné spracovanie

V tabuľke č. 54 Indikatívny rozpočet –sumarizácia, uvádzame predpokladané ročné finančné náklady v rámci jednotlivých oblastí na základe predpokladaných výziev z jednotlivých operačných programov a na základe finančných nákladov na realizáciu jednotlivých aktivít.

V prípade zmeny harmonogramu výziev z jednotlivých operačných programov a tým aj k podstatným rozdielom v indikatívnom finančnom rozpočte na celé programové obdobie bude potrebné na základe vykonania hodnotenia finančnej časti PRO upraviť indikatívny rozpočet na programové obdobie podľa jednotlivých oblastí a aj ako celok.

Tabuľka 54 Indikatívny rozpočet - sumarizácia

	ROK								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	SPOLU
I. Sociálna oblasť	35 180,00	70 360,00	153 720,00	240 720,00	105 490,00	105 490,00	70 360,00	35 180,00	816 500,00
II. Hospodárska oblasť	214 320,00	228 640,00	805 280,00	857 280,00	642 960,00	642 960,00	428 640,00	214 320,00	4 034 400,00
III. Environmentálna oblasť	71 445,00	142 890,00	285 780,00	285 780,00	264 335,00	214 335,00	142 890,00	71 445,00	1 478 900,00
Spolu	320 945,00	641 890,00	1 244 780,00	1 383 780,00	1 102 785,00	962 785,00	641 890,00	320 945,00	6 329 800,00

Zdroj: vlastné spracovanie

ZÁVER

Spracovaním Programu rozvoja obce Ždiar vznikol strategický strednodobý dokument v záujme zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce a regiónu., je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja obce v jej jednotlivých oblastiach.

Program rozvoja obce vychádza z prioritných potrieb obce a z možností ich realizácie s cieľom zlepšovať životné podmienky jej obyvateľov a zvyšovať konkurencie schopnosť regiónu.

Program rozvoja obce je otvorený dokument, ktorý bude pravidelne vyhodnocovaný a aktualizovaný podľa vyžadujúcich si potrieb na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Zodpovednosť za administratívne zabezpečenie a za postupnú realizáciu jednotlivých aktivít obsiahnutých v programe má obecné zastupiteľstvo, starosta/starostka obce a príslušné komisie zriadené pri obecnom zastupiteľstve. Predpokladom pre úspešnú realizáciu rozvojových zámerov obce je aktívny prístup volených zástupcov v obecnom zastupiteľstve pri vecnom schvaľovaní jednotlivých úloh a využívaní možností financovania plánovaných aktivít.

Kolektív spracovateľov Programu rozvoja obce ďakuje všetkým zúčastneným za vynaložené úsilie a čas.

Predmetný Program rozvoja obce bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

24.11.2015 /UMZ č. 53/2015

.....
pečiatka obce

.....
starosta/starostka obce

PRÍLOHY

**PRÍLOHA Č. 1 ZOZNAM ČLENOV RIADIACEHO TÍMU, PRACOVNÝCH SKUPÍN
A PARTNEROV SPRACOVANIA PRO**

PRÍLOHA Č. 2 ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PRO

PRÍLOHA Č. 3 ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PRO

PRÍLOHA Č. 4 AKČNÝ PLÁN